ARISTOTELIS DE POETICA LIBER, LATINE CONVERSVS, ET ANALYTICA METHODO ILLVSTRATVS.

LONDINI,
Typis THOMAE SNODHAMI,
cIↃ. IↃc. XXIII.

B75:96

Serenißimo

CAROLO

MAGNÆ BRITANNIÆ

PRINCIPI.

A Vſpice Te, nuper migravit ab Hellade, Magnus
Rhetor, in Obſequium, CAROLE MAGNE, Tuum:
Nunc Helicon Majora ſonat, Vatiſque Stagîræ
Creſcit, ab Æmathijs Laurea miſſa jugis.
Hîc nemus Aönidûm eſt; hic fons, qui labra Poëtis
Perluat; hinc Pythio pectora plena Deo.
Huc tua (ſive beas Pacis-Moderamine gentes,
Sive Invictum-Animum Martius-Ardor agat,)
Numina ſi veniant; hôc ſi de Nectare Divûm
Vberiore, Tuis-Vatibus ora riges;
Nil meditans Mortale, Tibi Caput (ô Iubar) aſtris
Inſeret, & Palmas Dîa-Camæna Tuas.

Celſitudini Tuæ

Quàm-devotiſſimus

THEODOR^us GOVLSTON.

Synopsis libri Poëticæ.

- NATVRA vniversalis, ac *Distributio* in species; — Cap. 1.
- Iuxtaquè *Origo*, & Progressus; — 2.
- ARS POETICA: Actionum Divinarum, Humanarúvè Imitatrix. Ejus
  - SPECIES duę:
    - GRANDIORES, [Cap. 3]
      - TRAGOEDIA: Cujus essentiam absolvunt partes seu formę sex:
        - 1 *Fabula*, μῦθος: σύστασις, Rerum-Constitutio: quę præcipua Tragœdię pars: Ac
          - 1 Quæ illa, & Qualis; — 4.
          - 2, Quotuplex: Alia *Simplex*: cujus est μεταβολὴ *Perpessio* tantùm; Alia *Implexa*: Cui *Agnitio* inest, vel *Peripetia*; — 5.
          - ☞ *Partes Tragœdiæ*, in quas ipsa, ceu in membra, dispertiri solet: — 6.
          - 3, Quæ *Metæ* fugiendę vel observandæ in Fabulis examussim texendis: & Vnde *Opus Tragœdiæ* existat? (i. Rei-Terribilis ac Miserandę Imitatio;) — 7.
        - 2, *Personarum Mores*, ἤθη. i. Ingenia varia; — 8.
        - ☞ *Agnitionis* (quam superiùs definivit cap. 5°,) *Species* variæ; — 9.
        - ☞ Fabulę & Morum fingendorũ *Methodus*; quasi *Praxin* appelles Scripturientis-Poëtæ; — 10.
        - 3, *Sententia* animi, διάνοια. Ratiocinatio; — 11.
        - 4, *Elocutio*, Φράσις. Dictio, λέξις; — 12, 13, &
        - 5, *Melodia*, quæ ad artem Musicam; — 14.
        - 6, *Apparatus*, qui ad Histrionicam refertur.
    - EPOPOEIA, i. Heroïca Poësis: Cujus
      - *Natura* Generalis', elicitur ex Collatione cum Tragœdia; — 15.
      - *Constructio*, & Methodus; — 16.
      - ☞ *Apologia* Poëtarũ, seu de *Problematib.* eorumq; *Solutionibus*; — 17.
      - ☞ *Collatio* Poëseos-*Epicæ* cum *Tragœdia*; — 18.
  - HVMILIORES: COMOEDIA, &c.

ACtres de Poëtica libros conscripsisse Aristotelem memorat Laërtius; quorum vnum hunc habes, reconditæ eruditionis atque Elegantiæ plenum; reliquis duobus, non sine gravi literatorum dispendio, vetustate absumptis. Primus iste, *Poëses* tibi *Grandiores* expressuit, Epicam ac Tragœdiam. *Humiles* ac *Ridiculę*, materia fuêre secundi libri; vtpote Comœdia, Satyrica, &c. Id quod perspicue intelligitur ex hujus cap. 1°, part. 3; & 2°, par. 37; necnon ex Rhetor. lib 3°. ca. 8. p. 111. Tertii verò (cujus interitum dolemus maximè) περὶ καθάρσεως [a], sive καθορθώσεως disceptâsse crederem, h. e. de *Animorum-Purgatione* à Pravis-Affectibus, deque *Emendatione-Morum*. Quem quidem apud veteres, Poëticæ-Imitationis probè constitutæ præcipuum ac proprium fuisse finem, nil dubium est. Sed quia, propter multiplices vitiorum formas, complura καθάρσεως illius capita, fusiorem-tractatum desyderârint; obiter illam sanè, nec nisi verbo tetigit Philosophus in Politicis [b], ejusque rationem ad hoc opus, tanquam ad latiorem campum, fusiùs ac sigillatim explicandam retulit.

[a] *Vide cap. 3, par. 1.*

[b] *Cap. 8, in fine.*

ARISTOTELIS ARTIS POETICÆ LIBER VNVS.

De naturâ vniuersali Poëticæ, sc: Imitatione, eiusque Differentijs. CAP. I.

Πρόθεσις, *seu exordium totius operis.par.* 1. *De Remoto Genere Poëticæ, sc: Imitatione, par.* 3. *Eiusq; differentijs tribus; vnâ, ab Instrumentis, Quibus imitamur; a par.* 4; *(Digressio, de nomine Epopœiæ, a par.* 9:) *Alterâ, à rebus Quas imitamur; par.* 16: *Tertiâ, à modo imitandi, par* 23. *Corollarium, de Conuenientiâ Tragœdiæ, Comœdiæ, &c. par.* 27.

DE *Arte* Poëticâ, & [a] Ip; â *in vniuersum*, [b] & *priuatim* de ipsius SPECIEBVS, [1] Quam Vim *ad prauos affectus expurgandos* habeat vnaquæq;: Et [2] Quomodò *Quibusq; legibus* oporteat Componere Fabulas, si habitura sit se rectè Poësis, *ex ijsdem Fabulis conflata:* [3] Prætereà verò, ex Quot, & Cujusmodi partibus constent *singulæ species:* [4] Similiter autem, & de Alijs quibuscunque, quæ huiusce sunt *Doctrinæ*, & Methodi dicamus. 2. Initio secundum *rerum dicendarum* Naturam ducto, primùm à primis. ¶ 3. [c] Iam ergo Epopœïa, *quæ heroas canit*; & Tragœdiæ Poësis, *quæ infœlices Principum casus*; prætereà, Comœdia, *quæ Ridiculis vtitur*; & Dithyrambopœïa,

a Exordium: Dicend: 4 de Poëtica Imitatione, cap. 1. & 2

b De Poeticarum Artium singular.
1 Definitione & Munere; vt cap. 3. & cap. 7.

2 Argumentis extruendis. vt cap. 4. 5. &c.

3 Partibus: vt cap. 3. & 6.

4 Adnexis & Appendiculis. vt cap. 17.

c Poëticar. aliar. que Artium Imitatricium (vt Auleticæ Citharisticæ &c.) Genus, Imitatio;

poëïa, *quæ canit Bacchum*; Itèm Auleticæ *artis*, Citharisticæq; maior *potiorq;* pars, omnes *in eo conueniunt*, vt sint IMITATIONES in vniuersum: ¶ 4. [e] Differunt autẽ inter se tribus; Aut enim quòd Rebus, *tanquàm* INSTRVMENTIS, genere Diuersis imitentur; aut quòd Diuersas RES, *& Personas*: aut quòd Diuerso, & non eodem *imitandi* MODO. 5. [f] Vt enim aliqui (*Pictores, Statuarij &c.*) Multa (*anes, pecudes, plantas, &c.*) Coloribus imitantur, & Figuris, ita vt effigiem *eorum* exprimant, (partìm per Artificium *summum*; partìm per Consuetudinem *& vsum.*) Alij autem, i. *Phonasci, imitantur* per *Naturalem* Vocem: [g] Sic etiam in Artibus *Imitatricibus* iam dictis; Omnes quidem illæ, faciunt Imitationem, *alijs atq; alijs Instrumentis*; *ex. gr.* NVMERO, i. *Motu Rhythmico*, ORATIONE, & HARMONIA *vocum*; [h] Atq; istis aut *Sigillatim* seorsimq; Sumptis, aut inter se Mixtis, *simúlq; temperatis*. 6. [i] Veluti Harmoniâ quidem & Numero vtuntur solæ, & Auletica, i. *Tibiam inflandi ars*, & Citharistica, *quæ neruos plectro pulsat*; [k] & si quæ aliæ Artes, ejusmodi *imitandi* facultatem habeant. Velut, illa (*imperfectior licet*) ars Fistularum. 7. [l] Ipso autem *eodem* Numero, sine Harmoniâ, imitantur, ex Saltatorũ genere nonnulli. Etenim isti, per Figuratos Numeros (*quos Gesticulatione effingunt*) imitantur & Mores, & Affectus, & Actiones. 8. [m] Epopœia verò, *nec Numero imitatur, nec Harmoniâ, sed* solùm Sermonibus Nudis, siue *appellare malumus*, Metris: [n] Et *Metris*, *ità* vt aut *Plura eorum genera* permiscuerit inter se, (*quod aliæ Imitationes faciunt;*) [o] aut Vno aliquo Metrorum genere vsa fit, *sc.*: *Hexametro*: quod, *à priscis temporibus*, ad nostrum vsque *factitatum est*. ¶ 9. [p] *Nisi* n. *Imitatio per Sermones vel Metra dicatur*, nullum habe-

remus

[e] *Differentiæ*, seu distinctiones, tres:

[f] Vna, ab *Instrumentis*, seu reb. (*Aut Quibus* imitantur;) genere dissidentibus. Vt enim in imitationibus inferioris notæ, expressiorum sit per *Colores, Figuras, vel Vocem*: quorum singula *genere dissentiunt*.

[g] Ità in speciebus Imitationum supradict. per *Numerum, Sermonẽ, Harmoniam*.

[h] Atq; hæc vel separatìm sumpta, vel in eodem opere connexa.

[i] Aliæ, n. Numero simplici, & Harmoniâ simùl, vtuntur, absq; verbis: velut *Ars Tibiarum, Citharariũ*:

[k] Et quæ ex eodem genere. *Lyra, Sistrum, Cymbala*, &c.

[l] Aliæ, solo Numero per gestum (prout res poscit) figurato: velut *Ars Tripudiandi*.

[m] Aliæ, vt *Epopœia*, oratione simplici, vel metris, (absq; harmoniâ, & numero.)

[n] Iisq; vel diuersarum rationũ, ad inuicem mixtis:

[o] Vel vnius alicuius generis.

[p] Digressio de *Appellatione Epopœia*. Quæ nisi ex hoc loco admittatur; nulla reperietur communis vox ad mimos & fabulas:

remus Commune *Nomen*, quo appellari possent Sophronis atque Xenarchi Mimi, & Socratis Fabellæ *alternis versibus conscriptæ*; 10. [q] Neque, si quis per Trimetra, vel Elegos, vel alia quædam eiusmodi *genera Carminum*, Imitationem fecerit. 11. [r] Præterquàm quòd homines, vulgò adiungentes *ipsi* Metro, τὸ ποιεῖν, *Fingere seu Pangere*; *ex istis*, alios quidem, Elegorum-Fictores, alios verò, Epicorum-Fictores nominant; tanquàm *ipsos* non secundum Imitationem, *(quod oportuit;)* sed communitèr secundum Metrum, *quo vtuntur*, appellent Poëtas. 12. [s] Etenim si quod *illi* Medicinæ aut Musicæ opus, *vbi nulla prorsùs est Imitatio*, per Metra ediderint; sic *tamen* appellare consueuerunt. [t] Nihil autem commune est Homero, *qui imitatur*, & Empedocli, *qui res naturales exponit*, præter Metrum. Quamobrem illum quidem, Poëtam appellare, æquum est; hunc verò, Physiologum magis, quàm Poëtam, 13. [v] Similitèr verò etiàm, si quis omnia Metrorum genera *vno in opere* permiscens, Imitationem instituerit; (Quemadmodum Chærêmo Centaurum fecit, Rhapsodiam mixtam ex omni metrorum *genere*:) [x] non statim Poëtæ titulo, *ob Carmen*, *sed ob Imitationem*, insigniendus. Atq; hæc quidem, hunc in modum explicata sint. 14. [y] Sunt autem nonnullæ IMITATRICES, quæ omnibus vtuntur ijs, quæ dicta sunt: Intelligo autem, velut Numero, & Concentu, & Metro: sicut tùm Dithyramborum, & Nomorum Poësis, tùm etiam Tragœdia, atq; Comœdia. 15. [z] Differunt verò *hæ inter se*, quòd illæ quidem, omnibus *istis vtantur* Simul; [a] Hæ verò, singulis, secundum *quasdam suas* Partes, *cùm ipsis commodum sit*. Atq; has quidem dico *Imitatricium* Artium differentias, *eorum respectu*, IN QVIBVS faciunt imitationem. ¶ 16 [b] Quando-

q Et ad opuscula Trimetris, Elegis, &c. consecta.

r Atque huic nomenclaturæ adstipulatur vulgus; nisi quòd speciatim, alios Elegorũ, alios Epicorum poëtas vocent: Quasi poësin non Imitatione, vt par fuit, sed versificatione æstiment.

s Veluti Nicandri Thenaea, & similia, appellitant Poëtes.

t Verùm hallucinantur nimis: quùm à solo carmine, poëta dicendus nemo:
Siue res, vno metri genere contexat: vt Empedocles Physicas.

v Siue cumulatim omnibus.

x Illud igitur liquet: Epopœiam, esse Imitationem per metrum. vt ca. 15. p. 1.

y Aliæ deniq; imitantur Numero, Harmoniâ vocum, & oratione Metricâ. vt & Dithyrambi, legumq; cantilenæ, &c.

z Dissimilitèr tamen. Nam Dithyr. & Nomi, eodem tempore; cunctis illis vno vtuntur in opere.
a Tragœd. & Comœd. in temporib. aut partibus saltèm scenæ diuersis.

b Secunda differ. ducitur à *Rebus*, seu *Personis*, (ἐν τοῖς πράγμασι) Quas imi-

quidem autem ij qui Imitantur, *factis*, *dictisue* imitantur eos, qui *quidpiam* Agunt. Atq; his *rursus*, *qui agunt*, necesse est, vt aut Honesti *& virtute præditi* sint, aut Praui. (His namq; semper ferè solis consequentes sunt Mores: Vitio enim, Virtuteq; *imprimis*, *inter se* differunt Mores omnium;) [c] Idcircò aut Meliores, quàm qui nostrâ ætate *viuunt*, *vt Herôas*; aut Peiores; aut etiam Tales, *quales tempestas nostra fert*; necesse est Imitari. 17. Vt ex Pictoribus, Polygnotus quidem, Meliores, [a] *quàm verè essent*; Pauson verò, Deteriores; at Dionysius, *omninò* Similes effingebat. 18. [d] Perspicuum autem est, quòd etiam ex ijs, *quæ in Priori Distinctione* dictæ sunt, Imitationibus, vnaquæq;, sortietur has differentias, *quæ in hâc Posteriori*: planeq; diuersa euadet Imitatio; eò quòd *Res*, *Personasq;* diuersas expresserit, hunc in modum; *Imitando se*: *Meliores*, *Deteriores*, *aut Pares*. 19. [e] Nam & in Saltandi arte, & [f] in Auleticâ ac Citharisticâ, fieri potest, vt eiusce modi sint dissimilitudines. 20. [g] Et *in Epopœia hercle*, circa Orationem & Metra absq; *Numero*, *& Harmoniâ* posita. Velut, Homerus quidem, Meliores, *quàm tunc erant*, *imitatur*: *vt*, *Vlyssem*, *Achillem*; Cleopho verò, Similes; At Hegemo Thasius, (qui *ridiculas* Parodias *de rebus vilibus* primus finxit,) & Nicocharis (qui Deiliaden. i. *Actiones Timidorum*,) Peiores. 21. [h] Similiter verò etiam, circa Dithyrambos, & circa Nomos; vt si Persas *Meliores*, *quàm erant*, Timotheus *quis*; *contraq;* Cyclopas, *Sauiores*, [h] Philoxenus *aliquis*, imitatus esset. 22. [i] In hâc verò eâdem differentiâ, etiam Tragœdia & Comœdia, separantur *à se inuicèm*. Hæc n. Peiores; illa verò, Meliores imitari studet, quàm ij sunt, qui eâ ætate viuunt. ¶ 23. [k] Præterea verò, *duabus* his differentijs, tertia *accedit*, Quo quisq;

a *Polit. 8. cap. 5.*

b *De quo Polit. 8. in fine.*

[c] Sequitur, in omni Imitatione, Personas exprimi *Præstantiores*, quàm qui nunc viuunt, vel *Deteriores*, vel *Pares*.

[d] Corollar. quo, modi 2ª. differẽtiæ, adaptantur differẽtiæ 1ª. Nã meliores, peiores &c. imitari licet,

[e] Vel Numero, (citra cæterorum vsum) qui fuit 1ª. differ. modus 2.

[f] Vel Numero, & Harmoniâ simùl: qui fuit modus 1.

[g] Vel Oratione Metricâ solâ; qui tertius.

[h] Vel Numero, Harmoniâ, & Oratione coniunctis. Qui fuit modus 4. vt in Dithyramb. & Nomis.

[i] Et in Tragœd. ac Comœdiâ: Sed ità, vt illa, insignes imitetur; hæc, ignobiles.

[k] Tertia differ. (quæ prioribus adhæret) ab Imitandi *Modo*, (siue *Qua*) Imitatur a.

quisq; Modo, singula horum imitari debeat. 42. [1] Etenim Iisdem *Instrumentis*, *iuxta differentiam primam*; & *(iuxta secundam)* Eaidem Res, *Personasq*; imitari licet, *sed Modis diuersis*: Aut vt interdùm *eas* Exponat *Poëta*, & *interdùm* ipse, Aliud quid, i. *Alia Persona*, fiat; vt Homerus facit; 25. [2] Aut vt Idem, *qui ab initio fuit*, *Maneat*, nec mutetur *in Personam aliam*. 26. [3] Aut vt *Personæ*, sic omnia imitatione Exprimant, quasi Negotium Gerant, sedulòq; in *ipsarum* rerum actu versentur. ¶ 27. [l] Ergo in tribus his differentijs *omnis* Imitatio est, vti dicebamus à principio; tùm Quibus *Imitantur*; tùm Quas res; tùm etiam Quomodò. [m] Quare vnius respectu, idem erit Imitator cum Homero, Sophocles; quòd ambo, Præstantes imitentur. 28. [n] Alterius verò, cum Aristophane; Ambo n. Negotiando aliquid & Agendo imitantur: [*] Vnde & ipsorum *Poëses*, δράματα, quidam appellari dicunt, eò quòd δρῶντες, i. *Agendo* imitentur. 29. [o] Quãobrem etiam sibi vendicant, & Tragœdiam & Comœdiam, Dorienses, *Athenienſibus præreptam*: [p] Comœdiam quidem, illi, qui & Megarenses; siue ij, qui hanc *Doridis* regionem incolunt (tanquàm eo tempore *à se inventam*, quo ipsorum florebat Resp. Popularis:) siue ij, qui è Sicilia *oriundi*. Indè n. Epicharmus Poëta, multò prius fuit, quàm *antiquissimi Athenienſium Comici*, Chonnides & Magnes. Et Tragœdiam, aliqui eorum *Dorienſium*, qui sunt in Peloponneso: 30. [q] Ducentes à nominibus signum. [r] Hij n. *(Dorienses,)* Vicos *ſuburbanos* vocare *se* Comas aiunt; cùm Athenienses, *vocent* Demos; quasi Comœdi, non à κωμάζειν, à *Comeſſando*, dicti essent; verùm eò quòd, qui *à ditioribus* ignominiâ essent notati, κατὰ κώμας, *per vicos* vagarentur ex vrbe. 31. [s] Et Facere, *seu Poëma pangere*, ipsi quidẽ *so ostendunt*, appellare δρᾶν; Athenienses

1 Vel modo *Composito*: Partim Narratiuo sc. partim Actiuo seu Dramatico: vt in Epicâ, Poëta sæpè narrat ipse, sæpè personam induit alienam.

2 Vel modo *simplici Narratiuo*: vbi perpetuò narrat ipse.

3 Vel *Simplici Dramatico*: vt in Tragœd. & Comœd. loquentes personæ, suisq; negotijs occupatæ finguntur.

l Ex dictis Colligitur 1. Cùm tres sint Imitationum Differentiæ,

m Tragœdiæ Conuenire, Cum Epica; Quòd Imitetur Bonos.

n Cum Comœdia; Quòd Dramaticè imitetur.

* Vndè, vtræq; Propriũ, & speciali voce, appellantur Δράματα.

o Ob huius vocis Etymon, Dores (populi) se primos Dramatum Inuentores, prædicant.

p Comœdiæ quidem, illi, qui & Megarenses dicti.

q Tragœdiæ verò, Dores ij, qui in Peloponneso viuunt.

r Comœdiam n. appellatam fuisse à Dorico vocabulo κώμη, non ab Attico κωμάζειν.

s Et omnia quoq; δράματα, à Dorica voce δρᾶν.

verò, πρώτων. Ac de differentijs quidem Imitationis, & Quot, & Quæ sint, tot *nobis* dicta sint; *ex quibus, Poëseων singularum definitiones facilè colligas.*

Origo & Progressus Poëticæ. CAP. II.

De Causis Poëseos, à par. 1. Historia, tàm generalis de Poëticæ Origine, ac Distributione; Quo pacto in diuersas partes abiit: à par. 7. Quàm specialis, tùm de Ortu Progressuq; Tragœdiæ & Comœdiæ Simùl; à Quibus & Quomodò vtraque mutatæ fuerint; à par. 19. Tùm Seorsim, de Tragœdiâ; à par. 20. & de Comœdiâ à par. 26. De Epopœiâ; à par. 33.

Prætmitt: *causa*, quæ homines ad hoc studium impulêre.

VIdentur autem genuisse Poëticam in vniuersum, CAVSAE duæ, atque hæ *non hominum Studijs excogitatæ, sed* Naturâ insitæ. 2. Nam & [a] IMITARI, innatum hominibus, [1] A pueris est; ¶ 3. Atque [2] hâc re differunt *ipsi* ab alijs animalibus, quòd *homo* sit *Animal* maximè Aptum ad Imitandum; [3] Primasq; rerum Perceptiones, *sibi ipse* faciat per Imitationem, *non magistrorum præceptis, sed exemplis aliorum ductus.* 4. Et [b] GAVDERE omnes rebus Imitatione expressis, *naturale est; veluti Picturis, Sculpturis, & similibus.* 5. [1] Cui quidem *rei*, signo; *est* id, quod contingit in Operibus *artificum*: Quæ n. ipsa *per se*, non sine molestiâ *quâdam* cernimus, horum Imagines exactissimè expressas dùm intuemur, gaudemus; [b] veluti, & belluarum formas immanissimarum, & cadauerum; *in quibus nisi Imitatio gigneret voluptatem, nihil illic erat, quod oblectare posset.* 6. [2] Causa verò, etiam huius rei *est*, quòd DISCERE, non solùm Philosophis (*quod quidem censent*) iucun-

a Vna Efficiens: Imitandi Desydetium: quod natura insêuit.
1 Quoad Ortum im:
2 Quoad perfectionem & essentiam:
3 Quoad effectum: Quià attendentes tantùm quid alij gerant, res Imitando addiscimus:
b Altera, Imitandi *Finis*: voluptas aliorum ex Imitationibus percepta: (quam quò poetæ augerent, huic studio segnaniùs applicuêre.) Eam naturalem esse monstratur, 1. ὅτι à consequenti & signo.
1 ὅτι, ab ipsius causâ: sci. perceptione rerum, quæ cunctis Mortalibus (etsi alijs plus quàm alijs) iucunda.

a *Sect.* 30. *Problem.* 7.

b 1. *Rhet. ca.* 11. *p.* 36.

c 3. Rhe. c. 10. p. 2. 3. 4. d Metaph. 12. & 18. Problem. 3.

iucundissimum [c] est, sed etiam alijs, qui similitèr *quidem*, tametsi minùs exactè, *iucunditatis* eius participes fiunt. [c] Ob hanc n. causam gaudio afficiuntur, dùm cernunt imagines *rerum*; quià contingit, Spectando Perdiscere, & Quid vnumquodq; *sit*, Ratiocinari; veluti, *Hanc Imaginem*, *Illum Esse*: [d] Siquidem nisi *tibi* illum priùs contigerit vidisse, *Tabulæ hæc*, non propter effigiem imitatione expressam, voluptatem feret, sed propter artificis sedulitatem, aut colorem, aut eiusmodi aliquam aliam causam. ¶ 7. [e] Cum verò secundùm naturam nobis insit, ipsum IMITARI, *& partes seu instrumenta ipsius*; sc: Harmonia, & Numerus *latè acceptus*: (Nam Metra, particulas esse Numerorum [e], manifestum est:) 8. [*] *Certè* à principio, qui naturâ apti erant ad hæc ipsa maximè, paulatim promouentes, Poësin genuerunt ex ijs, quæ EX TEMPORE, *non præmeditatò* protulerunt. 9. [1] *Quamvis* autem *ex hoc vno fonte manarit* Poësis, dispersa *tamen variè* est, secundùm proprios *Poëtarum* Mores. 10. [f] Nam qui animo Excelsiores erant, Honestas *splendidasq;* imitabantur Actiones, & eiusmodi hominum Illustrium Fortunas: 11. [g] Humiliores verò, Improborum *turpiumq;*. 12. Ità vt primùm, *hij carmina*, *in aliorum* Vituperium, pangerent; quemadmodùm alteri *illi*, Hymnos *Deorum*, *hominumq;* Encomia *Versibus complexi sunt*. 13. [3] Ac eorum quidem, qui Homerum *ætate* anteceserunt, haud possumus huiusmodi nominare Poëma, *quod Vituperia in se contineat*. Verisimile autem est, *qui tale condiderint*, extitisse multos. [h] Ab Homero autem exorsis, licet: velut, est illius Margites; & talia *nonnulla aliorum opera*. 14. In quibus insuper, quòd *maledictis maximè* congrueret, Iambicum *suâ sponte* accesit Metrum. Quamobrem etiam Iambæum, i. *Conuitiatorium*, vocatur nunc; quià in hoc Metro, convicijs

c Vnde & Recognitio rei ex pictura, iucunditatem illam potiùs creat.

d Quàm industria artificis, aut coloris, aut alterius rei inspectio.

e Hijs præmiss. sequitur *Generalis Historia*: 1 de *Ortu* poëticæ.

* Is quorundam fuit, (quorum benignior genius) *Extemporanea* dictio.

1 De *Progressu* ac Distributione, pro variâ poëtarum indole.

f Qui n. Graues, contulerunt se ad honesta celebranda:

g Qui abiecti, flagitia agitarunt.

Vndè duo genera: vnum, Humile & Reprehensiuum. Alterum, Laudatiuum & Graue

3 *Mutatio* grandiorum in *Epicos*: humiliorum in *Iambicos*. Nam Reprehensiui generis opuscula, quæ ante Homerum extabant, intercidêre omnia.

h Ab Homeri ætate supersunt plurima; sed variatis formis; vt Homeri Margites.

vicijs se invicèm lacerare soliti sunt. 15. Atque *ità*, ex Priscis *illis*, (*quò genera carminum, materia ipsorum conveniret*) facti sunt, alij quidem, Heroïcorum; alij verò, Iamborum poëtæ. 16. [4] Quemadmodùm autem, & in Grauibus *seriisq; imitandis*, maximè Poëta *appellandus fuit* Homerus: (Solus n. *vereq; summus* fuit, non solùm, quià Rectè *apteq;*, sed etiam quià Imitationes *grandiorũ rerum*, Dramaticas fecit:) 1°. Sic & Comœdiæ Figuras (*quasi per nebulam*) submonstrauit Primus; non Vituperia *& Maledicentiam antiquorum*, sed Ridiculum *tantùm*, Dramaticæ *Imitationis* formâ complexus. Nam Margites, proportione *se* habet; vt Ilias & Odyssea ad Tragœdias, sic & ipse, ad Comœdias. 17. [2] Cùm autem patefacta apparuisset Tragœdia & Comœdia; qui ad vtramvis Poësin ferebantur, secundum proprium naturæ *cuiusq; instinctum*, [i] alij quidem, *in humili genere poëseos*, pro Iambicis, Comici-Authores facti sunt; [k] alij verò, pro Epicis, Tragici-Magistri; eò quòd maiores ac honoratiores Figuræ essent hæ, (*Tragœdia & Comœdia,*) quàm illæ, *quibus anteà dediti fuissent*. 18. [3] Ac consyderare insuper, an Tragœdia (*quam recentiorum perpoliuit ætas*) ità quoad Formas suas *adhuc completa sit*, vt satis ipsi possit esse, necne; tùm si res ipsa *seorsim* per se, *à doctis viris* iudicetur, tùm si ad eos, qui in Theatro sedent, *referatur*, alterius disputationis est. ¶ 19. [l] Cùm igitur *Poësis*, à Principio *Tenui illo* extemporaneoq; orta fuisset; [m] posteà *re longiùs perductâ*, & hæc *ipsa*, *Tragœdia*, & Comœdia, *adaucta est*; Tragœdia quidem, ab ijs, qui Dithyrambum, *in Bacchi aliorumq; Deorum laudes*, solennitèr canebant: [n] Comœdia verò, ab ijs, qui Phallica. *i. obscœna poëmata, de Dijs Rusticis cantata* (quæ vsq; ad hoc etiam tempus, multis in ciuitatibus, *tametsi non probentur*, restant tamen

4 *Materia* Heroicorum & Iambicorum, in *Dramatibus*: quorum formas

1°. Adumbrauit parens *Homerus*: qui, dum veterum relictâ viâ, personas quasi in scena confabulantes faceret; Per Iliada & Odysseam, Tragœdiæ, formam; per Margiten, Comœdiæ, normam dedit.

2°. Post illum, poëtæ quoq; alij, euasere Dramatici, pro naturæ cuiusq; impulsu.

i Alij, ex Iambicis ad *Comœdiam* delati.

k Alij, ex Epicis, ad *Tragœdiam*.

3°. Tragœdia, (perindè ac Comœdia) nunc tandem suis numeris absoluta est: quæ res, (spectetur ne ad veritatis normam, an ponderetur ex opinione spectantium) inferiùs discutienda, ea. 7. pa. 7.

l *Historia specialis* 1. De *Tragœdia Comœdiáq;* consectim, Quarũ *Ortus* tenuis atq; august°; vt suprà par. 7.

m *Incrementa* verò, à poëmatis rudioribus. Illi quidem, à Dithyramborum apparatu & cantibus adiectis.

n Comœdiæ verò, a Phallicis, *i.* incomptis rusticorum cantilenis, ἀπὸ τῶν φαλλῶν, à Priapo dictis.

f *Infrà cap. 7. p. 11*

tamen legibus constituta:) *ab ijs, inquam,* paulatim aucta est; dùm *semper vlteriùs illud* producerent *Poëtæ*, quantũ quantũ ipsius *Comœdiæ, tunc* fieret manifestum. ¶ 20. [o] Et *certè* multas mutationes cùm subijsset Tragœdia, conquieuit; quià suam ipsius naturam *iam* consecuta est. 21. Ac [1] Numerum Histrionum, *qui in scenam simùl inducerentur (cùm apud Priscos Tragicos, Vnus tantùm, per se, vel cum Choro loqueretur;)* ex vnò, ad Duos *Interloquentes*, primus perduxit Æschylus; [p] & partes Chori prolixiores minuit; & [q] orationem Primarum-Partium, *i. Prologi ipsius, ad aperiendam rem* instituit. 22. [r] Tres autem *Histriones in scena colloquentes*, & [s] Scenæ-Ornamentum, *picturasq; adiunxit* Sophocles. 23. [2] Prætereà verò, Magnitudo *ipsius*, ex Paruis *profecta* Fabellis, & Locutione Ridiculâ (siquidem ex Satyrico *humilique loquendi genere* mutationem accepit) serò maiestatem suam nacta est. 24. [3] Et Metrum quoque, ex Tetrametro *seu Octonario*, Iambicum *seu Senarius* euasit, *vt granditati eius magis aptum.* [t] Nam primùm quidem, Tetrametro vtebãtur; [g] propterea quòd tunc Satyrica, magisque Saltatoria erat, *hæc* Poësis. [v] Locutione autem natâ, *quæ Tragœdiam* deceret; Natura ipsa, *suâ vi* proprium *congruumque* adinuênit Metrum: Ex omnibus n. Metris, Sermoni *Quotidiano* accommodatum [h] maximè est, Iambicum. Cui rei id signo est, quòd plurima *nos* Iambica proferamus imprudentes, in Collocutione *mutuâ*: Hexametra verò rarò, *& tunc solùm, cùm Grandiore oratione vsi*, excedimus eam, quæ sermoni *familiari* quadrat, harmoniam. 25. [4] Prætereà verò, Episodiorum *tandem* Multitudines, & aliæ partes singulæ, *à iunioribus Tragicis* adornatæ esse perhibentur. Ac de his quidem, tot nobis jam dicta sint: Immensi. n. operis fortassè fuerit, per-

g 3. Rhet. ca. 1. pa. 17.

h 3. Rhet. ca. 8. pa. 5.

o Seorsìm; *Tragœdia*, discrepantibus poëtar. ingenijs huc illucq; diù jactata, mox eò venit, vbi commodè stetit.

1. Ad dignitatem eius; ab Æschylo Numerus histrionum auctus;

p Chori partes, contractæ:

q Prologium, perspicuitatis gratiâ excogitatum:

r Posteà, à Sophocle, histriones inducti tres.

s Et Scenographia quoquè.

2 Fabula, quæ 1o. sæculo breuiuscula & satyrica fuisset, iam grandior excelsiorique facta.

3 Cui quidem granditati accessit metrum, quàm aptum? Senarium dico, ex pedibus sex.

t Prisci. n. ob Satyricam λέξιν, saltatorius numerus, i. octonarius seu trochæus, in vsu fuit

v Postquàm elocutio perpoliri cœpit, excogitatum est Iambicum metrum. Quod quidem, ob breuitatem, interloquijs scenicis confert; sicut Tetrametri, ob prolixitatem, saltationibus.

4 Episodia denique seu Digressiones, quæ veteribus vna aut altera fuisset, iunioum studio consectæ sunt plures.

censere singula. ¶ 26. Comœdia verò, [1] est, vti dicebamus, [1] Imitatio Deteriorum quidem, non tamen quoad Omne Vitij genus, *sed quoad eiusmodi* TVRPE, *quod Risum Mouet*; siquidem particula quædam ipsius Turpis, sit Ridiculum: Etenim [x] Ridiculum, est peccatum quoddam & turpitudo, citra dolorem, nec vim habens, interimendi *eum, cuius animo corporive hæsit*: [y] Veluti (quod in promptu est) Ridicula alicuius Facies, est Turpe quiddam (*quod maculam in se magnam habet*) ac distortum; sine *hominis* tamen dolore, *cruciatuve vllo*. 27. [2] Ac Tragœdiæ quidem Migrationes *processusq́*, Quæ, & Quorum operâ factæ sint, *propter Poëmatis dignitatem* haud latuêre: Comœdia verò, quia in ipsa, *propter eius humilitatem*, à principio positum *diù* studium non erat, *homines* latuit. 28. Etenim Chorum Comœdorum; Magistratus, *qui ludis præpositus fuit*, serò *Poëtis è sumptu publico* dedit; sed *à principio* sponte, qui volebant, *Chorum* ingrediebantur, *partesq́ eius canendo sustinebant*. 29. [2] Deinceps verò, cùm Figuras quasdam, *Comœdia* ipsa iam nacta esset, ij qui ipsius feruntur Poëtæ, commemorantur. 30. * Quis autem Personas *seu Laruas* assignauerit, aut Prologos *separatos*, aut Multitudines Histrionum, & quæcunque id genus; ignotum est. 31. [a] Fabulas autem Fingere, *ad Comœdiam constituendam*, Epicharmus & Phormis incœpêre: *Cùm* igitur *illi ambo, Siculi fuerint*, à principio quidem, è Sicilia venit *Fabula*; 32. [b] Eorum verò qui Athenis orti sunt, Crates primus, cùm Iambicam formam abiecisset, cœpit absolutè, *alsq́ Singularis alicuius insectatione*, Conficere Sermones, seu Fabulas. ¶ 33. [c] Ac Epopœïa quidem, Tragœdiæ, (*tanquàm ex eodem loco profecta*,) solo Metro tenus, comitata est, *nempè* quòd per orationem

Metricam

1 *Cap. 1. pa. 22.*

Comœdia 1. *Deterior*, Imitatio Peiorum, non omnium, sed eiusmodi turpium, quæ non odium aut miserationem Tragicam, &c. sed risum ciens.

x Ridiculum, esse vel turpis speciem, ex ipsius definitione liquet.

y Exempl. Ridiculi; distorta facies, nasus repandus, &c.

2 *Origo* Comœdiæ, non perindè nota, vt Tragœdiæ. im. n. tempus, quo nasceretur, obliteratum est: quia minimi illa olim pretij fuit, plerisque etiam ob maledicentiâ inuisa.

1 Postquàm figuris ornatior enituit: Authorum eius Nomina, memoriâ retinentur.

* Opera atque inuenta, non item Nam de Laruar. Prologi, &c. inuétoribus meminit nemo.

a Fabulam ne singulos, vt antè, viritim proscinderet, vniuersalem fecisse perhibentur,
Inter Siculos, Epicharmus, & Phormis.
b Inter Athenienses, Crates.

c *Epopœia*, quoad se *Tota*, Tragœdiæ par: quòd ambæ, imitentur metro: idque personas honestas.

Mediocrem Imitatio sit Studiosarum, *grauiumque Personarum.* 34. [d] In eo autem, [1] quòd *Epopœia*, Metrum Simplex habeat, *absque Harmoniâ Numeroq; addito*; & [2] Annunciatio rerum sit, *non autem Actio*; hâc, *irquam*, ratione *inter se* discrepant: 35. [3] Prætereà verò, Longitudine *Operis*; cùm hæc quidem, quàm maximè *potest*, conetur sub Vno Solis Ambitu consistere, aut *saltèm* paulispèr variare *& excedere*: [e] Epopœia verò, Indefinita est Tempore: Et, *si quo temporis spatio definiatur*, in hoc *etiam ab illâ* differt: [f] Quanquam primis temporibus, similitèr in Tragœdijs hoc *idem* faciebant; *(vt in longum tempus excurrerent,)* atque in Carminibus Epicis. 36. [g] Partes autem, quædam, eædem sunt *vtrisque*, quædam Tragœdiæ propriæ: Quocirca, quicunq; Tragœdiæ eximiæ, *seu perfectæ* cognitionem attigit, & malæ; *idem* etiam attigerit Poëmatis Epici. Quæcunque. n. Epopœia habet, ea Tragœdiæ insunt; quæ verò ipsi insunt, non omnia habet Epopœia. 37. Ac de Poësi *Epicâ*, quæ Imitationem Hexametris facit, nec non de Comœdiâ, posteriùs dixero.

d *Diuersa* est: 1. Quòd hæc, puro fiat metro; Tragœdia, cõcentu numeroq; adjunctis. 2. Illa, personis quid euenerit, narrando: hæc, ipsas inducendo, vt agentes.

3 In longitudine Fabulæ: Hæc n. vnius diei spatio res suas conficit.

e Illa, excurrit infinitè: aut cancellis, siltèm qui latiores sint, clauditur.

f Antiquorum ergo Tragœdiæ, ob earum prolixitatem reiçiendæ.

g *Partes* Epicę *Essentiales*, Quædam, cum Tragœdia communes: (Fabula, Mores, &c.) Quædam Tragœdiæ solius: Melodia, & Apparatus.

Tragœdiæ Definitio, & Partes essentiales. Cap. III.

Definitio Tragœdiæ, à pa. 1, Partes (quæ naturam eius constituunt,) sex: Apparatus, pa. 4. Melopœia, & Elocutio, par. 5. Mores, Sententia, & Fabula: par. 6. Harum omnium ordines, dignitatisq; gradus explicantur, à par. 9.

Tragœdiâ, quid: Eius

DE Tragœdiâ *nunc* dicamus, si *priùs* Essentialem ipsius Definitionem, ex antedictis enatam, assumpserimus. Est igitur Tragœdia, [a] Imitatio Actionis Studiosæ & [1] Perfectæ, Magnitudinem *idoneam*

a *Genus*, Imitatio Rei studiosę. *Differentia* qr. 1. a re Subjectâ.

1 Cap. 1. p. 22. & 27.

habentis, cum [a] Sermone per Formas *quosdam* condito; *ita vt* singulæ *illæ*, in partibus Poëseos *singulis*, Separatim, [1] Agendo imitentur; & non per Enarrationẽ *rei*, sed per [4] Misericordiam, Metumq; *factis expressum*, [b] eiusmodi *vehementes animorum* Perturbationes vndiquaquè Purgans; *expiansque*. 2. SERMONEM-CONDITVM dico, cui *tria sunt condimenta*: Rhythmus, *seu Numerus*, Harmonia *seu Cantus Musicus*, & Metrum, *seu Carmen*. 3. [c] Illud autẽ, vt SINGVLÆ FORMÆ SEPARATIM, *intelligo*, quòd quædam *Tragœdiæ* partes, solùm perficiantur per Metra [b]; *vbi Chorus non canit*: & rursùs aliæ, *tantùm* per Melodiam; *vbi accedit Chori Cantus*: *Cui interdùm adiungitur Numerus*: *cùm grex ille, mouetur & Saltat.* ¶ 4. [d] Quoniam autem *Tragici*, Agendo Imitationem faciunt, [1] primùm quidem, Tragœdiæ pars aliqua, *quæcunque illa sit*, ex necessitate, *Scenicorum erit* APPARATVVM ORNATVS; ¶ 5. [2] Deindè, MELOPŒIA, *seu Musica*; & [3] ELOCVTIO: quia, cùm his, *tanquam instrumentis vtantur*, imitationem obeunt. Ac Elocutionem dico, ipsam Metrorum Compositionem; Melopœiam verò, idipsum quod *sensibus* manifestam suam omnem vim habet; *vt in numero Saltationis, vocisque concentu*. ¶ 6. [4] Et quoniam Imitatio, *semper* est Actionis cuiusdam; [e] Agitur verò quodque ab Agentibus quibusdam; [*] quos necesse est Cuiusdammodi esse, & quoad Mores, (*bonos, malos, &c.*) & *quoad* Animi-Sententiam; *suadentem, laudantem, &c.* (Nam propter hæc *duo*, etiam Actiones, *quæ indè nascitur*, dicimus esse Cuiusdãmodi: *Quanta magis, in diuersi Cuiusdammodi dicentur homines?*) [f] Certè à natura, duæ Actionum sunt Causæ; SENTENTIA-ANIMI, & MORES; [5] Ac secundùm hos *duos*, & assequuntur suum finem omnes, et contrà,

b *Cap. 1. pag. 15.*

a. Ab Instrumentis Imitandi.

1. Ab Imitandi Modo: Actuo dicitur Poëta. Tragediæ Munere.

b Finis externus Tragici: Animorum Lustratio.

c Voces obscuriusculæ in Dissertatione 2ª explanantur.

d Ex Præmissis colligo: *Partes Tragœdiæ Formales, seu* 1. *Apparatus* eorum, quæ spectantium oculis subijciuntur: Histriones, Scena, Personæ, Vestimenta, &c.

2. *Melopœia* vocalis: Cui interdùm accedit Motus Rhythmicus.
3. *Dictio Metrica*, quæ proprium est Instrumentum Poëtæ.

4. *Mores*. 5. *Sententia*. 6. est *Fabula*.

e Cùm. n. Imitatio, semper sit ipsarum Actionum:.

* Actiones autẽ, & qui eas agunt, à Moribus animique Sententijs dicantur *mores*.

f Sequitur, in Poësi, Actionis Causas esse, Mores & Sententiam, & Morum, Sententiæque Finem, esse Actionem.

contrà, etiam indè depelluntur. [b] Est autem FABVLA quidem, *ipsa* Actionis Imitatio: Dico n. Fabulam hanc, *quâ de hîc agitur*, esse Rerum Compositionem, *rectèque ordinatam Structuram*. [l] Mores verò, secundùm quos, (*quicunq; illi sint,*) Cuiusdammodi esse dicimus eos, qui agunt. [k] At Sententiam *animi*, ea omnia, quorum ope, qui verba faciunt, Demonstrant aliquid, vel etiam sententiam vniuersalem Enunciant. 7. [l] Necesse igitur est, Omnis Tragœdiæ partes, esse Sex, secundùm quas cuiusdammodi est, *essentiamque suam habet* Tragœdia: Atque hæ sunt; Fabula, & Mores, & Elocutio, & Sententia, & Apparatus, & Melopœïa. [m] Ad *Instrumenta*. n. Quibus Poëtæ imitantur, *pertinent* partes duæ; *Melopœia & Dictio*: Ad modum, Quo imitantur, vna; *Apparatus*: Ad *Homines, & Res*, Quas imitantur, tres; *Fabula, Mores, & Sententia*. [n] Et præter has, *inuenitur* alia nulla. 8. [o] Atq; his quidem, *velut* Formis (vt ità dicam,) vsi sunt *Poëtæ* plerique. Etenim & Apparatum habet cuiusq; *Drama*, & Mores, & Fabulam, & Dictionem, & Melos, & Sententiam, eodem pacto. 9. [p] Maximum verò horum est, *& in conficiendâ Tragœdiâ præcipuum*, REBVM COMPOSITIVTIO. [r] Tragœdia. n. Imitatio est, non Hominum, sed Actionum; nimirùm & vitæ *alicuius*; & fœlicitatis, atque infœlicitatis. Etenim fœlicitas, in actione consistit; & finis *humanæ vitæ*, est actio quædam, non *animi* qualitas, *seu habitus*. [q] Sunt autem *homines*, secundùm Mores quidem, *Cuiusdammodi seu* Quales-quidam; At secundùm Actiones, fœlices, vel contrà. [r] Itaque *poëtæ*, non vt Mores *postea* imitentur, Agunt, i. *Drama Componunt*; sed Mores vnâ operâ complectuntur, propter (*id quod potissimùm spectant,*) Actiones. [s] Quare Actiones & Fabula, *seu Rerum-Structura*, sunt

b Atqui Actionis Imitatio est, Fabula.

l Mores, sunt, quibus ποῖοι dicimur.

k Sententia; quâ monstratur, vel enunciatur quidpiam.

l Ex dict. à part. 4a. nascuntur partes sex: Fabula, Mores, Elocutio, Sententia, Apparatus, Melodia.

m Ratio Senarij, à Differentijs Imitationum, (de quibus cap. 1o.) vndè exortę hæ Partes ad vtrumque ad minimum sint, non pauciores.

n Et (quia nulla alia detur) sex ad summum, non plures.

o Confirm: Exemplo Veterum: quorum plerique (quâ Tragici, quâ Comici) singulas Species dictas, saltèm adumbrârunt in operibus suis.

p Collatio dict. Partium: vt alijs antecellant aliæ: *Fabula*: præsertim reliquis, præsertim quia ipsis Moribus atque rat.

q Atqui Personas omnes, ex Actionibus, fœlices aut infœlices dicimus, non quoad Mores.

r Ergo Tragœdiam conficienti, non id quæritur, vt Mores tamtùm, sed vt Mores exprimat, propter Actiones.

s Quare, Tragœdiæ Finis, non Mores, sed Fabula. Ideoque omnium illa partium, præstantissima. Quod. n. propinquius fini,

sunt Finis Tragœdiæ: At Finis, est omnium *(quoniam illuc omnia referuntur)* Maximũ. 10. [2] Præterea, sine Actione quidem, nullo modo fieri posset Tragœdia; At sine Moribus poterit. [1] Nam Recentiorum Tragœdiæ quàm plurimæ, sine *Personarum*-Moribus sunt; & omninò Poëtæ pleriq;, *cuiuscunque generis*, *reperiuntur* huiuscemodi; [v] veluti etiam ex Pictoribus, Zeuxis, ad Polygnotum se habet: Nam Polygnotus, qui imitatur bonos, Descriptor-Morum est; At Zeuxidis-Pictura, Mores habet nullos. 11. Præterea, [1] (*ex diuersis, putà, Tragœdijs*) si quis *desumpserit*, seriatimque collocârit Sermones-Moratos, Dictiones, Sententiasque bellè confectas; nondùm *illud* effecerit, quod Tragœdiæ est Opus: verùm, quæ his *partibus* impolitiùs vsa sit; modò Fabulam habeat, Rerumque-Compositionem; multò potiùs *dicenda* erit Tragœdia. 12. [3] Adhæc, maximæ res, quibus capit, [c] *atque allicit* animos Tragœdia, sunt Fabulæ partes; Peripetiæ, *inquam*, & Agnitiones. [d] 13. [3] Præterea, id signo est, quòd, etiam qui aggrediuntur Poëma conscribere, priùs Dictione & Moribus, cætera adamussim absoluere valeant; quàm Res-*Fabulamq;* coagmentare: veluti etiam primi Poëtæ ferè omnes, *quùm nondùm perfecta esset Poësis*. Prima igitur pars, & velut anima Tragœdiæ, est *ipsa* Fabula. 14. [4] Proximo autem loco, sunt MORES: [1] *His* n. assimile *quiddam* est, etiam in re-Pictoriâ. Siquis namque *tabulam*, pigmentis licet pulcherrimis, *temerè* fusimq; illeuerit; non perindè *spectantem* oblectet, [e] ac si, albo *licet* colore, imaginem delineârit *certam*: *Pari modo*, *in Tragœdijs*, *absque Constitutione-Rerum*, *minùs valent Mores*, *quàm Morum-expers Fabula*. [2] Est etiam *omnis* Imitatio, *propriè quidem*, *ipsius* Actionis, & per hanc, eorum

c *Rhet.* 1. ca. 11. p. 35.

d *Infrà* cap. 5. pa. 5.

e Cap. 2. par. 6. in fine.

1 Id dignius. 30. Top. cap. 1. p. 13.

2. Ratio. Quia sine Moribus scribi potest Tragœdia; at non sine Fabulâ.

1 Id constat exemplo Poëtarum;

v Et à Simili Pictorum,

2. Nec Moribus solùm, superior est Fabula, sed & cæteris vniuersis. Id patet 1. ex Opere Tragœdiæ. i. Terribilium at Miserabilium Fictione. Cui Muneri exequendo, vt partes cæteræ, parùm; ita Fabula, plurimùm prodest.

2. Ex Partibus Fabulæ: (Mutatione Rerum, atque Agnitione:) Quæ in permulcendis animis, Diuina vis.

1 Ex scripturientium poëtarum facto: qui Rem promptiùs adornare valent, quàm aptè componere. Hoc ergo præstantiâ notat: siquidèm quod maiori negotio minùs acquiritur, palmam meretur: Rhet. 2. cap. 7. pag. 18.

2 Secundas esse *Morum* vices; 1. patet à simili: vt. n. nuda Effigies, in Tabula, ad gratissimos colores se habet: Ità, Simplex Fabula, ad Mores.

2. Prob. ratione. Quia ab Imitatione rerum pendet Morum-expressio.

corum *est* maximè, qui Agunt; *quibus primitùs hærent Mores.* 15. [b] Tertium verò, est SENTENTIA: Id autem est, Dicere posse ea *omnia*, quæ *Rei, quâ de agitur*, insunt, *aptéque* conueniunt. [c] Quod quidem, circa orationes *perficere*, & Politicæ-*Scientiæ* Munus est, & *facultatis* Rhetoricæ. Nam vetustissimi *Poëtæ*, quos introducebant, Politicè faciebant loqui, *i. ex Rationibus rei Propriis*: [d] Qui verò nostri sunt temporis, Rhetoricè; *i. ex Communibus.* 16. [e] Sunt autem Mores [f] quidem, huiuscemodi quid, quod prælectionem *animi*, qualis illa sit, aperiat; *id q.* in ijs *rebus*, in quibus, vtrùm is, qui loquitur, eligat *quidpiam*, aut fugiat, nondùm satis liquet; Quo fit, vt Mores non habeant, orationes aliquæ: in *quibus sc. non clàm, quid eligas fugiasve, insinues, (quod Moratæ orationis est;) sed palàm illud aperte q. prodas.* [g] Sententia verò, *est* in ijs *rebus*, quibus homines, perspicuè *Demonstrant* quidpiam, aut esse, aut non esse; vel vniuersale aliquid Enunciant. 17. [g] Quartum autem, est *ipsarum* orationum ELOCVTIO: Elocutionem autem voco, (quemadmodùm priùs dictum est, [h]) eam, quæ per Appellationem *idoneam* fit, *Animi*-Interpretationem: Quod *quidem vtrobiq.*, & in Metricis, & in Orationibus-*Solutis*, eisdem instructum est viribus. 18. [h] Reliquas verò quinque partes, MELOPOEÏA, *seu Modulatio*, *facilè* superat, *vt* maximum *quiddam* condimentum *in Tragœdijs.* 19. [i] Apparatus autem, est quiddam, quod *magnam* in se alliciendorum animorum vim habet, sed *præcæteris* maximè est artis *huius* expers; minimèque Poëtices proprius: *cùm non Poëtæ paretur studio, sed adportetur foris.* 20. [k] Siquidem Tragœdiæ *Propria* Vis omnis, etiam absque Certamine & Histrionibus, *perfecta* sit. 21. [l] Prætereà verò,

f *Supr. p. 6.*

g *Supr. p. 6.*

h *Pa 5.*

b Tertio gradu stat *Sententia*: Cuius vis est, vt verbis rationes exprimere possis, rei insitas atque aptas.

c Tàm eas, quæ *ipsius* Rei Moralisque Philosophiæ, sunt Propriæ.

d Quàm, quæ omnibus Quæstionibus *Communes.*

e Mores, quid. (Vos. n. suprà, par. 14. non nisi leuiter adumbrauit)

f Sententia, διάνοια, seu ἔννοια, quid.

g Quartum dignitatis locum poscit *Dictio.*

h Quinto gradu est, ars conficiendi melos, seu *Melodia*: quæ aliundè importata est, (vt & pars 6a.) sed suauitate vincit omnes.

i Sexta statio relinquitur: *Apparatus*: De quo quid opus est plura dicere?

k Cùm & Tragœdia, etiam sola lecta, faciat, quod suum est: Et Apparatus, illius sit Artis, quæ Ornatum scenicum parat: vestes, Aulæa, &c.

verò, in Apparatu concinnando, illius qui Scenæ Instrumenta parat, plus potest facultas, quàm ars Poëtarum.

Fabula, Qua & Qualis: CAP. IIII.

Fabula, seu Rerum-Contextus, præcipua & maximè necessaria Tragœdiæ pars est: quæ, 1°. Qualis debeat esse, constat ex eius conditionibus tribus; quarum 1ª, par. 2ª. Altera, 4. par. 5ª. Tertia, 8. par. 10. Corollarium de Poëtæ Munere, à part. 14. 2°. Comparantur Fabulæ inter se, vt Scias, Quæ Deterrimæ sint, 24. par. 25. & Quæ Optimæ, à par. 27.

EXplicatis autem his; [a] dicamus deinceps, Qualem esse oporteat Rerum-Constitutionem, *seu Fabulam*; quandoquidèm hoc, & primum & maximum [a] est in Tragœdiâ; *vt in eo ornando, plurimum sit operæ ponendum.* 2. [b] Positum autem nobis est, [b] Tragœdiam esse PERFECTÆ atque TOTIVS ACTIONIS IMITATIONEM, quæ Magnitudinem *in se* habeat aliquam: Est n. etiam Totum quidpiã, id, cui nulla Magnitudo *notatu digna*; *vt, formica, pulex &c.* 3. [b] Totum autem est, cui Principium, Medium, & Finis *seu vltimum* ineſt. [c] Principium verò est, quod ipsum quidem, aliud, ex necessitate non sequitur, *(quâ Principium est:)* post illud verò, alterum, naturâ comparatum est, esse aut fieri; *Necessariò vel in Plurimis*: [d] Finis autem, *seu vltimum*, contrà; quod ipsum post aliud naturâ comparatum est esse, aut ex necessitate, *& Semper* aut plerùmque; post hoc autem, aliud *est* nihil: [e] Medium verò, quod & ipsum post aliud est, & aliud post ipsum, *Necessariò, vel vt Plurimùm.* 4. [f] Oportet igitur benè-Compositas Fabulas, neque Vndecunquè sors

a Cap. pag 13.

b Cap. 3. pag. 1.

a Fabulæ conditiones, tres.

1ª. Ordo partium. Cùm n. Tragœdia (c. 2. p. 1.) Imitatio sit, Actionis Perfectæ, seu Totius:

b Et totum, id sit, cui Principium, Medium, Finis. [Plato in Parmenid.]

c Ac Principium (quod Actionem hanc spectat) à priore nullo vincitur.

d Fidis, contrà.

e Medium; quod vtriusque naturam sapit.

f Requiritur, vt partes istæ (Principium, Medium, Finis) seriatim distinctæ locentur, non temerè turpitèrq; confusæ.

sors tulerit, incipere, neque *temerè* Vbilibet terminare; sed Formis vti, *Principij*, *Medij*, *Finisque*, *iam* dictis. ¶ 5. [2] Præterea verò, quoniam quod Pulchrum *est*, (& animal *sc:* & aliud quiduis, quod ex *partibus* quibusdam constiterit) non solùm has *partes* Ordinatas habere oportet, [g] verùm etiam vt MAGNITVDO *ipsis* adsit, [h] non Quælibet *tamen*: (Nam Pulchrum in Magnitudine & Ordine manet:) Quamobrem, [i] neque omninò Perexiguum Animal, esse poterit Pulchrum; (siquidem conspectio *eius*, quùm propè insensibili tempore fiat, confunditur; *ne partium Responsio mutua*, *distinctè appareat*;) [k] Neque *omninò* Permagnum: *Ipsa*. n. *remotarum-partium* Conspectio, (*qualis esse vnius corporis debet*,) haud simùl fit; sed Vnum ac Totum, *quod* ex eâ spectatione *nasci debuit*, spectantibus elabitur *atque euanescit*: veluti, si decem-millium stadiorum esset Animal. 6. [l] Propterea oportet, quemadmodùm in corporibus, ità & in animalibus, inesse quidê Magnitudinem; Hanc autem esse, quæ facilè-conspici queat, *si pulchra illa videri debeant*; Sic & in Fabulis, *quò Pulchræ sint*, habere quidem Longitudinem; hanc autem talem esse, quæ Facilè retineri possit Memoriâ. 7. [m] Longitudinis autem Finitio, quæ ad *Poëtarum atque Actorum* Contentiones [c] *refertur*, atque ad *Spectantium* Sensus, nequaquam *illa*, Artis est: Si. n. centum Tragœdias in Certaminibus *simùl* agi oporteret, ad clepsydras, *i. horologiorum mensuras* vtiquè agerentur; *vnicuique*, *temporis portiunculâ datâ*; (quemadmodùm quondàm nec semèl *factum* esse perhibent.) 8. [n] Verùm Finitio Rei-Gestæ, quoad ipsius Naturam, semper quidem, quò maior *est*, tantisper dùm *Tota* simùl Perspicua sit, eò pulchrior est, secundùm Magnitudinem. 9. [o] Vt autem simpliciter definiendo

[2] Condit. *Longitudo iusta* totius. Cùm. n. (quò pulchrior elucear res) adiungenda sit Ordini partium, Magnitudo totius:

[g] Et Magnitudo ea, quę sit congrua;

[h] Nec Indefinita: ex. gr. Animal pulchrũ est (Plato in Phædro:) Si

[i] Neque perpusillum;

[k] Neque nimiò vastum.

[l] Efficitur, vt Fabulam, quæ pulchritudine placeat, commendet Longitudo, & Iusta sc: & talis, quam facilè mandes Memorię.

[m] At Iustę Longitudinis Terminus quis? Non is, quem horologij pulvis, vel aqua, dimensum dedit: (Is. n. Externus est, atque artis expers.)

[n] Sed qui ex ipsa Rei-Gestæ naturâ: h.e.
Vt *speciatim* loquar: ex Rerum Euidentiâ, Magnitudini non incommodę coniunctâ.

[o] Vt *Vniuersim*: Ex idoneâ Fa-

c *Infrà p.36.*

briçâ, seu Oeconomiâ-Rerum: Quę necessario vbiquè cohæreat, aut saltem verisimili nexu.

endo dicam; in quantcunque Magnitudine, *Rebus* secundùm Verisimile vel Necessarium deinceps enascentibus, accidit *tandem* in Prosperam fortunam ex aduersâ, aut ex prosperâ in Aduersam mutari, idoneus *is* terminus erit Magnitudinis. ¶ 10. [3] Fabula autem est VNA, non, vt quidam putant, si circa Vnam *Persona* sit: Multa. n. & infinita *attributa* etiam vni rei accidunt; ex quorum aliquibus (*accidentalibus sc.*) non conficitur aliquod Vnum; *cùm, toto ipsa genere disjuncta sint*: Sic verò, & Actiones Vnius *hominis*, multæ sunt, ex quibus nulla Actio sit Vna. 11. [p] Quamobrem peccare omnes visi sunt Poëtæ *illi*, quicunque Herculeïda, *i. Labores-Herculis*, Theseïda, *i. Actiones-Thesei*, & eiusmodi Poëmata fecerunt. *Falsò*. n. putant, quoniam Vnus erat Hercules, conuenire, vt etiam *Herculis*-Fabula, Vna sit; *quantumvis Actiones ipsius essent Plures*. 12. [q] Homerus autem, quemadmodùm & in alijs excellit, *sic* etiam, hoc, *quod reliquos omnes fefellerat*, videtur præclarè vidisse; siue propter artem *aliundè acceptam*, seu propter *bonitatem* naturæ *atque ingenij*: [r] Odysseam. n. dum confingeret, non cecinit Omnia, quæcunque ipsi *Vlyssi anteactâ ætate* acciderunt; (veluti, " *Eum, dùm venaretur, ab apro accepisse Vulnus in Parnasso*, & " *Simulâsse Insaniam, in Collectione-Exercitus*; Ex quibus, quia alterum factum fuit, minimè Necessarium aut Verisimile fuit, alterum *ex consequenti*, factum iri:) Sed quæ circa Vnam *solùm* Actionem, qualem Odysseam dicimus, constitêrunt. [s] Similiter verò, etiam *dùm conficeret* Iliadem, *i. Actionem aduersus-Troiam*. 13. [t] Oportet igitur, vt in alijs *Artibus* Imitatricibus, (*Citharisticè, Auleticè, &c.*) Vna Imitatio, Vnius Rei est; *putâ Prælij, Naufragij, &c.* Sic & *in hâc arte*,

3ª. Condit. [*Totius, partiumq; Vnitas.*] Fabulæ. n. constitutio esto Vna: non eo modulo, quasi in vnâ permaneat eâdemq; personâ: &c.

Sed (*supple*) quia Vnius Actionis est, cuius singulæ partes ad vnum referantur Finem.

p Vndè; Mirum, quàm hallucinétur veteres: (quorum Poëmata, ex disjunctissimis Actionibus atque Euentis:)

q Quàm solus, Homerus sapuit: qui, declinato Veterum scopulo; ne quaslibet persequeretur, Vnicâ Actione contentus fuit,

r Cùm in Odysseâ: de Vlysse in patriam reduce:

s Tùm in Iliade: de Achillis irâ.

t Ex condit. 3ª, Præcept. Fabulâ, nisi ex Vnâ Actione non confici: (quod innuitur par. 1:.)

arte, Fabulam (quoniam est Actionis Imitatio) & Vnius esse, & [v] huius Totius; & [x] Partes-Rerum, sic *Cohærentes* constitui, vt si quæ transposita, vel ablata fuerit, Diuersum reddatur, & moueatur Totum: Quod. n. cùm adest, aut non adest, nihil, quod perspicuum sit, facit, id ne pars quidem *eius* est. ¶ 14. [y] Manifestum autem *est*, etiam ex ijs quæ dicta sunt, non esse Poëtæ MVNVS, *ea* Quæ, *Singulatim* FIVNT, dicere; (*quippè quorum nihil intermedijs hæret:*) [z] Sed *ea memorare*, Qualia factum iri contigerint, & QVÆ POSSIBILIA fuerint, secundùm Verisimile, vel Necessarium. 15. [a] Nam Historicus & Poëta, non eo, quòd hic, Numeris-Adstricta dicat, ille Soluta, *inter se* differunt: Licebit namque, Herodoti opus in Metra vertere; neque minùs Historia *iam* erit cum Metris, quàm *priùs fuit* sine illis; [b] Verùm in hoc Discrepantia est, quòd Hic (*Historicus*,) QVÆ FACTA sint, dicit; Ille (*Poëta*,) QVALIA facta esse contigerit. 16. [2m] Quamobrem Poësis, etiam magis Philosophica, magisque studiosa res est, quàm Historia: Nam Poësis, potiùs, Vniuersalia, Historia, Singularia magis dicit. Est autẽ *in hisce rebus* VNIVERSALE, *nihil aliud, quàm* [c] QVALI *Homini*, [d] QVALIA Omninò, (*non*, QVÆ *Cuiq*;) accidant, dicere vel agere, secundùm Verisimile, vel Necessarium: [e] Id quod *apprimè* spectat Poësis, dùm Nomina *Personis* imponit: *Quippe quibus (cùm vniuersales fictitiæq; sint) nomen suum certaq; natura defuit.* [f] SINGVLARE verò, est; *veluti*, Quid Mali Alcibiades, *ingenio illo suo acri, Atheniensibus* fecerit; aut Quid *ab ijsdem* passus sit. 17. [g] Ac in Comœdiâ quidem, iam hoc perspicuum *semper* fuit: [h] Postquàm. n. Fabulam *sic* constituerint, vt ex Verisimilibus, *omnia videantur ducta*; sic deindè *Personis iam introductis*, Nomina *indiscriminatim*

[u] Ex 1ª condit. Præcept. Vt Tota integráque sit Fabula: (vti monuit p. 2.) [x] Atque vt omnes ei partes, suo iustoque disponantur Ordine, vti p. 4.

[y] Corollaria 3ª. 1m, ex 2ª Fabulæ conditione: de *Opere Poëta*: Ne exponat ea, quæ quotidiè fiunt, seu Singularia.

[z] Sed *Qualia* fieri aliquandò possunt aut debant.

[a] Id quod evincit collatio Poëtæ cum Historico: Neque. n. illis, penes carmen (vt creditur) dissensio est: (Siquidem nec Prosa, historiam creat, nec versus, poësin:)

[b] Sed in eo; quòd hic, ea persequatur, quę gesta sint: Poëta, illa tantùm, quæ geri debuerint, potuerintvè.

[2m] Corollar. ex priori. Poësis Philosophiæ similior, quàm historia. Siquidem Poëtæ Fabula, Vniuersales ac Indefinitas capter,

[c] Tàm Personas,

[d] Quàm Res.

[e] Quibus (quò plenioré Rem omnem faciat,) etiam *Commenticia* imponit *Nomina*.

[f] Historicus verò, Singulares: vbi Impositione illâ nihil est opus,

[g] *Nomina* autem, Poëtar. generibus, alijs, alia:

[h] Comicis recentioribus, *Noua* & ficta;

criminatim, hæc vel illa imponunt; 18. Non autem, vt Iambici *veteres*, (*qui singulos viritim proscidêre*,) de *Rebus Personisq; certis* Poëma faciunt. 19. [k] In Tragœdia verò, Nominibus *ijs*, quæ priùs facta *atq; vsitata*, adhærent. *Cuius rei* causa est; quià, [m] quod Fieri-Potest, *idem* Aptum-ad-Persuadendum est. [n] Ac quæ quidem Facta non sunt, tamen dùm fieri posse credimus: *ità vt nec ad persuadendum sint apta*: Quæ verò Facta sunt, manifestum *est*, *ea* posse fieri; Neque. n. facta fuissent; si *ex genere* essent *eorum*, *quæ* Impossibilia *sunt*: [o] *Nunc igitur ipsorum eucntus, dubitationem de illis tollit omnem*. 20. [p] Nec tamen non in Tragœdijs, nonnullis quidem, vnum aut duo adhibentur Nota Nomina; reliqua verò, *Excogitata & ficta*. 21. [q] In quibusdam autem, nullum: vt in Agathonis Flore: In hâc. n. & Res Gestæ, iuxtàque *Personarum* Nomina, Ficta sunt, *minimèque priùs nota*; nihilóque minùs, *spectantes legentes* oblectant omnes. 22. [r] Adeò ne id quidem vsquequaquè curandum est, vt Fabulis-*antè*-Traditis, de quibus Tragœdiæ extant; *omninò* hæreamus [d]: Hoc. n. *anxiè* quærere, ridiculum *nimis*: Siquidem etiam *Personæ ac Nomina*, quæ *Antiquis* pernota fuerint, nunc paucis *è vulgo* innotescant; tametsi oblectent vniuersos. 23. [s] Perspicuum igitur ex his *est*, Poëtæ agendum esse illud, vt *tantò* potiùs Fabularum, quàm Metrorum, sit Artifex; quantò magis, ex eo, Quòd imitetur, sit Poëta: Imitetur autem *nihil aliud*, *quàm* Actiones ipsas. 24. [t] Quamvis ergo acciderit, *ea* quæ Facta sunt, canere, nihilominùs Poëta est: Eorum. n. quæ *Verè* Facta fuerint, nihil prohibet, quò minùs talia sint *nonnulla*, qualia verisimile est, vel fieri potest, vt *Verè* sint Facta; quo nomine, ipsorum ille est Poëta. ¶ 25. [t] Inter Simplices autem Actiones,

[d] Cap. 7. p. 22.

[k] Tragicis, *vsitata* omnia placuêre: Sic. n. plus fidei procurare se credunt Fabulis.

[m] Quæ. n. Possibilia, *πιθανὰ*.

[n] Quæ haud dubiè Facta, Possibilia:

[o] Ergo, quę Facta, *πιθανὰ*) vt neq; à Pernotis heròum Casibus, neque à Nominibus deflectendum putent.

[p] Quanquam hoc, illis minimè perpetuum est: Cùm in aliquibus Tragœdijs suis, Nomen vnum, alterumve vsurpent vulgatum, fingant cætera:

[q] In aliquibus, comminiscantur omnia.

[r] Ex dict. a par. 17. præcept. Ne in Veterum retinendis Fabulis, sollicitum te: habeas. Datur siquidem venia eudendi novas.

[s] 3um Corollar. ex 2b: prioribus emergit. Ne Poëta, tàm *Carminum* sit *artifex*, quàm *Fabularũ*: Quippe quar. compositio sola, (sepositò versu) Imitatorem te facit;

[t] Siue res fictitias narres, seu etiam verè gestas: modò eas ità expresseris, vti debent fieri.

[t] Collatio Fabular. 2ae (è con-

ones,

[e] De quib. cap. 5. pa. 2.

nes, [e] & Fabulas, *(quæ Implexis semper Sequiores;)* Episodicæ, sunt Deterrimæ. [v] *Fabulam* Episodicam dico, in qua Episodia *(i. ornamèta aliundè aducta,)* alia post alia esse, *seque consequi*, neque Verisimile, neque Necesse *est*; *ità vt nexum habeant nullum*. 26. [x] Ac tales *Fabulæ*, conficiuntur, à Malis quidem Poëtis, ob ipsorum *Insciti*am; [y] ab *Eruditis & Bonis*, *interdùm* propter Histrionum *studia*: *In illorum*. n. *gratiam*, dùm Certamina quædam conscribunt, Fabulamque extendunt supra id quod ferat; *(Episodio importunius inserto;)* sæpenumerò distorquere coguntur, quod ex ordine est. ¶ 27. [z] Quoniam verò Imitatio-*Tragica*, non solùm est Perfectæ-Actionis-*Imitatio*, sed etiam Terribilium-&-Miserabilium; [z] Hæc autem præcipuè fiunt talia, cùm Præter-Opinionem; [f] *& magis, cùm* Alia-ex-alijs facta fuerint, *vt ex suis Causis*. 28. Ità. n. plus Admirationis in se habebunt, quàm si à Casu, & Fortunâ *fierent*: [*] Siquidem & inter ea, quæ Fortunâ *fiunt*, hæc maximè Admirabilia videntur, quæcunq; tanquàm ex Industriâ *consilioque*, apparent fuisse facta. (veluti, quòd statua Mityïs, *virtutis ergò*, Argis *erecta*, *Improbum* eum, qui causa interitûs Mityï fuit, *lapsa* interfecit; cùm in eius caput, *tunc* intuentis, incideret. Videntur. n. talia, non Temerè, *sed Consilio Deorum*, *ac Ratione* esse facta.) [a] Quare necesse *est*, tales Fabulas, *ex talibus Formidolosis Miserandisque contextas*, Pulchriores esse.

[f] 3. Rhet. c. 10. p. 14.

ditionibus; [b]; ab initio capit) 1ª; Quę *Deterrimæ?* Hæ sc: quæ non modò, Simplices, sed & Episodijs perperàm nexis refertæ.

[v] Episodica Fabula, Quæ? Cui Egressiones, atque Additamenta sc: sine debito nexu inserta.

[x] Quales contexuntur poëtis, Tàm ineptis;

[y] Quàm Probatis: Ab ijs. n. si histrio, certaminis causâ, longiorem Tragœdiam poscat; illi, Episodijs infarctis, illius, glorię inserviunt, non Fabulæ suæ.

2ª Collatio: Quę Fabulæ *Pulcherrimæ?* Cùm. n. Tragœdia, sit Actionum ear. quę Misericordiam Terroremque cient:

[z] Quales, illæ potissimùm sunt, quę inopinatò fiunt: multoqùe magis, si nexu se excipiant mutuo.

[*] (Si. n. fortuita quædam, admirationem pariant; præsertìm quę quasi ex proposito videbãtur facta: Quantô magis illa? quorum certa series, consilium Callidum?)

[a] Efficitur, Pulcherrimam nasci Fabulam: si res illę, sic inopinatò euenerint, vt quæ extremæ sunt, respondeant hæreantquè Primis.

De Fabularum generibus; Simplici & Perplexâ. CAP. V.

Fabularum (i. Actionum, quæ Fabulis exprimuntur) genera duo: Una, Simplex; par. 2. Alia, Perplexa, Quæ Peripetiam habet, vel Agnitionem; à part. 3. Ex his, colligantur Speciales Fabulæ Partes tres: Quarum

dua, ſunt Implexarum Fabularum proprie, Agnitio & Peripetia: a par. 4ª: 3ª, eſt omnium communis; ſc: Perpeſſio; a part. 13.

Fabular. Formæ, [a] duæ: (idque Actionum reſpectu, quar. eſt Imitatio:)

FAbularum autem, [a] aliæ, Simplices *apertæque* ſunt; aliæ *contrà*, Implexæ *atque impeditæ*: Etenim Actiones, (quarum Imitationes ſunt, *ipſæ* Fabulæ,) ſtatim *ſuâ vi, abſque Poëtæ ſtudio*, ſunt tales. ¶ 2. [b] Appello SIMPLICEM-Actionem, cui quidem, (cùm Continua [a] (vtì definitum eſt) & Vna [b] facta ſit;) Tranſitus, *ſeu Progreſſus in Bonam ſeu Malam Fortunam* fit, ſine *admirabili* Peripetiâ (*i. ſubitâ-Rerum-Mutatione-in-contrarium*,) vel *Perſonæ-diù-Ignoratæ* Agnitione: ¶ 3. [c] IMPLEXAM verò, ex quâ Tranſitus-*Rerum in alium ſtatum*, cum Agnitione fit, aut Peripetiâ, aut (*quod ſæpè fit*) ambabus: *ità vt longè aliter deſinant, quàm ab initio iudicâſſes*. ¶ 4. [d] Has autem, (*Agnitionem & Peripet. &c.*) factas *exortaſque* eſſe oportet, *non Fortuitò, ſed* ex ipſa Conſtitutione-Fabulæ, adeò vt ex Antefactis, aut Neceſſario *vinculo*, aut ſecundùm Veriſimile, accidat, eaſdem fieri: Multum. n. intereſt, *vtrum* Hæc PROPTER-Hæc, [e] *vt effecta ex cauſis*; an POST-Hæc, *abſque nexu aliquo*, fiant. 5ª. [e] Eſt autem PERIPETIA, *Admirabilis ac Subita* eorum, quæ aguntur, in Contrarium Mutatio, *ità facta*, vt dictum eſt; [d] *ſc: Antecedentium-Rerum Vi*; Atque hoc quidem, vtì dicimus, [e] ſecundùm Veriſimile, aut Neceſſarium: 6. [f] velut, [1] in Oedipode; "*cùm ve-*
"*niſſet Nuncius, tanquàm lætitiam allaturus*,,
"*Oedipodi, regem illum à Corinthijs deſignatum*,,
"*eumque matris inceſtandæ metu* (*quod ab Ora-*,,
"*culo accepiſſet*,) *liberaturus*; ſimulatque aperiret, Quiſnam eſſet, *& Quo pacto educatus*; contrarium *eius, quod præpoſuerat*, effecit. 7. [2] Et in Lynceo;

a *Cap. 4. pa. 5.*
b *Ibid. p. 10.*
c 2. *Rhet. ca. 26. pa. 15.*
d *Par. praced.*
e *Ibid.*

[a] Altera, *Perplexa*, ſeu Implicata: Cui euentus, præter opinionem obuenerint: [1] Cum admirabili Agnitione; [2] vel cum Peripetiâ: [3] vel cum vtriſque coniunctis.

[b] Vna, *Simplex*, ſeu Explicata: in qua nihil præter propoſitum accidit, ab initio ad extremum vſquè, &c.

[c] Primùm ergo: *Peripetia*, quid? Ingens rerũ converſio: quæ vulgò *Cataſtrophe*.

[d] Quar. trium ſingulas cognoſcere opus eſt: & vndè illæ naſci debeant;
Et Quomodò, Quôque poëtæ ſtudio:

[e] Species eius, 2ª: 1ª, *ſimplex*; Cùm vna eademque perſona, ex fœlicifit infœlix; vt in Sophoclis Oedipode-Tyrãno: vel contrà:

2ª, *gemina* eſt: Cùm mirificè

ceo ; cùm *Lynceus Hypermneſtræ maritus*, duceretur, vt moriturus ; Danaus *ſocer*, proſequeretur, vt interfecturus ; ex Fabulæ Rebus-Geſtis, huic quidem accidit, *repentina*-mors ; illi, *inopinata*-ſalus. 8. [g] AGNITIO autem eſt, vt etiam nomen ſignificat, ex Ignorantiâ, in Cognitionem Mutatio, aut [h] ad Amicitiam *contrahendã* tendens, aut ad Simultatem inter eos, [i] qui *à Poëta*, *ab initio*, ad Proſperam *demùm* Fortunam, vel Aduerſam determinati ſunt. 9. [k] Pulcherrima verò Agnitio *eſt*, cùm Peripetiæ, Simùl, *non Poſt aliquod Spatium* fiunt ; *nempè eo* modo, quo *illa*, in Oedipode : *Qui*, *ſimulatqùe agnoſceret Laïum patrem*, *vnâ ſe intellexit*, *eſſe miſerrimum*. 10. [l] Ac ſunt quidem etiam aliæ, *præter iam explicatam*, Agnitiones : [m] Etenim & Res Inanimatas, atque alia quælibet, vtì dictum eſt [f], Agnitio conſequi ſolet, * Etſi quæ Fecit quis, aut Non-Fecit ; *ea quoque* licet Agnoſcere : [n] Sed, quæ maximè *pertineant* ad Fabulam atque Actionem, *eſt ea Perſonarum Agnitio*, quæ dicta eſt. [g 1] Talis namque Agnitio ac Peripetia, & Miſericordiam excitabit & Metum : Qualium Actionum (*quæ Metu ſe: & Miſeratione dignæ,*) Tragœdia *eſſe* Imitatio, ſuppoſita fuit [h]. [2] Prætereà verò, eiuſmodi *Perſonis*, *quæ Agnitioni huic idoneæ ſunt*, *id* accidit, vt Aduerſâ Fortunâ vtantur, & Proſperâ ; *cùm id in alijs vſu non veniat*. 11. [o] Quandoquidèm igitur Agnitio, (*vt nomen indicat,*) quorundam eſt Agnitio ; Agnitionum aliæ quidem, erunt Alterutrius *Perſonæ* ad Alterum ſolùm *agnoſcendum* ; cùm, Alter ille, Quis ſit ; anteà perſpicuum *notumque* fuerit : 12. [p] Aliquandò verò Ambos oportet, *ſe Invicèm* Agnoſcere : velut Iphigenia, *quæ Dianæ Sacerdos iam erat*, ab Oreſte *fratre* agnita eſt, ex Miſſione Epiſtolæ, *quam dabat illi* feren-

[f] *Par.* 8.

[g] *Par.* 8.

[h] *Cap.* 3. *pa.* 1.

mutetur ſtatus hominum duorũ: velutì in Lynceo Theodectis : Lynceus, vxoris operâ, incolumis : Danaus, à Lynceo interfectus : vide Pindar. Ode 10. Nemæ.

[g] Dein. *Agnitio*, quid. Eius genus.

[h] Differentiæ, duæ : vna, ex proximo fine :

[i] Altera, ex remotiore.

[k] Denique, *Agnitio Peripetia coniuncta*, reliquar. omnium mulcò ſuaviſſima.

[l] Atq; Agnitionem hanc, [1] Fabulis nimioperè convenire, κατὰ Δύναμιν intellige : Nam,

[m] Reperiuntur, etiam aliæ ſpecies, ſequioris notæ : velut, Lapidum, veſtium, monilium, &c.

* Item factorum, rerumque in memoriam redactarum :

[n] Verùm, hanc 3[m], (quam p. 8. dixi.) inprimis quadrare Fabulis, monſtratur,

1°, A fine Tragœdiæ : Miſeratione ſpectatorum & Metu.

2°, A Perſonis ; quarum contingit fieri Agnitio.

[o] 2. Agnitionem eandem doceo, duobus tractari modis : Nunc. n. ſimplicem eſſe, cum alterâ perſonâ agnitâ :

[p] Nunc, quaſi 2dam, cum vtriuſque cognitione mutuâ.

ferendam in Græciam: Illi autem, versùs Iphigeniam, aliâ opus fuit Agnitione; *Argumentis sc: à Poëta Fictis.* ¶ 13. [q] Duæ igitur Fabulæ partes, circa hæc, *quæ geruntur*, sunt; Peripetia, & Agnitio: [r] Tertia verò, *est* PERPESSIO: [s] Atq; ex his quidem, Peripetia & Agnitio, expositæ sunt: 14. [t] PERPESSIO verò, est Actio quædam, vim habens Interimendi, aut graues Dolores afferendi: velutì, quæ in Aperto, *& Manifestè fiunt*; & Mortes *sc: allatæ quibusdam*, & Cruciatus *acerrimi*, & Vulnera *impositæ*, & quæcunque id genus.

[s] 2. Rhet. cap. 10. a par. 22.

[q] Partes (quę in Fabulis,) obseruantur tres. Duæ in Perplexis tantùm: quas hùc vsquè expediuimus.

[r] Tertia, tàm Simplicib. quàm Implexis coniuncta; *Perpessio:*

[t] Perpessio, quid.

De Partibus Tragœdiæ Integralibus, seu Quantis. CAP. VI.

Tragœdiæ partes, quoad eius Quantitatem spectatæ, 2 ces: alia, sunt omnium Tragœdiarum Communes: Aliæ, quarundam duntaxat Propriæ: De Communibus, a. par. 4. De Propriis, p. 9.

PArtes [a] autem Tragœdiæ, quibus, tanquàm Formis-*Essentialibus*, vtendum est, priùs diximus: At secundùm Quantitatem, & in quas *ipsa* diuidetur, *Loco* Separatas, hæ sunt: [b] Prologus, Episodium, Exodus, Choricum, *i. Locutio, vel Cantus Chori-vniuersi.* 2. Et huius *Chorici*, vna quidem pars, *Mobilis, dicitur* Parodus; altera verò, *Stabilis*, Stasimon. Atque hæ quidem, communes *sunt Tragœdiarum* omnium: 3. [c] Propriæ verò *quarundam, sunt Histrionum* è Scenâ *lugentium*, & *Chori, iuxta scenam sedentis*, Commi.

Quarum quidem partium luculentissima suppetunt exempla, ex Oedipode-Tyranno Sophoclis: Quam cæteris Tragœdijs vnam præposuisse videtur Aristoteles.

¶ [d] 4 Ac [e] PROLOGVS, est pars integra Tragœdiæ, *collocata*

[a] Formas (quæ Corpus Tragœdiæ permeant,) proposui cap. 3. Iam *Partes Quanta*, (quibus magnitudo ipsius extenditur;)

[b] Alię, *Communes* omni sunt Tragœdię, nisi manęs.

[c] Aliæ, Quarundam (Patheticar. sc.) *Propriæ*: vt Commus, i. Lamẽtatio histrionum, & Collugentis Chori.

[d] Ex Communibus partib.; [e] an-

collocata ante Parodum, *i. primum ingressum Chori.*

In Prologo, Creon (ad aperiendam fabulam) scisciatur de cæde Laii: Qua, quia pestilentiæ causa Thebis esset, ex oraculi monitu, expianda fuit.
Κρε: "Ἦν ἡμῖν, ὦ ναξ, λάι῾ ποθ' ἡγεμών.
Finito autem Prologo, succedit Parodus; de quo infrà. p. 7.

5. [2] EPISODIVM, *est* pars integra Tragœdiæ, *interiecta* inter plenos Choricos cantus; *qui sc: ab universo fiebant Choro.*

Incipit hæc pars, ab eo Parodi loco, vbi Tiresiam vatem, (cuius Persona, adscititia est,) alloquitur Oedipus:
Οἰδ: "Ω᾽ πάντα νομῶν τιρεσία.——— *vers.* 303.
Et protenditur vsque ad illud cantantis chori,
Χορ. "Ω᾽ γενεαὶ βροτῶν——— *vers.* 1190.
vt Omne illud, quicquid 2^bus *istis, quasi extremis, interiacet, exceptis cantibus Chori, pro Episodio habeatur.*

6. [3] EXODVS, *est* pars integra Tragœdiæ, post quam non est Chori cantus;

Incipit autem, vbi Nuntius, sic:
Ἀγγ "Ω᾽ γῆς μέγιστα τῆς δ' ἀφ' τιμώμενοι.——*ver.* 1227.
Desinitque vnâ cum Tragœdia.

7. [4] Chorici autem, PARODVS quidem, est prima dictio Chori totius.

Initium Parodi, est vbi Chorus, qui constat ex senioribus, affatur Oedipodem:
Χορ. "Ω᾽ σωτὲρ μ' ἀρχαῖον ἐλθες——— *vers.* 280.
Mox cantum celebrat trochaicum, ex Anapæsto & Trochæo, qui Saltationum erant Numeri:
Χορ. "Τίς ὄνιν' ἀθεσφατέφαμ;——— *vers.* 467.

8. [2] STASIMON verò, *est* Cantus *totius* Chori, *(quem eodem loco stantes canebant,)* sine Anapæsto & Trochæo.

Cui parti initium facit ille cantus:
Χορ. "Ω᾽ γενεαὶ βροτῶν——— *vers.* 1190.

¶ 9. [c] At COMMVS, *est* communis lamentatio Chori-*iuxtà-*

[2] *Episodium*, producendæ Fabulæ gratiâ, aliundè advehitur. Eius vicem, Latinis, obeunt *Actus* 2us, 3us, & 4us.

[3] *Exodus*, Exitus: quandò exit Chorus in propinquum Scenæ locum.

[4] Chori partes duæ: [1] *Parodus*, ingressus: Vbi Cuncti descendentes in scenam, fabulari occipiunt; idque semper absque cantu.

[2] *Stasimon*: quo grex ille, infortunium, quod evenerit, narrat: ideóque absistit à motu: præsertim cùm exitus subsequatur tristis.

[c] Inter Proprias partes, est *Com-*

testignanus est *Prologus*; quo aperitur Argumentum Fabulæ. Eius locum, apud Latinos, occupat *Actus primus.*

ri-*iuxtà-aſsidentis*, & *Voces-Hiſtrionum, quæ prodeunt* è ſcena.

Sic plangit Chorus extra ſcenam, in Exodo:
χορ. "Ὦ δεινὸν ἰδεῖν πάθος ἀνθρώποις——*ver.* 1300.
cui Oedipus, miſerabili eiulatu reſpondet in ſcena.
Οιδ. "Αἰ, αἰ, αἰ, αἰ.——*verſ.* 1311.

Ac Partes Tragœdiæ *(inquam)* quibus, *vt Formis*, vtendum eſt, priùs ſunt expoſitæ [a]; Quæ verò penes Quantitatem *ſumuntur*, & in quas ipſa diuiditur, Separatas, hæ ſunt.

a *Cap.* 3. *par.* 1.

De Scopis in Fabulâ texendâ obſervandis: Déque Opere-Tragœdiæ. CAP. VII.

Poëta, quò Tragœdiam pulcherrimam det, meditanti, curandum id, vt quaſdam, quaſi METAS, *quibus progrediendum, obſeruet. Ità n. præclarum Tragœdiæ-*OPVS, *quod quæritur, ad vmbilicum rectè perducet. Metæ, quas attingas declineſve, ſpectantur in eo, ſi Perſonas eliges, Caſuſq; peridoneos Fabulæ.* OPVS-*Tragœdiæ, eſt, vt Caſus illos, (quanto poteſt, ſtudio,) Terribiles efficias, ac Miſerandos. Primùm ergo, de Perſonarum Caſibus ac Fortunis; a part.* 2ª. *vndè Præceptum, de Optima Structurâ Fabulæ: a part.* 7. *et Theorema, de Argumento Optatiſsimæ-Tragœdiæ, a part.* 11. *Deindè, Terribile & Miſerabile, docet,* 1°, *Non ex Apparatu Scenico, ſed ex ipsâ Fabulæ-Structurâ perfici: a part.* 15. 2°, *In Rebus-Fabulæ-Geſtis, artificiosè inſeri, atque intexi oportere; a part.* 19.

Propoſitio, vna, de *Metis*, in Fabulæ-textu, perſequendis, declinandiſvè. Vide par. 2.

[a] Altera, de *Opere*-Tragœdiæ: vide par. 15.

QVæ verò oportet, *vt Scopos*, ſpectare; & Quæ oportet, *vt Scopulos*, cavere, dùm conſtituimus Fabulas; & [a] Vndè perficietur Tragœdiæ-Opus, (*in re Miſerabili & Terribili-Fingendâ poſitum,*) Sequitur, vt dicamus, poſt illa, quæ *adhuc* dicta ſunt.

¶ 2. [b] Quoniam igitur [1] Conſtitutionem Pulcherrimæ

[b] Quod ad *Metas*: Cùm lauda-

rimæ Tragœdiæ oportet esse, non Simplicem, sed Implexam ; [2] eamque, Teribilium & Miserabilium Imitationem : (Hoc enim, proprium huiusmodi est Imitationis, *minimequè cum cæteris Poëseon generibus commune :*) [c] Primùm quidem, perspicuum *est*, *in scena*, Neque *egregiè* PROBOS-viros, *& pietate insigni præstantes*, Mutatos, *lapsosque* apparere oportere, ex Fortuna-*valdè*-Prosperâ, in *Res-Maximè*-Adversas : [d] Id. n. non *tàm* Terribile *est* aut Miserabile, *(quod Tragœdia spectat,)* quàm Consceleratum *ac impium*. 3. [e] Neque IMPROBOS, ex *graui* Infortunio, in Prosperam-Fortunam *provectos :* (Id. n. maximè omnium à Tragœdiæ studio alienum *est* ; quià nihil habet eorum, quæ *Optimæ-Constitutioni inesse* oportet : Neque enim, quod Humanitatis-Sensu-Tangat, *ibi* inest, *cùm improbi præter modum ornentur* ; Neque Miserabile aut Terribile :) 4. [f] Neque rursùs valdè-Pravum, ex Prosperâ-Fortunâ in Adversam incidere : Nam quod Humanitatis-Sensu-Tangat, *id quidem* forsàn tali Constitutioni inerit ; sed neque Miseratio *inest*, nec Metus ; Illa. n. est erga eum, qui Indignè [a] *& contra fas*, Adversâ-Fortunâ vtatur ; Hic verò, circa *Personam*, *ipsis spectatoribus conditione*-Similem [b]. Erga eum, *inquam*, qui Indignè *Affligitur*, Miseratio ; circa Similem verò, Metus. Quare *quià Pravi-homines, omni supplicio digni viuũt, probisque prorsùs absimiles :* Nec Miserabile, nec Terribile erit id, quod *ijsdẽ* accidit. 5. [g] Reliquis igitur, *qui maximè idoneus habẽdus, est* inter-hos-INTERIECTVS. Est autẽ talis, [1] qui neque Virtute *insigni* eminet, & iustitiâ ; *siquidèm facinus admisit vltione dignum :* [2] Neque propter *animi* Vitium, & pravitatem, mutatur, *caditque* in Adversam-Fortunam : Sed propter Erratum aliquod *humanum*, *& proindè Pravus*

a 2 Rhet. cap. 10. par. 1.

b 2. Rhet. cap. 12. par. 2.

tissim. sit Fabula, 1o. Quæ Fortunæ tenorem variat, non quæ eundem retinet (vt cã 4. p. 25.) 2o. Quæ Formidolosas res docet ac Miserabiles : (ex cap. 4. par. 27.)

c De *Metu (i. Casibus* Personarum exhibendis, resquendisvè) res constat. Neque n. Persona *Valdè-Proba* & innocens placet, quę conflictetur Maximis Malis :

d Hinc n. non Miseratio, (q* Tragœdiæ scopus :) sed horror diraque execratio fortunæ; quæ viri integri, præter quam decebat, incolumitati defuit.

e Neque *Valdè-Prava*, quæ transmigret è Maximè Malis, in Maximè Bonas :

f Aut è nimiò-Secundis, in summè-Adversas.

g Sed ea Persona introducenda, quæ inter dictas *Medioxima* : vizt. 1o. Vt, quæ inter Pravos integrosque, *Aliquabiter-Bona*.

1 Neque ex animi pravitate, sed *præ insciti*á, infelicitèr agat.

prorsùs dici nequit. 6. [3] *Neque eſt Vnus è Populo, ſed* ex eorum numero, qui *apud vulgus*, in Magnâ-Exiſtimatione, & fortunati habentur: *quò maior appareat Mutatio*: veluti, Oedipus, & Thyeſtes, & qui ex talibus familijs, *potentiâ opibusque fuère* illuſtres viri. ¶ 7. [h] Neceſſe ergo eſt, egregiè *ſe* habentem Fabulam, [1] eſſe magis *Exitu*-Simplicem, *quæ ſc: Vnum vnius Perſonæ Caſum exprimat*, quàm (ſicut quidam aiunt,) Duplicem, *quæ Duarum Duos.* 8. [2] Nec Mutari in Proſperam-Fortunam ex Adverſâ, ſed contrà, ex Proſperâ in Adverſam: 9. [3] Non propter Improbitatem, ſed propter ERROREM Magnum: [4] *Eumq.*, aut talis *Perſonæ-Illuſtris*, qualem dixi; *id eſt, inter Bonos Pravoſque Mediæ*; aut, *ſi recedat à medio*, Melioris *viri* potiùs, quàm Pejoris. 10. [i] Signo autem *eſt*, etiam id, quod *Poëtis* vſu venit: Nam ab initio quidem illi, Quaſcunque Fabulas nacti eſſent, in numerum *Tragœdiarum* referebant; Nunc verò, (*vſu rectiùs docente*) circa Paucas Domos Pulcherrimæ componuntur Tragœdiæ: [k] velut, circa Alcmœonem, [c] *Tragœdia Theodectis*; & Oedipodem, *Sophoclis*; & Oreſtem, *Euripidis*; & Meleagrum, *Antiphontis*; & Thyeſtem, *Carcini*; & Telephum, *Agathonis*; & quibuſcunque alijs accidit, aut Gravia *& Atrocia*, *ab alijs* Pati, aut *in ſeipſos*, *crudelitèr*, *vel in alios*, *ex Perturbatione vehementi*, *aut per Inſcitiam* Facere. ¶. 11. [l] Atque ex hâc quidem Conſtitutione, quoad Artis-Normam, Pulcherrima [d] *& perfectiſſima* eſt Tragœdia: [m] Quamobrem etiam qui inſimulant Euripidem, *eâdem ratione* peccant *ipſi*: Quòd hoc in pleriſque faciat Tragœdijs *ſuis*; (*caſum, vnius ſc: perſonæ, ſeu familiæ, non Duarum*:) Quòdque multæ ipſius *Tragœdiæ*, in Adverſas-res deſinant; *non in Lætas*: [n] Illud enim, Rectum

atq;

c 2 *Rhet. c. 24. p. 11.*

d *Cap. 2. pa. 18.*

---

h Ex dictis 1° *Universìm*, liquet Laudatiſſimæ Structura Fabulę:

1 Cui Exitus vnus, Vnius hominis ſit, non Duorum duo:

2 Et Caſus, Infœlix.

3 Et Cauſa-Facinoris, non Malitia, ſed Imprudentia:

4 Et Perſona ipſa, Opulenti, vel Principis viri: qui Meliori propior ſit, quàm Sequiori.

i Hinc eſt, quòd Poëtæ, quibus olim quilibet arrîſêre Caſus; Nunc, errore agnito, pauculis ſe addicant familijs, quæ probitate Mediocres, Principes dignitate.

k Quarum Nomina extant aliquot; Fabulę ipſæ, vetuſtate intercidêre.

l *Specialim* autem, conſtat: Celeberrimam quidem Tragœdiam, de *Vnius* perſonę *Calamitate* confici:

m Vndè, quod Euripidi vitio dant: (Fabulis eius, non niſi Vnicam Perſonam, eamque Miſellam ineſſe:)

n Id quidé artificioſum, vel maximè.

atq; ex arte est, vtì diximus. o *Cui rei* id signo vel maximè est, quòd in Scenis & Certaminibus, tales Tragœdiæ, (*in quibus Transitus illiusmodi fit*) *vel* maximè apparent Tragicæ; modò *aliàs* optatum exitum nactæ fuerint. p Et *sanè* Euripides, tametsi alioquì, *Partes Fabulæ, Resque ipsas Gestas*, parùm rectè, *aptâque* Oeconomiâ disponat c, *hâc* tamen *in parte*, (*quùm Vnius Personæ, seu familiæ Rebus, finem-Lugubrem imponat*,) inter Poëtas *reliquos*, maximè apparet Tragicus. 12. q Secunda verò *Constitutio*, quæ à quibusdam Prima dicitur, est quæ & Duplicem habet Constitutionem, *i. Diuersorum hominum Actiones Duas*; (sicut *Homeri* Odysseä;) r & desinit ex *Fortunarum*-Contrarietate; *quâ Personæ*-Meliores, *sint Prosperitate*; & Pejores, *Infortunio affectæ*. 13. s Videtur autem *inscitioribus Tragicis* esse Prima, propter Theatrorum *seu Spectantium* imbecillitatem; *quos huiusmodi Constitutio capit maximè*: Nam Poëtæ *deteriores*, Spectatoribus se accommodant, ad vota *delectationemque eorum* Poëmata conscribentes: 14. t Hæc autem, *quæ capitur è Fabulæ parte Fœlici*, non ea est, quæ à Tragœdia *expectatur*, Voluptas, v sed potiùs Comœdiæ propria: Ibi enim (*in Comœdia*,) si qui Inimicissimi fuerint in Fabula; velut *ipsè* Orestes, atque Ægisthus; Amici tandem facti, è Scenâ exeunt; neque ab alio quisquam confossus occcumbit.

c *Instr. cap. 10. pa. 26.*

o Cui suffragatur acerrimũ populi iudicium, in Contentionibus Scenicis.

p Et, quamvis Euripides, Fabularum ferè Oeconomiâ labitur, hoc vno tamen bono, cæteris fecit, vt superior esset.

q Proximæ, censenda, Tragœdiæ σύνθεσις; quę ex *Duorum* hominũ *factis*,

r Eventisque contrarijs:

s Eam, inscitiores Poëtę, priori prę ferunt: ijq; Spectantium desyderijs ducti: Quibus vt morẽ gererent, fœlicem semper ex alterâ Fabulę parte, quærunt Exitum.

t Et quidem, voluptas, hinc aliqua: fateor: Non tamen ea, quæ Tragicæ Lustrationi adhæret:

v Sed quam Comicorum adferunt joci, nuptiæ, commessationes, &c. Quibus Cantór: "—Vos, Plaudite, dicat.

Tabula sequentium:

Opus Tragœdiæ, aliter posuêre alij:	*Plærisq; est*, τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν *imitatione expressum*: *idq;* 2b. *modis*	1 *Per Apparatum Luctuosum histrionis, & scenæ; &c.*	*Par.* 15.
		2 *Per Constitutionem-Rerum, seu Fabulam.*	
	Ineptioribus Poëtis, est: τὸ τερατῶδες; *idque Apparatu Monstroso ostensum.*		*Par.* 18.

¶ 15. [x] Ac TERRIBILE quidem & MISERABILE, [1] ex Aſpectu *ſeu Apparatu* fieri licet; *cùm neces, vulnera, tormenta, promantur in Scenam, &c.* Licet verò, etiam [2] ex ipsâ Rerum-Conſtitutione, *citra Adſpectum, & ſolummodò pronunciatâ:* 16. [y] Id quod prius eſt, & Poëtæ melioris [f]: Oportet enim, (etiam ſublato Spectaculo,) Fabulam, ſic Conſtitutam eſſe, vt qui tantùm audit Res, quæ aguntur, & hæreat & Miſereatur, ex ijs Caſibus, qui *illic* accidunt: In quas vtiquè Perturbationes *penè neceſſariò* cadet, quicunque Oedipodis-*Tyranni* Fabulam audiat. 17. [z] Hoc autem *Terrificum & Miſerabile*, per Adſpectûs *ſeu Apparatûs interventum velle* efficere; & [a] artificij magis expers *eſt* [g], & [b] Choragi ſumptus *magnos, ac præparationes* requirit [h]. 18. [c] Qui verò, per Apparatum, non Terribile *nobis*, ſed Monſtroſum tantùm *ſpectaculo* exhibent; *velut, Hydras, Polyphemos, &c*; nihil commune habent cum Tragœdiâ; *tametſi hæc, ſuo more Delectent.* [d] Neque. n. omnem à Tragœdi i oportet Voluptatem quæri, ſed propriam *& ſuam.* ¶ 19. [e] Quoniam verò [1] Poëta, eam quæ ex Miſeratione Metuque oritur, conficere Imitando Voluptatem debet; manifeſtum eſt, hoc *imitandi-Opus, Fabulæ ſeu* Rebus-Geſtis imprimendum eſſe; *quò Terribiles ipſæ videantur, & Miſerabiles.* 20. [2] Ex ijs igitur, quæ accidunt, Qualia *tolerantibus* Gravia [i], *quæ hominibus Timorem*; & Qualia Lugenda, *quæ Miſerationem movent*; iam ſumere *aggrediamur.* Neceſſe autem eſt, huiuſmodi facta, aut [f] Amicorum eſſe *hominum* inter ſeſe, aut Inimicorum, aut Neutrorum, i. *inter hos Mediorum.* [g] Si igitur Inimicus, Inimicum occiderit, *vel alio graui malo affecerit*, nihil Miſerabile (neque dùm hoc facit, neque dùm mox-facturus eſt) oſtendit: præterquàm in ipsâ Perpeſſione;

f *Cap.* 3. *p.* 20. *& inf. ca.* 18.

g *Cap.* 3. *p.* 9. *& cap.* 12. *p.* 2.

h *Cap.* 3. *pa.* 21.

i 2. *Rhet. ca.* 10. *p.* 19.

[1] *Opus* Tragœdiæ, 1°. *Univerſim*; Poëtarum pleriſque, ex eo, quod miſerandum terrificumque eſt, expreſſo, conſtat: idque 2 modis: 1°, Per Apparatum ſcenę, veſtes, picturas luctuoſis, &c.
2°, Ex Conſtitutione ingeniosâ Fabulæ.

[y] Quorum poſterior, antecellit priori:

[z] Prior autem, improbandus;

[a] Cùm propter ipſius vitium:

[b] Tùm ob incommodam pecuniarum effuſionem.

[c] Alij ſcriptores perridiculè: Tragicum Opus, ex eo quod miraculoſum eſt, faciunt, idque Apparatu monſtroſo oſtenſum.

[d] Quid inquis: Nullane ex prodigijs voluptas? Fateor herclè: Sed quæ admirationis Epicæ ſit propria, non perturbationis Tragicæ.

[e] 2. Iam *Speciatim*, demonſtrat ὅτι, 1° Cur τὸ ἡδὺ ἐκ φόβου (quod Tragœdiæ Opus eſſe dicimus,) Rebus ipſis inſerenda ſint.

2°. Quo pacto Res ipſæ ad Luctũ Terroremq; formentur: idq; hoc Præmiſſo: τὰ δεινὰ καὶ οἰκτρὰ εἶναι i. Res Actioneſque (quæ Fabulis inſunt) Acerbas & Luctuoſas,

[f] Eiuſmodi Perſonarum eſſe, quę 1 Charæ ſibi invicèm: 2. Vel Odijs arcenſæ: 3. Vel quæ Medio mo.

[g] Atqui, ſi Neque Inimicorum dici queant: (Eos. n. ſi conſeceris, Egregium cenſetur facinus, nedum miſerandum, ſeu Tragicum)

Perpessione ; *quæ postquàm peracta sit, atrox esse desinit :* [h] Neque si *se* Neutro-modo habentes, *occiderint &c.* 21. [i] Quandò autem in Amicitijs, *& consanguinitatibus* inserantur *huiusmodi* Perpessiones, *& iniuriæ atroces* ; velut, si Frater, Fratrem ; *vt Eteocles, Polynicen* ; aut Filius, Patrem ; *vt Oedipus, Laïum :* aut Mater, Filium ; *vt Merope Cresphontem :* aut Filius Matrem ; *vt Orestes, Clytemnestram* ; *per ignorantiam* occiderit, vel *paulò pòst* occisurus fuerit, vel tale quid aliud fecerit, *quod pietatem violet* ; hæc *sedulo, è Veteri Memoriâ* quærere, *& capessere* oportebit. 22. [l] Ac Receptas quidem Fabulas Dissolvere [k], *i. præcipuum earum Eventum (quo perpessiones tales continentur,) Mutare,* non licet : (Dico autem, veluti, " Clytemnestram Occisam ab Oreste, & Eriphilen ab Alcmæone ;) [m] Sed ipsum *Pœtam,* vel Novas, his Similes, *de suo* Invenire ; vel [n] Traditis illis Pulchrè vti, *atque emendare* oportet. 23.[o] Quid autem vocemus PVLCHRÈ, apertiùs exponamus. [1] Licet n. sic Actionem fieri, vtì antiqui, (*quibus impolita res* ;) faciebant : *vt scelus sc : Patrent homines* Scientes, & cognoscentes, *quid agant :* Quemadmodum etiam Euripides, occidentem liberos Medeam [1] facit, *quam tamen nihil tale molientem induxisset Carcinus :* 24. [2] Licet verò, etiam vt Agant quidem, verùm Ignorantes, rem Agant atrocem : postea verò *eorum, in quos patratum est scelus,* Amicitiam *& propinquitatem* Agnoscant ; vt *fecit* Sophoclis Oedipus, *qui patrem Laïum interêmit.* [p] Atque hoc quidem, Extra *ipsum* Drama : *Siquidem in eo, non Patratur facinus, sed vt ante illum diem, gestum, Commemoratur :* [q] In ipsâ verò Tragœdiâ, *dùm Actio repræsentatur, atrocem rem Agunt :* velutì, Alcmæon *Poëtæ* Astydamantis : [r] vel Telegonus, in Vlysse Vulnerato.

k *Cap. 4. pa. 22.*

l 2 *Rhet. c. 25. pa. 9.*

h Nec eorum, qui Interiecti :

i Efficitur, vt Atrocia illa in Fabulis, Amicorum esse debeant, i. summâ Charitate, ac præsertim Sanguine iunctorum.

l Ex præmiss: Præcipitur: Quòd ipsum [τὸ ἐκφέρειν καὶ φαίνεσθαι] effingas, vt cupis: Ne Fabulas, quæ à maioribus Relictæ, extant, temerè dissipes:

m Sed vel ipse, per te excogites Novas:

n Vel Veteres illas, (ni plurimâ emendatione opus sit ;) quantum potest, rectè ordineque pertractes.

o Hic antè *Gradus*, 4^r. sunt: quibus possint ea Melius vel Deterius administrari :

1^r, Cùm, quod *quispiam* incœptat, *Faciens*, eius satagit *Scius*.

2us, Cùm quod *Insciens* fecerit, posteà, coniunctione agnitâ, doleat factum.

p Quod quidem, vel Extra Fabulam fit : vt in Oedipode-Tyranno, cædes Laij.

q Vel in ipsâ Actione introducitur : vt matricidium Alcmæonis :

r Et Telegoni patricidium, apud Anonym.

Vulnerato. 25. [3] Quinetiam præter hæc, tertium *datur*: cùm quis sævum aliquod facinus per Ignorantiam facturus erat; & priusquàm faceret, Agnovit. [4] *Quibus insupèr adiungi posset modus quartus, cùm Sciens facturus, non fecit.* 26. [r] Et præter istháec *quatuor*; aliter *fieri* non licet: Aut n. Facere necesse *est*, aut Non Facere; & Scientes, aut Nescientes.

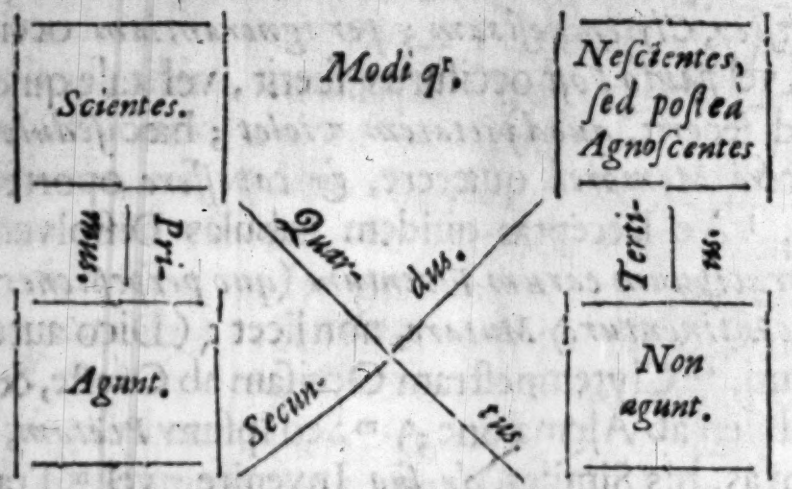

27. [t] Ex his autem, pessimè *contextum est illud*, cùm quis *personam* Sciens, Facturus iam erat, nec tamen Fecit: [v] Etenim et Conscelératum-*quid* habet, (*propter voluntatem*; *quià per ipsum non stetit*; *quin expleret*:) [x] & minimè Tragicum; vtpotè, quià Perpessione careat; *Morte, Vulnere, &c.* Quamobrem, *licet à Priscis frequentata sit, hæc coagmentandi ratio*; *Pcëtarum tamen Recentium* nemo, similitèr facit, nisi admodùm rarò; velut, in Antigonâ *Sophoclis*, Creontem *patrem* Æmon *Sciens, perimere conatus est, nec perfecit tamen.* 28. [y] Nam proximum *est, cùm quis Sciens nefariè Facturus fuit*, Effeciſſe: 29. [z] Melius autem *est, eum* Ignarum quidem, rem Feciſſe; cùm verò fecerit, *Amicitiam vel consanguinitatem* Agnoviſſe: Quippe *ei facinori* Sceleratum non adest: *quià, Personam sibi coniunctam esse Ignorans, fecit*: [a] & *Personarum Agnitio*, Stuporem *spectantibus*

[3] Vt, si Inscius aggreditur scelus, quod, Agnitione intervenìente, missum facit.

[4] grad. (suppl.) Tragœdiæ ineptus: vt sponte mutet, quod decreverat Sciens.

[r] Nascuntur hij q^r Gradus, ex Diuisione per Oppositа-Membra: quorum conjugationes 4^r hoc typo vides,

[t] Collatio dictorum Modorum: Maximè. n. damnandus est 4^tus, quià

[v] Et Scelus habet: quod Misericordiâ minimè dignum est.

[x] Et πάθος i. Perpessionem exhibet nullam.

[y] Proximâ vice, improbandus est 1^r: quoniam Perpessio licet ibi adsit, haud placet Scelus.

[z] Commendatior 2^r: quippe, Et vacuus omni scelere:

[a] Et ex Agnitione, stuporis plenus.

ſpectantibus inducit. 30. [b] Optimum verò *eſt*, poſtremum. Dico autem, velut, in Creſphonte *Euripidis*, Merope interfectura quidem filium erat, *vt hoſtem*; verùm non interfecit; *cùm filium ſuum eſſe*, agnoviſſet; Et in *Eiuſdem* Iphigeniâ-in-*Tauris*: Soror, *Oreſtem immolatura*, *Agnovit eſſe* fratrem: Et in *eiuſdem* Helle, Filius *Phrixus*, cùm matrem *in manus hoſtium* dediturus eſſet, agnovit. *Similique modo, in Similibus familiarum illuſtrium Perpeſſionibus.* 31. [c] Ob hanc enim cauſam, Tragœdiæ, (quod pridèm dictum eſt [m]) Non circa Multas conflantur Familias: Huiuſmodî n. Conſtitutiones in Fabulis dùm quærerent *Poëtæ veteres*; nõ Arte *& doctrinâ* (*cuius expertes erant*,) ſed Fortè fortunâ *ipſas* invenerunt. Itaquè conferre ſe coguntur ad huiuſmodi Domos, quibuſcunque tales acciderint Perpeſſiones. [d] Ac de Rerum-Conſtitutione *in Tragœdiâ*, Quales, [e] Quaſq; Fabulas eſſe oporteat, *&c.* ſatis dictum eſt.

m Par. 10.

b Tertium præpono cæteris; ſiquidem ſpectantes percellit, interimque conſulit pietati. Sicuti de Creſphonte traditur, de Iphigenia, de Phrixo: cuiuſmodi caſus, non niſi paucis accidêre familijs.

c Atque hoc eſt, quòd Poëtis, perpaucæ Domus Tragœdijs, (quæ ad hanc ſcribantur normam,) patefactæ ſint. Vt, quoniam, exactiore ratione quod confingant, non ſuppetit, in eaſdem familias, iterũ iterumquè diuerti, neceſſe ſit.

d Epilog. dictorum à ca. 4. ad hunc locum.

e Et à cap. 4. ad ca. 7m.

De Moribus Perſonæ Tragicæ conformandis. CAP. VIII.

De Moribus, quibus præditæ finguntur Perſonæ (provt, in vita colendâ, hij, ad hanc rem proclives eſſe ſolent; illi, ad aliam:) primùm notat, Quæ, Poëtis Cuſtodienda ſint, in Moribus bonis, a par. 1ª; & Quæ Fugienda in contrarijs, a par. 7. Deindè Methodum, & Regulas quaſdam proponit de Moribus aptè politeq; exprimendis, a par. 10.

CÆterùm, de *Indole*, *ac* Moribus *eorum*, [a] *qui introducuntur*, quatuor ſunt, quæ ſpectare oportet. 2. [1] Vnum quidem, & primum; vt BONI *commodiq;* ſint. [b] Exhibet autem *Perſona*, Mores; cuius, vt dixi [a], oratio vel actio, manifeſtum reddat *conſilium*, *ſeu* præelectionem quandam: Pravos quidem, ſi pravam

a Cap. 3. pa. 16.

a Ingenijs *Moribuſq;* Perſonarum, conditiones tres: 1ª. Sint *Frugi & Boni.*

b Mores, tam boni, quàm mali, vniuerſim, Qui ſint: Et

vam; Bonos, si bonam. 3. [c] Sunt autem *isti*, (*Boni & Pravi,*) in quoque genere; [b] (*Fortunâ, & Sexu.*) Nam & Vir, & (*quanquam variùs*) Mulier, est *in suo genere*, bona; & Servus, *in suo*. Tametsi ex his, fortasse Illa, *naturâ est* peius *quid Viro*; Hic autem (*Servus,*) omninò *& undiquè malus*; *verùm ex malis, minimum, pro bono habendum*. 4. [2] Secundum *est*, vt *personis* CONGRVENTES *sint*; *in quo multis potest modis peccari*: Fortem. n. esse *in rebus gerendis*, vel Terribilem & *Gravem*, Viriles quidem sunt *laudatique* mores: Mulieri *si affingas*, nihil minùs congruet, *nihil sequiùs*. 5. [3] Tertium verò, vt *præsenti sint sæculo* PER quàm SIMILES [c]; Hoc. n. aliud *quiddam est* ab eo, quod antè dixi [d]: " [Bonos *fecisse* vel Congruentes Mores.] 6. [4] Quartum autem, *vt* ÆQVABILES; *tenore eodem servato, ne dissentiant sibiipsis*: [4] Quamvis. n. Persona, *Inæquabilis sit*, quæ præbet imitationem *sui*, talesque Mores *spectanti* subijciat, *modò vt harum sit partium, modò illarum*; Tamen *in omni suo facto*, Æquabilitèr Inæquabilem decet esse, *quô perpetuò sibi constet*. ¶ 7. [e] Improbitatis autem Morum, (quæ minimè Necessaria *est, neque satis-iustam ob causam introducta,*) exemplum *habes*, in Oreste *Euripidis*: *vbi Menelaus, insigniter Neguam fit*; *quùm sine tantâ clari viri maculâ, ad Exitum Res commodè perduci posset*. 8. [f] Eorum verò, qui Minimè Deceant, nec *Personæ tantisper* congruunt, est & *Muliebris-Ejulatio* Vlyssis, *aliôqui viri-fortis*, in Scyllâ: [g] Et *Subtilis atque accurata puellæ-Melanippes* Dictio, *ex opinione Anaxagoræ*. 9. [h] At Inæquabilium *exemplum*, *est* Iphigenia in Aulide: Dùm. n. *primùm timidè, vt virgo, pro se* Supplicat, nulla-tenùs ei quæ mox apparet, consimilis est; *vbi, magnâ-Naturæ-Mutatione, Morti se lubens Offert*

b 3. Rhet. ca 7. pa 6.

c Cap. 1. pa. 16.
d P. 2.

[2] Lex: Sint cuique *Congruentes*: sexui, ætati, nationi, &c.

[3] Condit. *Respondent* ei tempori, quando introducuntur.

[4] Vt sint *Æquabiles*. i. ab vnâ figurâ expressi, in eandem desinant: Siuè Constantis-animi fuerint?

d Siuè Inconstantis-fœminæ: Cuius Mutabilitas, qualis semel inducta, talis perpetuetur ad extremum. Quantò magis naturâ stabilis, par sibi esse debet, ac iugis?

e Mores suprà dictis contrarij: in quibus prævaricantur poëtæ, cùm alij, tùm præsertim Euripides: cui exempla non desunt Tùm *Improborum morum*;

f Tùm *Parùm--Conuenientium*: Sivè deteriores feceris, quàm addecuit?

g Siue exquisitiores.

h Tùm *Inæqualium*: qui mutato tenore, dissentiant à semetipsis.

Offert, pro ſalute Græcorum. ¶ 10. * Opus verò eſt, etiã [1] in Moribus, ſicut, & in-Rerum Conſtitu-
d *Cap. 5. pa. 4.* one [d], ſemper quærere, *quod Seriatim Cohæreat, vt* Neceſſarium *ſcil.* aut veriſimile: ità, vt, & Perſonam, *tali-indole-præditam*, talia [e] Dicere vel Agere, Veriſimile, aut Neceſſe ſit. [k] Et *in omnibus (tàm Moribus, quàm quæ exindè elucent, Dictis, &c:)* Hoc-Post-Hoc fieri, Neceſſarium *quoque ſit*, aut Veriſimile. 11. [l] *Hinc* igitur manifeſtum eſt, & [l] Solutiones-Fabularum (*quæ Nodum expediant*) ex ipsâ oportere Fabulâ evenire, *ſeminibus rei priùs iactis*; non autem *aliundè* à Machina: [m] Sicut in *Euripidis* Medeâ; *quæ, cùm è Corintho elabi non poſſet, Solaris-Vehiculi auxilio, Mariti ſuperfugit vim:* & [n] in *Tragœdiâ* Iliade, *finguntur* illa, circa Renavigationem-*à-Troiâ*; 12. [2] Sed Machinâ vtendum eſt, ad ea quæ Extra Drama, (*i. Actionem Illius Diei*) *manent*; quæcunque *ſc:* [o] vel anteà erant Facta, vt nemo illa poſſet aſſequi; [p] aut poſteà Futura ſunt; ſi-quæ Prædictione egeant, ac Nunciatione *divinâ*. Nam Omnia-Videre, *tàm Sequentia, quàm Antegreſſa, ex omnium conſenſu*, tribuimus Dijs; *qui quæ libuerit, mortalibus pateſaciunt.* 13. [q] In ipſis autem *Fabulæ* Rebus, nihil Abſque Ratione [f], aut *ſupra fidem* ineſſe
f *Cap. 17. pa. 33.* volumus. [r] Sin minùs, *eâ in parte ponatur, quæ* Extra Tragœdiam *eſt*; Velut, illud in Oedipode Sophoclis: *vbi fingitur Tyrannus, modum, quo periſſet Laïus, neſciviſſe.* 14. [2] Quoniam autem Tragœdia, Meliorum Imitatio eſt: (*vt Comœdia, Sequiorum;*) [i] Fictores-imaginum Bonos imitari debemus; qui, cùm *ſingulis ſuam* propriamque dent formam, faciendo ſimiles; *quantum res patitur*, Pulchriores Fingunt: Ita & *Poëta*, dùm imitatur iracundos, Socordes, alijsque id genus Moribus imbutos; *ſummum potiùs* Probitatis-Exemplar

* De moribus (κατὰ τὸ ἁρμόττον) præcepta duo: 1m. Vt in illis (non minùs, quàm in Fabulâ) *cohæreant* cuncta i. Vt alijs alij tribuantur Mores:

k Et Dicta, Factaque ſingula, quaſi ordine conſequantur ſuo.

l Corollar. de *Solutione-Nodi* in Fabulis. 1a. pars Vt eam ex Rerum-Coagmentatione deſumas; non (vt ineptè quidam) à *Machina*:

Idque

m Sivè illa ſine Deo fingatur,

n Siuè, cùm Dea Deuſve imponitur Machinę:

2da. Pars: Machinam alicubi eſſe vſui: In jis ſc:, quę, cùm extra Drama evenerint, vel

o Enunciantur in ſcena; vt ante Facta: vel

p Vt Futura, præmonentur.

q Nuſquàm autem in jis, quę intra Fabulam ſunt, & in ſcena dramaticè aguntur. Siquidem illic nihil quicquam Abſoni vt repręſentes, liceat:

r Aut ſiquid iuſtiuſmodi maculę neceſſarium ſit: (vt in Oedipode, Cædes Laij, &c.) idem, vt extra Actionem geſtum, narrari, non coràm agi oporteat.

2d. Præcept. pars prior: In Morib. delineandis: vt ſingula, quantum poteſt, perducantur *ad ſummum*: quò exemplar quoddam, & quaſi Idea procedat Morum:

i Idque exemplo pictorũ patet; apud Platon. in Sophiſta.

faciet, quàm Asperitatis-Morũ : velut, Achillẽ, *non Iracundũ &c. Sed Magnanimitatis Exẽplar quoddam finxêre*, Agatho, & Homerus. 15. [k] Ergo hæc *vt in Rebus, ità in Moribus* obseruanda sunt ; & adhæc, *Doctrinæ* illæ, quæ Sensus attingunt *oculorum auriumque* ; quos Poëtico *studio* Comitari necesse est : *vt, ne quid spectandum, audiendumve præbeatur, quod non responderit Sententijs.* Etenim secundùm ipsas, *nisi acritèr animadversæ fuerint*, sæpenumerò peccare solent, *existimationisque iacturam facere.* Dictum autem est satis de ipsis, in editis *earundem* libris.

[k] Pars posterior : Quemadmodũ in Fabulâ, ità, & in Moribus, vt nequid Absoni, oscitantèr inculcees ; quod spectantium repugnet oculis auribusque.

De Agnitionum Speciebus. Cap. IX.

Agnitio, (quæ Perplexæ Fabulæ pars fuit ;) Generali ratione superiùs definita est, cap. 5. Differentias eius complures, quià nec breviter ibidem, nec alibi importunè potuit interponere, (ne confusiorem redderet Methodum ;) hic tandèm seorsim explicare maluit. Cùm igitur multũ illæ honoris Poëmati adiungant ; præsertìm ea, quæ maximè ingeniosa Agnitio est, artisque plena ; Idcircò, expositis Differentijs singulis, a par. 1ª ; Qua omnium potissima ; Quæque huic succedanea sit ; habes a part. 14 : vt posthabitis cæteris, cùm id facere possis, eam potissimùm consectêre, quam vokes.

[a] Agnoscendi cum, quem diu nescias, sicut & cognoscendi, vid 4ª. 3ª. *Simplex* (eorum sc. qui præcurrere meliora nesciunt) per *Visibiles-Notas* :

PErsonæ verò, *quæ diù fefellit*, Agnitio, quid sit, dictum est priùs. [a] Species autem Agnitionis, *hæ sunt* : [1] Prima quidem, (quæ minimè artificiosa est ; & quâ plerique, præ *subtilioris viæ* penuriâ, vtuntur) *est illa*, quæ per SIGNA fit : 2. [b] Quorum alia, sunt Innata ; veluti, Lancea, quam *Thebis*, Terrigenarum familia, *in cute* gestat, *tanquàm Indicium Originis suæ* : Aut Stellulæ *à primo ortu impressæ* ; quales in *Fabulâ* Thyeste, *fingit* Carcinus : [c] Alia, Adventitia, *atque Assumpta* : & ex his, [2] quædam,

[b] Quarum differentiæ 3ª : [1] Aliæ, nobiscum Natæ, seu *Ingenitæ*.

[c] Aliæ, posteà partæ : ex quibus, [2]. Quædam, subindè *inhærent* corpori :

In

In Corpore *ſita*; velutì cicatrices, *ex ictu*: [3] Quædam, Extrà; *vt* torques *in collo*: Et, velut, *in Tragœdia* Tyrone, per Cunabulum, *in quo infans cubuit*. 3. [d] Licet autem, his *omnibus*, aliàs Meliùs vti, aliàs Deteriùs; veluti, Vlyſſes *ab apro in crure vulneratus*; per cicatricem, alitèr agnitus eſt ab *Euryclëâ*-nutrice, *quæ Caſu eum reperit*; [e] alitèr à ſubulcis; *quibus credere nolentibus Ipſe Aperuit ſe*. 4. [f] Nam illæ quæ Fidei *adhibentur Faciendæ* causâ, Artificij Expertes ſunt nimìs; *vt*, *quæ ab Vlyſſe, Subulcis*; & *cæteræ* id genus vniverſæ. 5[a] [g] Quæ verò ex Peripetiâ, *non meditatò adducuntur*, (vt quæ *ab Euryclëâ* in Niptris) Meliorcs. 6. [2] Secundo loco ſunt *illæ*, quæ *ipſius* Poëtæ *ſtudio* FACTÆ. Ideoquè non *penitus* artificij expertes: [h] velut, Oreſtes, in Iphigenia, ſororem agnovit *ex Commento Poëtæ*, *& mox* agnitus *eſt* ab ipſa, *Deteriore viâ*: Hæc quidem, per Epiſtolàm, *quam dederat illi portandam in Græciam*: 7. [i] Ille, per Signorum Concurſum, *Poëtæ arbitratu Fictum*. Itaquè *Oreſtes*, *ſorori ſuæ*, quæ Iubet Poëta, dicit; non *quæ Textus-Rerum cogit*, & Fabula: 8. [k] Quamobrem, *ne valdè probetur hæc Ratio*, ab eo, (quod dixi [a]) Peccato non longè abeſt: *Ex ijs* enim, *quibus ſe indicavit Oreſtes*, quædam licebat ponere *ante oculos*, *ſororique memoriam refricare*. 9. [l] Et in Sophoclis Tereo; Radij-Textorij Vox *in telâ depictâ*, *Philomelæ-elinguis calamitatem enarrat*. 10. [3] Tertia *Agnitio*, *eſt* quæ per MEMORIAM *fit*; cùm, *qui Agnoſci debet*, *rem aliquam nunc* Spectando, *aliud* quid *Priùs* Senſerit, *i. in Memoriam revocet*: [m] vt, quæ in Cyprijs, Tragœdiâ Dicæogenis: Dùm enim picturam videret, in fletum prorûpit. 11. [n] Et, quæ in Alcinoi Apologo *per Auditum fit*: cùm. n. Citharœdus, *Troianum bellum caneret*, *Vlyſſes id* Audi-

a Par. 3. l

3. Quædam, *extrinſecùs* advenêre.

d Harum omnium vſus atque exercitatio, poëtis, 2[a] Poteſt.n.fieri, vt, qui ignoratur, vel Fortuitò, præterque opinionem ipſius, agnoſcatur: vt Vlyſſes, ab Euryclea; Odyſſ.20.

e Vel conſultò, ſe palàm faciat: vt Vlyſſes, ſubulcis; Odyſſ. 8.

f Quarum poſterior, parùm artificioſa ratio:

g Prior illa, peringenioſè adhibita.

2[a]. Species; Poëtæ *Arbitratu Conſita*; ex ſignis alijsve rebus: quarum

h Exemplum 1[m]; eſt ex Euripide: vbi Agnitio, vna, eſt Iphigeniæ apud Oreſtem: quæ, quià inſperatò fit, plena eſt artis:

i Altera, eſt huius apud illam; poëtæ fabricata arbitrio, non inopinatò edita:

k Ideoqrè hæc proximè abeſt à vitioſo agnoſcendi modo; part. 3[a].

l 2[m]. exemplum ex Sophoclis Tereo. Vbi Philomela, querelam ſuam acu depingens, (verſib. tamen à poëta confictis,) Agnitionem facit.

3[a]. Species, vſu venit interuentu *memoriæ*: Cùm quis exindè agnoſcitur, quòd præteritorum recordatione ploret, rideat, &c. interim ſcìlicet rem præſentem aliquam

m Vel coràm cernat:

n Vel recitatam audiat: vt Vlyſſes Odyſſ. 8.

 ens,

ens, *ſuarumque rerum* recordatus, Lacrymavit; vndè Agnitus eſt *ab Alcinoo*. 12.[4] Quarta eſt, quæ ex SYLLOGISMO *exiſtit*: velut, [1] in *Choëphoris Æſchyli*; *Electra*, *cùm fratris-Oreſtis cæſariem, ſui ſimilem, inueniſſet, argumentata eſt*; "*Quòd* "*ſui Similis, quidam venit: Atqui ſimilis nemo,* "*quàm Oreſtes*: "Ergo: *Iſte venit*. [2] Et illa Polyïdæ Sophiſtæ, de Iphigeniâ *Dianæ iam Sacerdote*; *cui frater, ex Syllogiſmo agnitus fuit*: Veriſimile namque *erat*, Oreſtem, *cùm ad aram duceretur*, ratiocinatũ eſſe: "" *In illis terris, & ſororem* "*immolatam fuiſſe, & Ipſi quoque, vt immoletur,* "*accidere*. [3] Et in Tydeo Theodectis: *vbi pater quidam, hoc Syllogiſmo queſtus eſt*: "*Quòd*, "*cùm veniſſet, vt inventurus filium, ipſe perijt*. [4] Et quæ in Phinidibus *Æſchyli*: Cùm. n. locum *illæ* vidiſſent, ratiocinando collegêre Fati-Vim: "*Ibi, vt morerentur, ſtatutum eſſe: quoniam ibi-*"*dem olìm infantes fuiſſent expoſitæ*. 13.[o] Eſt etiam quædam Compoſita *Agnitio, quæ* vnâ *fit* ex PARALOGISMO-Theatri: Velut in Vlyſſe-Falſo-Nuncio; Hic. n. "*Illum (ſi verus ſit Vlyſſes)* "*cogniturum eſſe*, dixit, *Vlyſſis-arcum, quem non-*"*dùm viderat*: Ille verò, quasi per arcum, *ſe* is agniturus eſſet; hoc ipſo, Paralogiſmum fecit. ¶ 14.[p] Omnium autem Præſtantiſſima Agnitio eſt, quæ *paullatim* ex Ipſis-Rebus enaſcitur; cùm ex Veriſimilibus *ſeriatìm ductis, magna* fit *& illius, qui Agnoſcit, & eorum, qui Audiunt*, conſternatio: [q] *velut*, in Sophoclis Oedipode-Tyranno; [r] & *Euripidis* Iphigeniâ. Nam literas eam mittere voluiſſe, Veriſimile fuit, *cùm occaſionem nacta eſſet: Hæc, inquam, Omnium Optima*. 15.[q] Tales. n. ſolæ, ſine Signis-*à Poetâ*-Factis *procedunt*; & ſine Torquibus *in collo*, *reliquiſque Externis*. 16.[r] Secundæ ab his *cenſendæ*, quæ Syllogiſmo

4ª. Species, *Ratiocinationù* operâ nititur: quam dùm adducit quiſpiam, eâdem operâ Agnitionem ſui præbet. Vt,

1º. Oreſtes, ab Electra agnoſcitur ad Agamemnonis buſtum: Argumento ſe: à ſimilitudine vultus:

2º. Oreſtes ab Iphigenia: Is. n. cùm aris Dianæ, cui illa miniſtrabat, admoueretur; exclamat: ("Oſtium noſtrę iniquum familię: "Soror mactata eſt, &c.) Argumentum, ex communibus ipſorum fortunis.

3º. Sic pater filium quæritans, cùm periclitaretur ipſe, inclamat. "Ve-"ni, ſalutem filio daturus, amiſi "propriam. Argumento, ab inſpe-"rato eventu.

4º. Et filię Phinei regis, (cius qui oculis orbatus fuit, &c.) argumentantur à loco.

o Huc refer Agnitionem, quę Syllogiſmo-Vero nititur, iuxtaquè Falſo. Vt, ſiquis quò Vlyſſem dignoſcat, ſyllogiſmum propoſuerit de illius Arcu: (Alter autem, ſe Vlyſſem eſſe, affirmet: quià *illius Arcum nouit*:) Fallacia eſt, ex Omiſſione-Modi, qui adjiciendus erat: [*Nouit, etiamſi non videat.*]

p Collatio ſpecier. dict. Cæteris anteponimus eam, q[æ] ex Actione ducitur: modò illic vnâ inſit Peripetia, &c. (Qualis fuit prior modus Speciei 2[æ], par. 6. Necnon ſpeciei 1[æ] tractatio prior; par. 5.)

q Cur autem talis, perferendas? Quià longiſſimè abeſt à peſſimis: i. Signis Excogitatis, par. 7[æ]. vel Ineptè-Adhibitis, par. 4[æ].

r Speciei 4[æ] ſecundas dam[s]: (Quià

Syllogiſmo fiunt; *quæ tametſi Signis aliquatenùs vtantur; ex Rerum tamen Serie, vltrà quàm Species Tertia, videntur accidere.*

quodammodò ex Rerum Serie pendent:) 3ª 3ª. Deniquè infimum locũ fictitijs illis ſpeciei 2ª, & futilibus 1ª.

De Normâ, ſeu Praxi Tragicâ. CAP. X.

Hucuſq; Principia, ſeu Θεωρίαι Tragicæ. Reſtat Exercitatio, quam Praxin dicimus: quâ Poëta, in Cellula ſedens, priuſquam ſe in Theatrum det, ad Exarandum Opus accingat ſeſe. Præceptionum igitur, quarum ſe cancellis circumſcribere oportet, Duo ſpectamus Genera. Vnum, de Fabulâ & Moribus: in quibus concinnandis, bina tempora, imprimis notanda; 1ᵘᵐ, quo Poëta ad Fabulam Extruendam ſe parat: a part. 1. 2ᵐ, In ipsâ Extructione, atque Epiſodiorum Adiectione; a part. 4. Alterum Præceptionum genus, eſt de Tragœdiâ ipsâ: Vbi 1°, Præmiſſis eius partibus, a part. 10; & Speciebus, a part. 14; Alia, De Speciebus præcepta dat, part. 19; Alia, ex Partibus ducit, a part. 20. Deindè, Locos quoſdam Tragœdiæ percurrit, adnotatu dignos: vnum, de Epiſodijs, a part. 22; Alterum, de Veriſimili in Tragœdijs, a part. 24; 3ᵐ, de Choro, a part. 26.

OPortet autem [a] Fabulas *tuas* Conſtituere, atque Elocutionis-*ornatu* Allaborare, [1] quàm maximè *ipſas* Ante-Oculos-Ponendo: Per hanc. n. *Collocationem*, evidentiſſimè perſpiciens, tanquàm Rebus ipſis, dùm geruntur, interſis; invenies *planè* id, quod *vbiquè* Decet: minimequè te fallent Subcontraria. [b] Atque huic rei ſigno eſt, quod Carcino datur vitio *in Fabula*. Amphiaraus. n. è templo, *vbi ſe occuluiſſet, ſecretò* exibat: Quod *quidem*, cùm ſpectatorum nemo videret, *Extra Theatrum facilè* latere potuit: In Scena verò, *id faciens*, lapſus *atque explosus* eſt, quippè ægrè ferentibus id Spectatoribus. 2. [2] Quantum autem poteſt, etiam Figuris-Actionis *apud teipſum* Allaborando

[a] *A principio* fabulam texenti verbiſque expolienti, Præcept. duo: 1ᵐ, vt Re tibi integrâ, Perſoniſque *ante oculos* ſubiectis, Spectator tibi ipſi interſis, vitiaque omnia detegas, quaſi iudex acerrimus tui.

[b] Itaquè, (hoc operę neglecto,) commentum Carcini, quamuis domi elegantèr contextum, in theatro iacuit, peſſimèque acceptum fuit.

2ᵐ Præcept. Ne verbis tantùm, (dùm ſcribis,) ſed & *Corporis Geſtu*, ſingulos Motus ipſe apud te exci-

borando *& agendo*, Fabulã Fingas; *vt in personas eas, quas imitaris, conversus, tanquàm illi ipsi fias.* [c] Eorum. n. (qui pari naturâ *ingenioque præditi, ad persuadendum accedunt*;) qui Perturbationibus-Moti, persuadendo, plus valent, *quàm qui Sedato Animo dicunt*: [d] Vnde, & fluctuare *res* facit, is qui *ipse* fluctuat; [e] & ad iram concitat, is qui excandescit ipse, veraciſſimâ viâ. 3. [f] Quamobrem Poëtica, ingenioſi [a] est *hominis*, vel *saltèm (vt Plato)* Furore-Correpti. Ex his. n. illi, *vt cera*, formas *scenicas* induere apti sunt; hij verò, *ob Phantasiæ vim*, *in alienâ personâ*, extra seſe positi. ¶ 4. [g] Et [i] Argumenta, tùm quibus Antèa-Factis vtitur, tùm quæ Denuò Confingit ipse, Exponere Vniversìm [b] oportet; [z] atque ità *mox* Episodia, *(quæ adventitia sunt,)* suis locis accommodare atque inserere. 5. [h] Dico verò, Vniversale, *ab omni circumstantiâ seiunctum*, ità spectari: velut, in Iphigenia: "*Cùm ante aras constituta esset quædam virgo, vt immolaretur; clanculumque ex*"*immolantium conspectu surrepta; subindè com*"*portata in aliam Regionem, in qua lex erat, hospi*"*tes Deæ immolare; eius Sacri ministerio præpo*"*sita est. Procedente tempore contigit, vt Sacer*"*dotis eò se conferret Frater.* [i] Quam ob causam? "*Quià responsum dedit Deus, vt propter quan*"*dam certè illùc accederet. Ea verò*, Extra Vniversale *est*. [k] At cur ità *insupèr*? Id quidem *omninò est* Extra Fabulam. "*Cùm verò venisset, &* "*captivus factus esset; dùm iam immolandus du*"*ceretur,* [l] *eum Soror Agnovit*: siue eo modo, quo Euripides, *agnoscere fecit*, (*ex Literis Datis*:) [m] *siue eo, quo Polyïdes*[c]; dùm *Frater*, ex verisimili; inquit "*Non solùm, Sororì, sed & sibi, vt immole*"*tur, fatale esse*:) [n] *ex quo vtriquè affulsit salus* "*ac felicitas.* 6. [o] Post hanc autem *Generalem Expositionem*,

a 3. Rhet. c. 7. pa. 12.

b Cap. 7. pa. 22.

c Cap. 9. pa. 7.

---

[c] Rat. Quià id, quod Spectantem maximopetè movcat, perficiunt animi tui Motus.

[d] Sive Res-ipsas oratione imitêre:

[e] Siue Personarum Mores & Adfectus.

[f] Corollar. Poëticam arripiunt alij ex acumine; alij, furore diuino: Quippè illos, ingenij dexteritas, quidlibet imitari facit: hij, (non quià sapientiâ ducti) suis exuti, in alienis sensibus vivunt.

[g] *Inter extruendam Fabulam*, atque Episodia; præcept. geminum: vt 1o. Vniuersale Argumentum, Summaque Fabulæ, quasi ii lineamentis ducatur,

2o. Mox Egressionibus insertis, extendatur Fabulæ Corpus.

[h] Prior pars, illustr: exemplo Iphigeniæ in Tauris. Cuius Summaria-Constitutio, (omnibus locorum, personarum, adeoque causarum, consiliorum, cæterisque circumstantijs nudata,) perindè se hic habet, ac apud Rhetoras στάσις, i. Infinita-Quæstio.

[i] In hãc Generali inest: Causa veniendi (vt expiaret insaniam,) postea videnda: quià peculiare Episodium est.

[k] Causa, cur insanus (ob eædem maternam:) nusquàm attingenda: ne Multiplex, pluriumque dierum fiat Actio.

[l] Agnitio, vtroque modo confingi potest, vel vt Frater, Sororem agnoscat:

[m] Vel vt illa, Fratrem.

[n] Peripetia est, Vtriusque-Salus.

[o] Posterior Præcepti pars: vt No-

Expoſitionem, cùm *Perſonarum* iam Nomina impoſueris [d], Epiſodia *ſtatim* inſerere *oportet*. 7. [p] Atq; hæc *inprimis*, Quo-Pacto Propria [e] ſint, *Actioni & Coniuncta*, conſiderandum eſt : [q] velut, in Perſona Oreſtis, *eſt*, [1] & Inſania, ob quam *à paſtoribus* captus, *& ad Thoantem regem*, *vt immolaretur*, *ductus* fuit ; [2] & Salus *ei comparata*, per *ſimulachri* expiationem, *quam Iphigenia aſtutè commenta eſt* : 8. [r] Ac in Dramatibus quidem, Epiſodia, Conciſa *breuiaque ſunt* : 9. [ſ] Epopœïa *contrà*, horum *Longitudine* producitur [f]. [t] Odyſſeæ namque Argumentum, *vt ſuâ vi*, *ità* ampliùs etiam *Epiſodiorum operâ*, longum eſt. " *Cùm quidam* " *multos per annos peregrè profectus eſſet* ; *à Nep-* " *tuno*, *quaſi inſidiante*, *obſervatus* ; *&*, *Socijs* " *vario exitio extinctis*, *ſolus ſuperſtes* ; [2] Adhæc, " *Cùm ſic ſe haberent res domi*, [4] *vt opes omnes ab-* " *ſumerentur à Procis*, *& Filius inſidijs peteretur*; " [16] *in hoc ſtatu ſuarum rerum*, *ipſe tempeſtatibus* " *actus domum venit* ; [23] *Cùmque aliquos è ſuis* " *Agnoviſſet*, *Procos vi adortus*, *ipſe evaſit ſoſpes*, " *inimicos exitio perdidit*. Atque hoc quidem *Argumentum*, *Fabulæ eius* peculiare eſt ; *quod paucis hiſce abſolnitur* ; [2] Reliqua verò, *ſunt* Epiſodia ; *vt in tanto Poëmate*, *Multa illa quidem*, *& Prolixa*. ¶ 10. [v] Omnis autem Tragœdiæ, *(Complicatæ an Simplicis ?)* vna quidem Pars eſt, NEXVS ; (*quæ Connexio*, *Confuſioque rerum dicitur :)* Altera, *Nodi illius paullatim facta* SOLVTIO. Ac ea quidem, quæ, vt Extra-*Actionem-Facta*, *ſupponuntur*, & pars etiam eorum, quæ Intra *eandem continentur*, plerumquè *ſunt* Nexus ; Reliquum verò *omne*, *(ſiue Factum ſeu Faciendum,) eſt* Solutio. 11. [x] Dico autem Nexum, eſſe eum, qui à Principio, ad hanc vſquè *deducitur* Partem, *quæ Poſtrema eſt* ; ex qua Mutatio-Fortunæ,

d *Cap. 4. pa. 16.*
e *Cap. 4. pa. 12.*
f *De longitud. Epicæ, c. 2, p. 35. & infr. p. 22. & ca. 15. pa. 15. & 16.*

minibus Perſonarum impoſitis, ſubindè Epiſodia intexas.

p Qualia (vt *vniuerſim* agam,) non captanda è longinquo, ſed è proprijs rerum circumſtantijs ſigillatim ducenda : Ità vt proximè præcedant vel ſubſequantur ipſas.

q Sic in exemplo : Epiſodia, duo ſunt, perſonæ Oreſtis coniuncta:
1m.
2m.

r *Specialim*, In Poëmatis-vnius-diei (Tragicis, Comicis, &c.) breuia illa eſſe, par eſt :

ſ In Epicis (q^æ in plures dies excurrunt) plura, & prolixiora.

t Ex. gr: Odyſſeæ [1] Argumentum ſeu Fabula Nuda, elicitur ex Odyſſ. lib. 1°.

2°.

4°.

16°.

23°.

2. Epiſodia verò, illa ſunt, quæ per totam Odyſſ. ſparſim diſſeminata.

v *In Tragœdia totâ*, (ne, Quid Agendum, neſcias:) prælibanda duo. 1m. *Partes* eius *Integrantes* eſſe duas : Quarum vna, Connexio rerum, (quæ & πλοκὴ, Plicatio ;) Altera, difficultatum-Solutio.

x Nexus, quid :

tunæ, fit in Prosperam, *vel Adversam*; *cùm priùs contrà res esset*: 12. [f] Solutionem verò, quæ à Principio *illius* Mutationis, *seu Transitus, pertingit* vsque ad Finem Fabulæ: 13. [g] Vt in Lynceo Theodectis; Nexus sunt, ea quæ *Extra Scenam* priùs gesta sunt; & pueri *Ityös* Acceptio, *seu deprehensio, à Philomela & Progne.* [h] Solutio verò, *incipit* à Crimine Cædis, (*quod Dryanti Tereï fratri obiectum fuit:*) *& protrahitur* vsquè ad *Fabulæ* Finem: ¶ 14. [i] Tragœdiæ verò Species [k], sunt quatuor: (Tot enim etiam Partes, seu *res Præcipuæ, in Tragœdiâ superiùs* dictæ sunt:) 15. [l] Vna quidem, IMPLEXA, cuius Totum *Summaque vis*, est Peripetia, &, Agnitio: 16. [m] Altera verò, PATHETICA, *cuius Summa vis & elegantia, est in Perpessionibus acerbis*: velut Ajaces, & Ixiones, *Sophoclis, Euripidis, & aliorum*: 17. [n] Tertia, MORALIS, *quæ magnâ ex parte* Mores bonos *egregiè exprimit*: velut, *Fabula* Phthiotides; *quæ mulieres fuère castæ*; & Peleus, *qui vir sanctus, & dijs charus.* 18. [o] Quarta *species*, [SIMPLEX,] *Et eodem tenore, ab initio ad exitum perducta*: velut *Æschyli* Phorcides, *i. tres Gorgones sorores*; & Prometheus: *in quibus Dij colloquentes inducuntur.* Et quæcunque *sunt de Personis, & Rebus* apud Inferos. ¶ 19. [p] Ac Omnia quidem *hæc* maximoperè enitendum, vt habeas *in promptu, paritèrque excellas in Singulis*: Sin minùs, *saltèm* Maxima & Plurima, *si quâ possis*: [q] *idque* cùm in alijs, tùm *præsertim*, quòd ætate hâc *maledicâ* arripiant *homines, quæ possunt*, ad criminandos Poëtas. Cùm. n. secundùm quamquè Speciem probati *iam* existant Poëtæ; quo *singuli* excellunt bono, eo nisi singulos superet vnusquisque, haud *satis* dignum putant. ¶ 20. [r] Tragœdiam verò, etiam Diversam Eandemvè appellare par est, nihil fortasse

[f] Solutio, quid?

[g] Exemplo (quià Lynceus periit) sit Oedipus tyrannus: Cui Nexus procedit vsque ad Iocastæ narrationem de cæde Laij: "Οτ' μ' ἀνὴρ σωτὴρ ἀρπάσ'.
[h] Solutio exindè orditur, mutatâ iam fortunâ Oedip. Tandéque est Exodus: Vbi se excæcat Oedipus, Iocasta suspendit, &c.

[i] *Species Tragœdiæ*, (ratione Pabu- & Morum) 4^r sunt: Ad quarum aliquam, dùm scribis, te referas necesse est.

[k] Præstantissima quidem, *Implexa*: Cui Peripetia atque Agnitio inest: De quib. cap. 5. p. 3.
[l] *Pathetica*: cui σπουδή, i. Calamitates atroces: De quib. cap. 5. pa. 14.

[m] *Moralis*: quæ tota est in Moribus bonis. De quib. ca. 8.

[n] *Simplex*, eaque deterrima: quippè cuius Fabula, nuda est, absque Agnitione & Peripetiâ. De quâ ca. 5. p. 2.

[o] Ex *Speciib.* Tragœdiç præcept. Poëtę id operę nauandum; Ne in vniçâ Tragœdię specie; sed (quod summi ingenij est,) in singulis, aut quàm plurimis superior fit.

[p] Neque. n. id hodiè tàm paruî dignum; quàm his moribus necessarium. Quem. n. vnquam alliciet is, qui vno tantùm gloriętur genere? Nisi triumphet adæquè in singulis, ecquis putet esse tantilli?

[q] Ex *partib.* Tragœdię, præcept. 1^m. Cum alij Poëtæ, consimilem ante hâc tractârint fabulam; (A-

[r] Ex *Speciib.* Tragœdię præcept. Poëtę id operę nauandum; Ne in vniçâ Tragœdię specie; sed (quod summi ingenij est,) in singulis, aut quàm plurimis superior fit.

[f] Cap. 5. pa. 7.
[g] Cap. 5. pa. 10.
[h] Cap. 5. & cap. 8.

fortaſsè ob Fabulam: (*quippè quæ, Eadem poteſt eſſe, Tragœdijs interìm Diverſis.*) Verùm hoc, (*vt Eadem ſit,*) *contingit in ijs*, quarum eadem Plicatio [k] ac Solutio; *contraquè Diverſa, in ijs, quarum Nexus, Solutioque Diuerſa.* 21. [2] Multi autem, cùm *Fabulam* Benè Plicârint, *poſteà remiſsis ingenij viribus*, Solvunt Malè. Verùm Ambas *adæquè* (*Solutionem ac Nexum,*) *ſummâ perpoliri diligentiâ*, ſemperque cum plauſu oportet excipi. ¶ 22. [e] Opus autem eſt recordari, quod ſæpè monui; nec *committere* vt Tragœdia, Conſtitutio fiat Epica [l]: (Epicam dico eam, quæ ex Multis Fabulis conſtat; veluti, ſi quis ex totâ Iliadis Fabulâ, (*cui Tragicæ-Actiones inſunt multæ,*) *Tragœdiam* concinnârit *Vnam*. Illîc enim, ob Longitudinem *Operis*, congruentem *quoquè* magnitudinem, *ſibi*, Singulæ aſſumunt Partes, *quò & inter ſeſe, & cum toto mirificè quadrent.* In Dramatibus, longè præter exiſtimationem accidet; *Si-quis tàm Anguſtis Terminis, tàm grandes putet partes coërceri.* 23. [f] *Cui rei* ſignum *eſt, quòd* quicunque Totum Ilij Excidium [m], (non ſingulas partes,) in Vnâ fecêre *Tragœdiâ* (*ſingulis, quæ illic accidêre, enumeratis.*) Sicut Euripides, qui Nioben-*Integram-Fecit*; non vt Æſchylus, *qui Seiunxit*; vel *medio in opere* exploduntur *è Scenâ*; vel, *ſi in contentionem res venerit*, infelicitèr, *& ſine laude* certant. [g] Siquidem etiam Agatho, *qui reliquis abſtinere vitijs potuit*, ob hoc ſolùm *aliquandò* exploſus eſt. ¶ 24. [2] In Peripetijs autem, (*quibus Ingentes-Mutationes inſunt,*) atque in Actionibus-Simplicibus, affectant *Poëtæ*, quæ volunt, per Admirabile: *Si-quidèm & hæc ratio*, Tragicum ſapit; & Senſum-Tangit-Humanitatis communis. [h] Eſt autem hoc (quod *Admirabile dico:*) *vt*, quandò *quis Aſtutè*-Sapiens, ſed vitio *affinis*,

k *De qua ſupr. pa. 10. & 11.*

l *Cap. 2. pa. 35. & ca. 4. pa. 6. & 25. & ſupr. pa. 9.*

m *Cap. 15. pa. 6. & 8. & ca. 18. pa. 12.*

iacem, Ixioncm, &c.) Potes tu exindè, vel eandem Tragœdiâ recudere, vel diuerſam. Eandem, ſi eodem nexu ac ſolutione retentis; Diuerſam, ſi demutatis.

2. Præcep. Induſtrij poëtę eſt, non modò vt Nexu-Faciendo, ſed & Nodo-Expediendo, excellat: Qui verò, laboris fugâ, in extremâ parte, i. Solutione defecerit; Inertiſsimè id veriùs ſit, an Inſipidi atque Inepti ſi

e De *locis quibuſd.* Tragœdiæ, Præcept. 3ª. rm, de Fabula. Ne Tragœdię tuæ *Conſtitutio*, ſit Prolixa & multiplex, i. ex pluribus inſertis Fabulis conflata.

f Rat. dict. à Poëtarum fortunâ in Contentionibus Theatricis: Quibus Tragœdiæ prolixitas, fabularumque varietas, quotiès vſuvenevit, totiès ipſi ſpectantium omniũ iudicio improbati, ceciderè.

g Quorum, vt culpam, ità & aleã ſubijt, etiam acutiſſimus Agatho Meus: Cui eo nomine, non "*rectè ſteterit Fabula talo.*

2. Præcept. *de Admirabili*: In Peripetijs, caſibuſque acerbis, Conſternatio ſpectatorum, per Veriſimile ſemper ſit: (ca. 5. p. 4.) Interdum etiam (quod eodèm redit,) per Miraculoſum & Admirabile.

h Velut: ſi fraudetur Callidus:

affinis, ab Inſcito deceptus *fuerit*; vt, Siſyphus *Æſchyli*: [1] & Fortis quidem, ſed *idem* iniuſtus, *ab homine ignavo* ſuperatus ſit; *vt Oenomaus.* 25. [k] Atque *Admirabile* hoc, *tametſi Veriſimili pugnare credas, eſt tamen* etiam Veriſimile: *non aliàs, quàm* vt Agatho dicit:

" *Veriſimile enim eſt, multa fieri, etiam Præter Veriſimile.*

¶ 26. [3] Quin & [1] Chorus, *quantumvis populum repræſentet*, de Hiſtrionibus cenſetur Vnus; [2] nec *adventitium quid eſſe, ſed vt* Pars totius *Fabulæ*; [3] atque Actione, (*quò Fabula ad Finem veniat*;) Vnâ-Contendere: non, vt apud Euripidem, *cui interdùm ea dicit, quæ alius quivis poſſet*; ſed vt apud Sophoclem, *vbi ſemper ea, quæ ipſum decent.* 27. [l] Reliquis autem *Tragicis*, (*quorum alia ratio:*) Partes *Chori*, quæ *à Magiſtratu* datæ, nihilo magis ſunt Fabulæ *illius*, quàm alterius *cuiuſvis* Tragœdiæ. [m] Quamobrem ætate noſtrâ, Embolima, *i. Inſerta quædam*, canunt: quorum quidem primus inventor fuit Agatho. Quanquam, Quid intereſt, ſiquis Embolima cantet, an ex vno *Poëmate* in aliud *Diſceptationem aliquam* tranſmoveat, aut *etiam* Epiſodium Integrum? *Quæ quàm abſurda ſint, nemo ignorat.*

[1] Fortis ſuperetur.

[k] Quanquam enim τὸ θαυμαστὸν, aduerſari videatur τῷ ἰκανῷ: Id tamen ſecùs ſit ſecùm & id (ſ. Admirabile,) veriſimile dicamus Non Simpliciter quidem, (quale plerũquè ſolet fieri,) ſed veriſimile quoddam, ſeu ſecundùm quid.

[3] Præcept. *de Choro*, trimembr.

[1] Vt, quamuis Grex quidam numeroſus ſit, pro hiſtrione tamen habeatur vno:

[2] Nihilque fabuletur, quod à Fabula diſiunctum ſit:

[3] Vt reliquis actorib' operam det, lugendo, fauendo, conſilium dando, &c. quò Fabula perducatur ad exitum ſuum.

[l] Explodenda ergo veterum ratio; quorum Choris is ſermo aliquandò datus; qui à re propoſita alienus, idemque communis.

[m] Nec abſimili exemplo lapſi ſunt hodierni poëtæ: Qui Sermonis illius loco, inducunt cantilenę-Choricæ genus (q^d Intercalare appellant,) de extrinſecis rebus, atque ab Actione ſeiunctis.

Tractatus de Sententia & Elocutione.

De Sententia. Cap. XI.

Sententia, (quæ Græcè, Διάνοια, non γνώμη,) Quid ſit, par. 2ª: & Quæ eius Munera, ac Partes, a par. 2ª. Theorema, de Rebus, quæ in Scenam veniunt; & de Sententijs, par. 3ª.

AC de alijs quidem (*Fabulâ ſc: Moribus q.*) iam dictum eſt. Supereſt porrò de Elocutione, *animique*-Sententiâ dicere. ¶ 2. [a] Ac quæ

[a] Sententia, ſeu Ratiocinatio-En-

quæ Sententiam attingunt, Rhetoric. libris *comprehensa, nunc* Posita-Sunto: Hæc.n. *disceptare*, illius proprium est potiùs, *quàm huius* Methodi.

[a] Cap. 3. pa. 15. & 16.

[b] Sententiæ autem adjudicantur ea, quæ per Orationem-*Pcëmæ confici, ac* comparari opus est. 3.[a] Eorum verò Partes sunt, tùm *Obscura* Demonstrare, & *Aduersantia* Dissolvere; tùm Affectus *Movere*; vt misericordiam, metum, iram, & id genus alia; tùm porrò Amplificare *exilia*, *magna* Diminuere. ¶ 4 [c] Perspicuum autem est, etiam in Rebus *seu Fabulâ*, *nonminùs*, *quàm in Sententijs*, ab ijsdem Formis *Locisque*, id quod vsui sit, sumendum esse; quandò ea, *quæ proposueris*, Miserabilia, Gravia, Magna, aut Verisimilia efficere, opus fuerit: [d] Id solùm Discriminis inest, quòd *Res* quidem ipsas, *Formarum vi*, (sine Docentis operâ,) Tales Apparere opportet; [e] Quæ verò in Oratione *posita sunt*, à Dicente Tales Comparari, & per Orationem fieri: Quod n. Dicenti foret munus, si *solo Formarum vsu* Apparerent illa jucunda, nec per Orationem (*i. Inventionem*,) *efficerentur talia?*

[b] Nunc, paucis attingenda: viz. 1°. Sententia, quid. 2°. Officia & Partes eius, quæ.

[c] Theorem. de Sententiarum Formis, seu Communibus-Locis. Eosdem sc: tam Rebus ipsis, quàm Sententijs Poëticis inseruire.

[d] Differre, penes earum Inuentionem & Vsum. Res. n. ex solo Formarum Vsu, Magna illicò apparet, Miseranda, Verisimilis, &c. vt Inuentione nil egeat.

[e] Sermo poëtarum contrà. Non simplici formarum Vsu, sed & Inuentione nititur: Cuius vi, quicquid ad Fidem vsui sit, è propijs eruatur Locis.

De Elocutione, Tabula.

- *Elocutionis Poëticæ θεωρία, 2[x]:*
  - *Una, de Figuris eius: Indicandi, Imperandi, Optandi, &c. Quæ petendæ sunt ex Histrionicâ, vel Pronunciandi-Arte.* — *Op: Ca. 12.*
  - *Altera, de Natura ipsius 2[ci]. sc. &*
    - *Materia, quæ Grammaticorum præceptis innotescit: vbi*
      - *1° Quæ sint Elocutionis Partes: Elemẽtũ, Syllaba, &c.*
      - *2° Quot partium, (sc: Nominum,) Differentiæ:* — *Ca. 13.*
      - *3° Ex Quibus Nominũ Differentijs constet, Elocutionis Poëtæ Virtus.* — *Ca. 14.*
    - *Formis seu Ideis: De quibus dictum fuit Rhet. lib. 3°.*

De Partibus Elocutionis, Literis, Syllabis, Coniunctione, Articulo, &c. CAP. XII.

Elocutionis Figuræ, ex Arte Pronunciandi censetur; a par. 1ª; Naturæ verò, ex Grammaticorum institutis. Ex ijs enim definiuntur ipsius tùm Elementa Simplicissima; Literæ & Syllabæ; a par. 3ª: Tùm Partes exindè Compositæ; Coniunctio, Articulus, Nomen, & Verbum; a par. 9; Tùm Perfectissima pars, Oratio; a part. 16.

COntemplationis eorum, quæ Locutionem spectant, vnum genus, est de Pronunciandi Figuris: Quas quidem *minutè* scire, est Artis Histrionicæ, aut eius qui in hoc genere Architectonicam habet: veluti, Quid *sit* Mandatio; Quid Precatio, Narratio, Comminatio, Interrogatio, Responsio; & si-quid aliud id genus. 2. [a] Ex harum. n. Cognitione, vel Ignorantiâ, in *artem* Poëticam Reprehensio expetit nulla; quæ etiam seriò curanda sit. [b] Quid. n. est; cur *in ijs* erratum esse quis putet, quæ Protagoras *Sophista, in Homero* vellicat? quòd *v. g.* cùm Precari se ille putet, Præcipiat *potiùs*; vbi dixit:

"*Iram Diva cane?*———

Nam Iubere, inquit, vt faciat quid, aut ne faciat, Præceptio est: & Personæ-Iubentis præstantiam notat. Quamobrem omittatur *hoc*, vt *Artis eius, quæ vocem Format*, non Poëticæ Theorema. ¶ 3. [c] Locutionis autem omnis, [1] hæ sunt Partes, Elementum, Syllaba, Conjunctio, Nomen, Verbum, Articulus, Casus, Oratio. 4. [d] Ac Elementum-quidem, Vox Individua est: 5. Non omnis *illa* quidem, sed ex qua *commodè* conflari queat Vox; quæ, *nisi quid obstiterit, ab aliquo* Intelligi potest: Etenim belluarum, Individuæ sunt voces; quarum *tamen* nullam Elementum voco; *quòd neque significent quidquam, neq. certâ ratione intelligantur.*

Pronunciandi Figura, (Indicandi, precandi, imperandi, &c) Dicentis Vocem Vultumque immutant. Itaquè ab Histrionicâ tractandæ potiùs, (quâ, variè pronuncianti variè fingitur corpus,) à poëtarum studio haud postulandæ.

[a] Illarum. n. siquam nescias, siquâ offendas: ne id quidem, quæstiunculę in te, esse debet, nedùm crimini.

[b] Itaquè Perridicula certè illa, nec Responsione digna, Protagoræ vox: "Dormitasse Homerum sc: Iliad. 1º. Quasi gestu figuràque inscitâ, non precetur Dinam, vt par erat, sed eidem superbè imperet:

" Μῆνιν ἄειδε, θεὰ.—

[1] Elocutionis naturam quò sapias; 1º. *Partes* eius *Simplices*, sunt elementa & syllabæ.

[d] *Elementum*, seu *Litera*, quid.

ligantur. 6. [c] Huius verò *Elementi* Species, ſunt Vocale, Semivocale, & Mutum. [f] Vocale, eſt quod ſine alliſu *ad partes oris*, vocem habet *per ſe* exauditu facilem: velut, α. & ω. [g] Semivocale, quod cum ictu *& incurſu ad partes oris*, vocem habet, quæ *etiam* exaudiri poteſt: velut, σ. & ϱ. [h] Mutum, quod, cum percuſſione *alliſuque illo*, Per Se quidem, *(etiam Mutæ adiuncta)* vocem nullam habet, ſed Cum Vocalibus, *(quæ vocem edunt,)* hujuſmodi fit, vt exaudiri poſſit; velut γ. & δ. 7. [i] Atque hæc, *inter ſe* differunt, cùm [1] Figuris oris, *hoc vel illo ſe: modo formati*; & locis, *(labijs, dentibus, faucibus, &c.* tùm [2] Denſitate *Aſpirationis*, & Tenuitate; tùm [3] Longitudine *Temporis*, & Brevitate: prætereà verò, [4] *Accentus* etiam Acumine, & Gravitate; & *eo, quod ſupradictis differentijs* medium *eſt*; *Circumflexo ſc.*: De quibus ſingulis, in Arte-Condendorum-Carminum contemplari decet. 8. [k] Syllaba verò, vox eſt ſignificationis-expers, compoſita ex Mutâ, & Vocem-habente, *i. Vocali.* Etenim γϱ ſine α, Syllaba non eſt, ſed cum α: velut, γϱα. [l] Cæterùm & horum intueri differentias, *quoad Formam oris, quoad Spiritum, &c*; Metricæ artis eſt. ¶ 9. [m] Coniunctio autem, eſt Vox ſignificationis expers, quæ neque *abſentiâ ſui* impedit, nec *præſentiâ*, facit Vocem Vnam Significativam; talem ſc: quæ ex pluribus *Nominibus* componi apta eſt: et [n] *vel* in Finibus *Periodorum*, [o] vel in Medio (niſi *potiùs* [p] in Principio poni conveniat,) *collocatur*: velùti, μὲν, ἤτοι, δή: vel, [q] Eſt vox ſignificationis-expers, quæ ex Vocibus quidem Pluribus, quàm Vna, verùm Significativis *illis*, idonea eſt, quæ *nectendo* faciat Vocem Vnam. 10. [r] Articulus, eſt vox ſignificationis expers, quæ Orationis [1] Initium, aut [2] Finem, aut [3] Diſtinctionem *à cæteris* indicat; velut,

[c] Literarum differentiæ, tres.
[f] Vocales:
[g] Semivocales:
[h] Mutæ, ſeu Quietæ:
[i] Harum trium diſtinctiones, varietates
[1] Quoad Oris pronuciantis formam, & locos.
[2] Quoad Spiritum.
[3] Quoad Dimenſionem; quam Scanſionem vocant.
[4] Quoad Accentum.
[k] Syllabæ, quæ.
[l] Harum (vt & literarum,) Differentiæ, variæ.

[m] *Partes ex Literis Syllabiſque compoſitæ*, 4ᵉ. Quarum duæ, orationem vinciunt. Coniunctio & Articulus. *Coniunctionis* definitio vna à proprietate: [Quòd neque ſignificationem, det ſententiæ, nec demat:] Ità, ex modernorum opinione, 3ˣ eſt:
[n] Subſequens.
[o] Media.
[p] Principalis.
[q] Altera; ex eo; [quòd ex pluribus vocibus vnam faciat.]
[r] *Articuli* pariter, Definitio, Vna eſt [quòd iuſto ordine diſponat ſententias.] Vndè, Articuli (apud Grammat.) indicant, [1] vel initium: προθετικοὶ, Præpoſitiui.
[2] Vel Finem: ὑποτακτικοὶ, Subiunctiui.
[3] Vel Rei Diſtinctionem.

velut, *Articulus* τὸ, *cum dico* τὸ φημὶ, τὸ περὶ &c. *Significat, has voces ab alijs distinctas esse*; vel [f] Est vox significationis expers, quæ neque *Discessu suo* impedit, nec *Adventu* facit Vocem-Vnam Significativam, (talem sc; quæ ex pluribus Nominibus Componi idonea sit:) [t] Et, *vel* in Finibus *Periodorum ponitur*, vel in Medio. 11. [v] Nomen, est [r] vox *ex Syllabis, Literisvè* Composita, Significandi vim habens, sine Tempore; cujus pars nulla, est Per-Se Significativa. 12. Nam in Duplicibus, *seu Compositis Nominibus*, nullâ Parte eo vtimur pacto, quo etiam ipsa Per-Se *Separataque* significat: veluti, in *Nomine*; "Theodoro, *pars* "Doron nihil significat: *tametsi in sententijs significet, cùm Separata sit.* 13. [2] Verbum, est vox Composita, Significativa, cum Tempore, cujus *vocis* pars nulla, Per-Se *posita*, significat: quemadmodum etiam in Nominibus. 14. Nam *v. g. Nomen* "Homo, vel "Album, non adsignificat Quando, *seu Actionem in Tempore*; At *verbum* "Ambulat, vel "ambulauit, adsignificat; alterum quidem, Præsens Tempus, *quandò res est*; alterum verò Præteritum, *quandò fuit.* 15. [x] Casus autem, est Nominis aut Verbi; [1] Vnus quidem, qui *in Nominibus*, significat *aliquid* de hoc (*i. Genitivo, apud Græcos, Casu*) dici; vel huic, *i. Dativo tribui*: & quæcunque talia; [y] *In verbis autem, is qui significat Personas*; velut, "Amo, "Amas: [2] Alter verò, qui significat hoc *Nomen*, Vni, (*in Numero Singulari,*) vel multis, (*in Plurali,*) ineſſe &c. veluti, "Homines, aut "Homo: [3] *Similiterquè in verbis.* Alius autem Casus, Verborum *proprius*; qui *significat* ea, quæ ad *Gestum* Actionemque pertinent: velut, *quæ ad* Interrogationem, vel Præceptionem: Nam *Indicativum*, "Ambulavit-ne? & *Imperativum*, "Ambula, sunt

[f] Altera; [quòd nec addat significatum orationi, nec detrahat;

[t] Et rem ipsam (quam refert) vel subsequatur; vt Subiunctiui: vel antecedat; vt Præpositiui.]

[v] Reliquæ duæ partes, significatiuæ sunt: [r] *Nomen*; quod rem aliquam in Categoria contentam, simplicitèr notat.

[2] *Verbum*, quod Actionem significat cei, vnâ cum tempore, quo illa fit.

[x] Nomini aut verbo, accidit Casus, isque (apud Grammat.) 3[x].

1[x]. Inflexio seu leuis immutatio: In Nominibus, Declinatio dicitur.

[y] In Verbis, Personæ-variatio.

2[y]. *Numerus*. i. variatio quoad ipsarum rerum numerum, quæ nomine aut verbo illo significantur.

3[y]. *Coniugatio* Verbi per Modos; quæ vultum, partesque corporis, aliter aliterquè pronũciando conformat.

sunt Casus Verbi, secundùm has *Actionum* Species *ac Modos*: ¶ 16. [z] Oratio, est Vox *ex Nominibus aliisve partibus* Composita, Significativa, cujus nonnullæ partes significant aliquid, Per-Se. 17. [a] Nec enim omnis Oratio, ex Verbis & Nominibus constat, (veluti, Hominis Definitio; "*Animal-Rationale-Mortale; est Oratio quædam, quæ ex verbo non constat:*) Sed contingit, sine Verbis esse Orationem *aliquam*; [b] verumtamen *Oratio*, partem semper quampiam significantem habebit: velut in illo, "Ambula-Cleo: *vox* Cleo, significans est. 18. [c] Vna autem est [a], Oratio duobus modis: Aut enim, quæ Vnum Significat; [d] aut quæ ex pluribus *partibus* per Coniunctionem *Copulantem*, *Vna fit*: veluti, *Poema* "Ilias, est Conjunctione *seu aggregatione* Vna. Hominis verò *definitio*, *vna est*, eò quòd Vnum Significet.

[a] Lib. περὶ ἑρμ. ca. 5. p. 1. & 2. Post. Analyt. c. 10. pa. 2.

[z] *Perfectissima Elocutionis pars, Oratio*: quam sic definit,

[a] Vt prior definitionis pars non sufficiat:

[b] Nisi adjiciatur etiam posterior.

[c] Oratio-Vna dr: vel Absolutè & propriè:

[d] Vel Secundùm quid: eàm per se multiplèx sit, sed coniunctionis beneficio euadit-vna.

De Generibus Nominum variis. Cap. XIII.

Nominum Verborumq́, (quatenùs Poëtica facultati conducunt,) Divisiones, tres: una, in Simplicia & Composita, a par. 1ª. Altera, est Subdistinctio in Propria, Linguas, Translata, &c. a part. 4ª. Tertia, est Nominum tantùm, in Masculina, Fœminina, & Neutra, a. part. 21.

NOminis autẽ *latè accepti* [1] Species, *(quæ in Vsu frequentiori) duæ sunt*: [a] Vnum quidem, Simplex *est*; quod (*vt definiam,*) constat ex Partibus Non-Significantibus; *sc*: *Literis*, *vel Syllabis*; *vt* "*flos*, "*terra*: 2. [b] Alterum verò, Duplex *è Duobus Compositum*; atque hoc vel *ex partibus dissimilibus*, ex significante *sc*: & non-significante; *vt* "*demiror*; vel ex *vtrisque* significantibus constat; vt "*Altito-*

Nominis, (vt sub eo continetur & verbum,) distinctiones, tres. 1ª, quoad partes eas, ex quibus constat: [a] Alia, *Simplicia* sunt:

[b] Alia, *Duplicia*. i. Composita, seu Iuncta:

" *Altitonans.* 3. [e] Potest verò etiam esse, & Triplex, & Quadruplex Nomen, *& Multiplex*; velut, multa *sunt* Megaliotarum *vocabula : v. g.* "Hermo-Caïco-Xanthus, *è tribus Fluviorum Asiæ Nominibus junctus :* ¶ 4. [2] Omne autem Nomen, *(Simplex, seu Compositum,)* est aut Proprium; aut Lingua, *seu Peregrinum*, aut Translatio, aut Ornatus, aut Factum, aut Protractum, vel Subtractum, vel Immutatum. 5. [1] Voco Proprium, quo *populi huius gentis* vtuntur singuli : 6. [2] Linguam autem, *id* quo *homines, gentesque* diversæ. 7. Ex quo manifestum est, fieri posse, vt idem sit, & Lingua & Proprium; non autem *Nationibus* ijsdem : Nam " *Sigynon, i.* "*lanceola*, Cypriorum sermone est Proprium; nobis, *(Athenien sibus,)* Lingua, *seu Peregrinum.* 8. [3] Translatio, est Nominis-Alieni, *ex sua in hanc sedem* Illatio; *eaque* aut à Genere ad *indicandam* Speciem, aut *contrà*, à Specie ad Genus; aut à Specie ad Speciem, ; aut secundùm id quod ex Proportione est. 9. [1] Dico *comportari Nomen* à Genere ad Speciem : velut,

"*Tunc navis stetit ista mihi*——————Nam

" In Portu-Esse, " Stare quoddam est, seu " instatione esse. 10. [2] A Specie ad Genus; velut :

"——*Iam mille decem bona fecit Ulysses.*

Nam " Decem-Millia, Multum quiddam sunt; eoque *nomine* nunc vsus est *Homerus* pro " Multis. 11. [3] A Specie *ad Speciem*; velut:

"——*Ære animam postquàm hauserat :*——*& mox;*

"——*Immiti inciderat ære.*

Hic:n. " Haurire, *pro* " Incidere; & " Incidere, *pro* "Haurire dixit : Ambo enim, "Auferre quiddam sunt. 12. [4] Ex Proportione *esse* dico, [1] quando *(quatuor Nominibus sumptis,)* similitèr se habuerit Secundum ad Primum, ac Quartum ad Tertium.

Bacchus

[e] Alia, *Triplicia*, &c. q[æ] Grammaticis inferioris ætatis, De-compositæ.

[g] est, subdistinctio prioris. Vocabulorum. n. tàm Simplicium, quàm Compositorum, genera 8.

[1] *Proprium* & suum : κύριον. Cui reliqua omnia opponuntur, vt peregrina.

[2] *Lingua* alterius gentis : Cui opponitur proprium-Natiuum. i. cum re-ipsâ natum.

[1] *Translatio*, μεταφορὰ : quâ vnum nomen transfertur in locum alterius : idque modis 4[or] :

[1] Vel cùm nomen *generis* transit in locum speciei. (Vt Odyss. vltima, Vlysses ad patrem pro "ὄρμος In portu fuit nauis, generali voce dixit : ἵστησι, stetit.)

[2] Vel *Speciei* in locum generis (Vt Iliad. 2. Græci Vlyssem prædicant, decem millia rectè gessisse, i. multa.)

[3] Vel *Speciei vnius*, in locum alterius. (Vt "Haurire animam, pro "Incidere, & vice versâ: Hæc n. ambo continentur sub eodem genere, sc: "Auferre.)

[4] Vel cùm *Analoga* Nomina, (quæ ex Proportione se habent) mutuò inter sese commutant locum. Cuius Metaphoræ vt sis scienS:
r[o] Præmittit, Analoga, qu[æ].

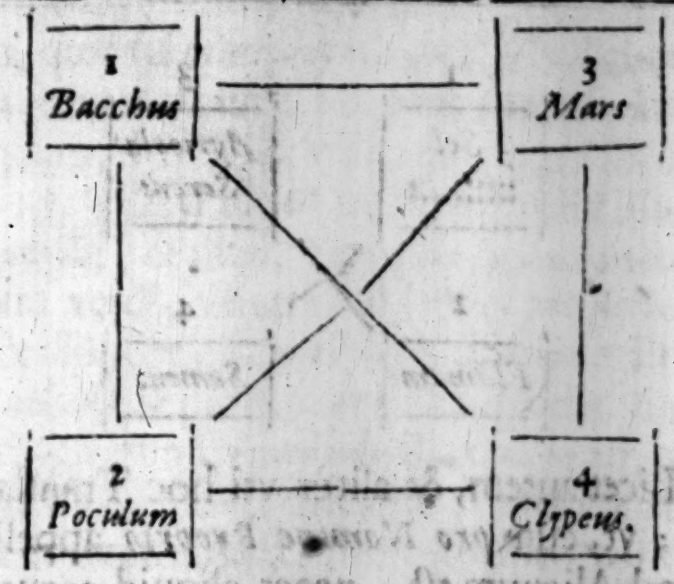

[2] *Per Metaphoram* enim [1] *simpliciter* dicet *quis*, pro Secundo Quartum, aut pro Quarto Secundum. 13. [2] Et interdùm, *ei nomini*, quod *simpliciter*, PRO HOC IPSO pronunciat, adponit *quoque* illud, AD QVOD, Hoc ipsum se habet; [d] Dico autem ex. gr: Similitèr se habet "*Poculum* ad *Bacchum*, & "*Clypeus* ad *Martem*: [a] Dicet igitur, & "*Clypeum*, *Poculum Martis*; & "*Poculum*, *Clypeum Bacchi*. [e] Prætereà, similitèr se habet "*Vesper* ad *Diem*, & "*Senectus* ad *Vitam*. Dicet igitur, [g] "*vesperum*, *i. postremum diei tempus*, *senectutem diei*, & "*Senectutem*, *vesperum vitæ*: vel, quemadmodum Empedocles *dixit*, "*occasum vitæ*. 14. [f] Nonnullis verò eorum, quæ ex Proportione *se habent*, non est Positum, *Vulgatumque* Nomen, sed n hilominùs, similitèr Compositè dicetur. [g] Velut illud, "*Semen in agrum jacere*, *dicitur* "*Serere*; at "*Flammam à Sole*, :::: ::::: ::: *est* sine nomine: Verùm similitèr se habet hoc, *quod Sine-Nomine est*, ad "*Solis flammam*, & "*Serere* ad "*Agricolæ semen*. Quamobrem *à Poëta* dictum est,

"Sol *serens flammam-à-Deo-conditam*.

a 3. Rhet. ca. 4. pa. 5.

2° Exinde docet: In istis, Metaphoram proferri 2^b modis:
1° Cùm vnum nomen vice vnius ponitur; vt pro 3do 4um, vel contrà.
2° Compositè: cùm 4to nomini iungatur 1^m; vel cùm 2° 3^m; ità vt vtrinque procedat Translatio.
d Exempl. 1^m.

e 2^m, Metaphoræ ab Inanimatis, vt Animatis.

f In 4^r Analogorum ἀναλογίαις, quas depinxi, deest aliquando, Proprium aliquod Nomen. Cuius Defectu, Composita illa Trãslatio, ex vno latere claudicet necesse est; ex altero, quasi 4^r cruribus innisa, procedat:
g Exempl. Metaph. ab inanimat.

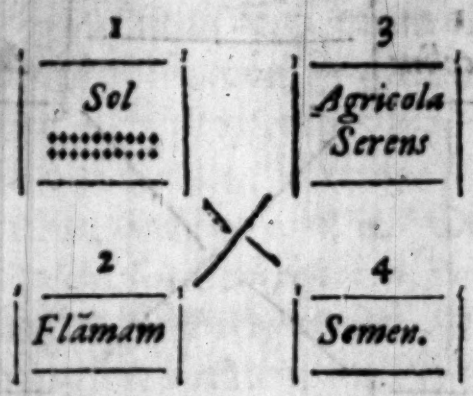

15. [b] Licet autem, & alitèr vti hoc Translationis modo; vt, cùm *pro Nomine Proprio* appellauerit id, quod Alienum est; neget aliquid eorum quæ Propria sunt: [b] veluti, si "*Clypeum*, dicat "*Poculum*, non "*Martis* sed "*Sine-Vino*.

[b] Aliquando etiam, mutato aliquo nomine, substituitur negatio Proprij, pro Metaphorice positio.

[b] 3. Rhet. ca. 6 pa. 9. & 10.

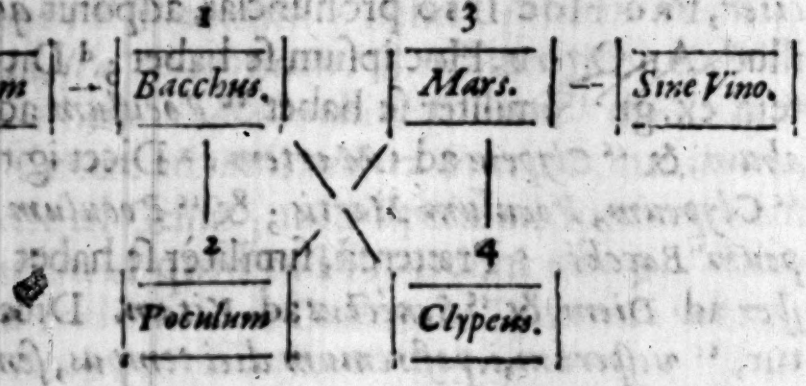

4. *Ornatus, est præcipuè nomen Translatum vel Epitheton; quod vel à meliori ducitur eorum, quæ sub eodem genere continentur: vt, Si quis, Mendicantem, Precantem vocet; vel à rebus pulchris & honestis; Sive illa in pronunciando grandes: vt* ἀρχᾶιοι, *pro* παλαιοι: *Sive in significandi facultate modesta; vt dare operam liberis: Sive oculis auribusve iucunda: vt,* ῥοδόχρως, καλλιστρατος. 16. [5] Factum, est quod, cùm à nemine omnino impositum sit, ipse *tunc primùm* ponit Poëta. Videntur. n. talia esse nonnulla; [1] velut, *cùm Poëta*, "κέρατα, *i.* "*Cornua, novâ voce appellet* ἐρνύτας; [2] & ἱερέα, (*quo Græci* "*Sacerdotem intelligunt*,) vocet ἀρητῆρα. 17. [6] Protractum & Subtractum: Illud quidem, *est*, si Vocalem *iam* Longiorem habeat, quàm

4. *Ornatus*, quid & Quotuplex.

5. *Factum* Nomen; quod à Poëta ipso nouatum: cùm antea nusquam gentium in vsu esset.

1 Exempl. 1m. ex Anonym.

2m Ex Iliad. 1.

6. *Protractum*, seu licentiosè Productum: cui opponitur 7 *Subtractum*, seu Imminutum.

quàm, quæ ſui erat *propria* ; vel, *ſi* Syllabam *in* ſui *medium* inculcatam : 18. Hoc verò, ſi Abſciſſum quicquam, ab ipſo ſit, vel ab eo, quod inculcatum fuit : 19. [k] Protractum quidem ; velut illud ; πόλεος, πολῆος ; & illud, "πηλείδαι, πηληϊάδεω. [l] Subtractum verò ; veluti illud ; "κρῖ *pro* κρίθη *hordeum* ; & illud, "δῶ, *pro* δῶμα, *domus*. [m] Et "—*Ambarũ ſit eadẽ* ὄψ : *pro* ὄψις, *i. facies*. 20.[8] Immutatũ, eſt quod Vocabuli-Recepti vnam partem, *vt antè*, *intactam* reliquerit ; alteram *de novo* fecerit : [n] velut illud ; "——δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν, pro δεξιόν. ¶ 21. [3] Præterea, ex Nominibus *vtrisq; ipſis, quæ Verba non ſunt*, alia, virilia ſunt ; alia, Muliebria ; alia, Interjecta. 22. [o] Virilia quidẽ, quæcũq; *ferè* deſinunt in *Liquidas*, ν & ρ ; & *in eas*, quæcunque ex σ, & Mutâ conſtant : Atque eæ ſunt duæ, ψ (*ex* π, β, φ, *&* σ :) Et ξ, *ex* κ, γ, χ, *&* σ *confecta*. 23. [2] Muliebria verò, quæcunque & in Vocales eas *deſinunt*, quæ ſemper Longæ ſunt ; velut in η, & ω ; [p] Et in eas *Ancipites*, quæ producuntur in α. 24. Ex quibus evenit, vt Pares Numero ſint *Literæ illæ*, in quaſcunque deſinunt, Virilia, & Muliebria ; *nempe tres numero* : Nam ψ & ξ, *quoad Terminationem*, eadem ſunt ; *quùm vtræque deſinant in* σ. 25. [3] In Mutam autem nullum Nomen deſinit, neque in Vocalem *naturâ* brevem ; *ſc.* ε & ο. 26. [4] At in ι, tria ſola ; μέλι, κόμμι, πέπερι : Et in υ, quinque ; ϖῶυ, νάπυ, γόνυ, δόρυ, ἄστυ. Interjecta autem *ſeu Neutra*, in has *Vocales deſinunt*, & *in Conſonantes* ν & σ.

[k] Protrahitur quidem vel ex productione vocalis ;
Vel, iniectâ ſyllabâ.

[l] Subtrahitur autem, per ἀφαίρεσιν extremę ſyllabę : vt Iliad. 5° & Odyſſ. 8.

[m] Et apud Empedocl.

[8] *Immutatum* à ſuâ ſpecie ; nec omni ſui parte, pro conſuetudine, prolatum.

[n] Vt Iliad. 5.

[3] Diſtinctio eſt, à Sexuum differẽtijs : vt. n. ex rebus alias animantes videas, vt mares, fœminas : alias medio modo ſe habentes. Ità & nomina quoque, *Maſculina* ſunt, *Fœminina*, vel *Neutra*.

[o] Quorum quidem ſingulis terminationes extant ſuæ : 10. n. Maſculina couplura, exeunt in Liquidas ρ & ν, & in Duplices ψ & ξ.

[2] Fœminina pleraquè in vocales eas ſc: quæ naturâ Longæ : vt η & ω.

[p] Vel quæ ſæpè Longæ.

[3] In Conſonantes Mutas, nullum terminatur nomen, neque in Vocales breues.

[4] In Vocal. ι & υ, ex Nominibus Neutris, quinque deſinunt :
Cætera Neutra, exeunt in ν, & σ.

De Elocutionis Virtute, (i. Perſpicuitate & Splendore :) ex Quibus Nominibus conſtet. CAP. XIIII.

Elocutionis Virtus, Quæ : par. 1ª. *Et ex Quibus Vocabulis :*

lis: Perſpicua quidem, ſit ex Proprijs, a part. 2. Magnifica autem, ex Peregrinis. ſc. Tranſlatis, Linguis, & Ornatu; a part. 3. Verùm, & Perſpicua ſimùl, & Magnifica, ex Factis, Protractis, &c. a part. 8ª. Collatio dictorum Nominum, quoad Dignitatem, part. 17. & Diſtinctio, quoad Vſum, a part. 18.

ELocutionis [a] autem *Poëticæ* Virtus *eſt*, vt ſit Perſpicua; nec Humilis *tamen*. ¶ 2. [1] Ac quæ ex Proprijs *rerum, de quibus ſermo eſt*, Nominibus *conſtat, abſque floribus vllis*, Perſpicua maximè eſt; [b] verùm Humilis, *& dignitatis expers*. Exemplo eſt Cleophontis Poëſis, & Sthenelı, *ex hoc Verborum genere confecta*. ¶ 3. [2] Quæ autem ijs, quorum Species Peregrina eſt, vtitur, Grandis eſt, atque immutans Vulgare-loquendi-genus: Peregrinam-Speciem-Habentia, voco Linguam-*Externam*, & Tranſlationem, & Protractionem-*Vocum*, & quicquid *demùm* præter Proprium *rei Nomen* eſt, *demendo illi ſc: aut quâvis ratione mutando*. 4. [c] Verùm ſi quis *in Oratione*, omnia hæc vnâ attulerit, *abſque adhibito modo*; aut Ænigma *inde* erit, aut Barbariſmus: Ac ſiquidem ex Tranſlationibus *ſolis*, Ænigma; ſi ex Linguis, etiam (*quod maximè fugiendum*,) Barbariſmus. 5. [d] Ænigmatis. n. forma, hæc eſt; cùm quis ea dicens, quæ *rei verè* inſunt, conjungat *admiſceatque* illa, quæ *ſpecie-tenus* fieri nequeant. [e] Atq; hoc, per Compoſitionem quidem (*i. Duplicia Nomina*) præſtari non poteſt; (*vt quod Impoſſibile videtur ſc: Veritati conſentiat:*) [f] Verùm per Tranſlationem, aliquando contingit: velut,

[c] *Ecce, viro (vidi ipſe) vir æs agglutinat igne:*

& ſimilia. 6. [g] Ex Linguis verò *paſſim iuxtaquè collocatis*, fit Barbariſmus. 7. Quamobrem *Oratio, Tranſlatis, Externiſque* his, aliquo modo, *i. modicè*

[a] Elocutionis Perfectæ dos gemina: vt ſit *Aperta*: ne *Humi* repat.

[1] *Aperta*, Vnde ¶ Niſi ex vulgaribus, & Proprijs ¶ vt ſi ſcapham, ſcapham voces.

[b] Sed hoc pedeſtre, & abiectû nimis.

[2] Ne *Humilis* ſit, *Magnificam*, elatamque reddunt ea, quę peregrinitatem olent, atque inſurgunt altiùs.

[c] In quibus, ſiquis modum neſciat, neque orationi vſquam inſercerit propria vel Ænigmaticè obſcurus fiet, vel Barbaricè blæſus.

[d] *Ænigma*: Sermonis ſpecies, q* tradere quidem videtur, quod abſurdum autumes, nec tradit tamen:

[e] Ex quo genere elocutio illa eſt, non q* ex nominibus Iunctis conſit,

[f] Sed quæ tota ex Metaphoris.

[g] *Barbariſmus*: nil aliud, quàm externarum gentium Dialectus.

modicè prudenterquè temperari ſolet. [h] Illud igitur *in Dictione*, quod nec Vulgare, nec Humile eſt, efficiet, & Lingua, & Tranſlatio, & Ornatus, reliquæque Formæ, quas dixi. [a] Perſpicuitatem verò, *Vocabulum* Proprium. ¶ 8. [j] Vt autem Locutio, Perſpicua ſit, nec Vulgaris, haud minimam partem conferunt Protractiones *Nominum*, Subtractiones, atque Immutationes *à conſuetudine ſuâ*. [k] Nam quia, quod Præter Conſuetum fit, alio modo ſe habet, ac Proprium: idcirco id *genus* effecerit, quod *in Oratione*, haud Vulgare eſt. [l] Sed quià, *non Totum novum eſt (vt in Linguis,) verùm* cum eo, quod Conſuetum eſt, commune aliquid habet; naſcetur *inde* Perſpicuitas. 9. [m] Quare non rectè vituperant, qui talem inſimulant loquendi modum; Poëtamque (*vt iſtius licentiæ plenum,*) probris vellicant: velut Euclides ille antiquus: "[n] Facile cuique fore, *vel tenui ingenio*, "Poëma condere; ſi quis *Vocabula*, quantum li- "beat, protrahere, *vel immutare* concedat: Qui etiam in ipsâ Oratione ſolutâ, *i. in Dialogis ſuis*, Iambica confecit, *irridendæ huius licentiæ causâ*: velut.

"*Annon Charen vidi, ad vrbem Marathonem ambulantem?* Et

"*Cùm nondùm natus eſſet; illius exhelleboriſmum*——

10. [o] Ac cùm *Affectatò* appareat *quis*, hoc genere Vſus eſſe; Ridiculum *id quidem nimis*: [q] Mediocritas verò, omnium *dicendi* eſt partium communis. 11. Nam Tranſlationibus, & Linguis, cæteriſque Formis qui Indecorè Vtitur, perindè fecerit, ac qui deditâ operâ, (*vt Euclides ille,*) *ad riſum captandum* Abvtatur. 12. [r] Id autem, quod *in horum Nominum vſu* congruit, Quantum in carminibus Excellat; conſyderetur, eiſdem Nominibus, metro, *ſi placet*, inſertis. 13. [f] Et *certè* ſi in

[a] Par. 3.

[h] Epilog. Ex proprijs, Aperta fit; ex Linguis, Magnifica oratio.

[j] *Aperta* verò, ſimulque *Magnifica*, ex Protractis, Subtract. & Immutatis, &c.

[k] Nam & Amplitudini inſeruiunt; quia præter-morem Mutata:

[l] Et Claritudini: quià Mutata leuitèr, nec inuſitato Tropo.

[m] Itaque Euclidi, venia minimè danda, qui Licentiam hanc nominum, tàm improbè exprobrauit Poëtis, etiam Homero ipſi.

[n] Quàm nullo (inquit) negotio condatur verſus, ſicut permiſſum, pro arbitratu vt extendat, decurtet, immutet voces?

[o] Sed monendus Euclides: ſi vitium in iſtis maneat, id hominum eſſe, qui impoſitionè vtuntur: Nominum ij ſorum non eſſe.

[q] In quibus, vt in omni orationis lumine, Modus Congruitaſque plurimum valet.

[r] Atque hoc, quò faciliùs ſcias: fac periculum (ſi placet) in aliquo verſu. Ità vt (menſurâ pedum manente,) vel Mutata illa, proprio-rum vice colloces:

[f] Vel contrà ejectis illis, ſubſtituas Pervulgata & Propria.

in Linguas, Translationes, cæteraſque Formas tranſpoſueris *Nomina*-Propria; *ita vt iſtorum, illa occupent locum*; manifeſtò perſpicies nos vera dicere: [t] veluti, [1] cùm eundem Iambum faceret Euripides, quem *anteà* feciſſet Æſchylus: & vnum ſolùm nomen tranſponeret; *vt* pro Vſitato & Proprio *ſubſtituatur* Lingua; Alterius *(i. Euripidis)* Carmen, apparet Eximium; Alterius, *Vulgare ac* Humile. Nam, Philoctete, cecinit.

" *Phagedæna (i. cancroſum vlcus,) quæ mei carnes comedit pedis.*

Alter verò, pro *Recepto Medicorum Vocabulo*, " *Comedit*; poſuit τὸ " *Epulatur.* 14. [2] Et, *pro illo*,

" *Nunc autem me, qui eſt & Paucus, & homo-Nihili, & Sine-Graſſante-Robore*;

Si quis Propria *& Vernacula* dicat, tranſpoſitis *Peregrinis, ſic.*

" *Nunc autem me, qui eſt & Parvus, & Deformis, & Imbecillis.* [v] *Et pro illo,*

" *Sedile-Inhoneſtum cum poſuiſſet Paucamque menſam. reponat,*

" *Sedile-Abiectum cùm poſuiſſet, & Exilem-menſam.*

[x] Et *pro illo*,

" *Littora Vociferantur——reponat,*

" *Littora Clangunt, ſeu Reſonant——*

15. [y] Prætereà verò Ariphrades, Tragœdos maledictis inceſſit: Quæ. n. in Sermone-Communi proferret nemo, ijſdem eos *perinepte* vſos eſſe. Quale illud, " *Domibus ab*; non, " *A Domibus.* Et " *Suimet*; Et " *Ego autem ipſummet.* Et " *Achille de*, non " *De Achille*: & quæcunque id genus alia. 16. [z] Hæc n. omnia, cùm minimè numerentur inter Propria, faciunt id, quod in Elocutione neutiquam Vulgare eſt: Quod quidem ille, *turpitèr* neſciebat. ¶ 17. [a] Iam Magnum quidem, *atque*

[t] Exemplo, [1] ſit *Iambus* Æſchyli: quem poſteà vt caſtigaret Euripides, vnicâ mutatâ voce, clarum lumen adiunxit Carminì.

[1] In *Heroïcù* quoque par ratio; eademque, ex Immutatione-verborum, concinnitas. Vt, Odyſſ. 9, verſus eſt Cyclopis de Vlyſſe; poſtquam ei oculum effodiſſet.

[v] Et Odyſſ. 21. de Telemacho, qui Vlyſſi ſedile apponit, quod fortunę ipſius par erat, Puſillâque Menſam.

[x] Et Iliad. 17. de Troianorum pugnâ, quæ aſſimilitatur fluctibus marinis.

[y] Euclideę ſimillima fuit, Calumnia Ariphradis. " Tragicorum " monſtroſas Syntaxes, ità à con" ſuetudine diſcedere, vt ferri nul" lo mo poſſent:

[z] Sed refutatur facilè: quoniam hæc omnia, (cotidiana ſint licèt,) grauitati rerum poëticarum vndiquè reſpondent.

[a] *Collatio* poëticorum nominum

atque arduum est, vnoquoque eorum, quæ dixi [b], Congruenter Vti ; & Duplicibus-Nominibus & Linguis : [b] Maximum verò *illud*, ad Translationes cudendas, *naturâ* esse, *studioque* Promptum [c] : Solùm. n. hoc, neque ab Alio *authore* licet assumere ; & [c] boni *acrisque* Ingenij Signum est : Scitè enim *Verba* Transferre, *atque è suâ sede in alienam comportare*, est Simile *in rebus* Intueri : *Quod sine præstanti naturâ atque eruditione obtineri non potest*. ¶ 18. [d] Ex Nominibus autem [d], Duplicia (*quia sonitum adfectant*,) potissimùm conveniunt Dithyrambis ; Linguæ, (*quià minimè vulgares*,) Heroicis ; At Translationes, Iambicis. 19. [e] Et in Heroïcis quidem, Omnia quæ dicta sunt, Vsui esse, *constat*. 20. Iambicis [e] autem, (quæ vulgarem imitantur sermonem,) expetunt Nomina illa, quorumcunque, etiam in *Familiari*-Colloquio [f] vsus extiterit. Talia autem sunt & Proprium, & Translatio, & Ornatus. 21. Ac de Tragœdiâ quidem, déque eâ, quæ in Agendo sita est, Imitatione, sufficerint illa nobis, quæ exposita sunt.

[b] *Par.* 3.

[c] 3 *Rhet. ca.* 2. *pa.* 12.

[d] 3 *Rhet. ca.* 3. *pa.* 9.

[e] 3 *Rhet. ca.* 3. *pa.* 9. & *ca.* 1. *p.* 7

[f] 3 *Rhet. ca.* 2. *pa.* 7. & 9.

Iuncta. n. & Linguæ, non infimo censentur loco :

[b] Translatis autem excellere, summa laus : quià Translatio sc: naturâ & Marte nostro acquiritur, non arte alienâ.

[c] Et qui | ingenioſi eſt, ſimile in rebus diſcrepantibus contueri: vndè Translatio.

[d] *Distinctio* eorundem Nominum. Nam & alia, quadrant Poëmatis alijs :

[e] Et alia Poëmata, alijs Nominib. gaudent.

Tabula Sequentium.

Epopœiam vocat Noster, Poësim Διηγματικὴν, *Narrativam* ; *quoniam hæc*, *non Renovando imitatur*, *easdemque Res iterùm Gerendo*, (*quod facit Tragœdia* ;) *sed Narrando & Commemorando. Rationem eius* (*quæ plurimum dignitatis habet*) *ne nescias* ;

Exposuit tibi sigillatim,
- 1° *Quæ, Qualisque sit Epica ; per Collationem cum Tragœdia.* } Cap. XV.
- 2° *Quomodò rectè ornatéque Extrui possit ac debeat ; per Documenta varia.* } Cap. XVI.

De Epopœïa. Cap. XV.

Epopœiæ Convenit cum Tragœdia, *tùm Quoad Modum imitan-*

imitandi, & Constitutionem Fabulæ; a part. 1ª. *Tùm penes Species* 4ʳ, *a part.* 10: *Differunt autem, & Longitudine Constitutionis, a part.* 13; *& Genere Versus; a part.* 17.

Epicę cum Tragœdia *conuenit,* 1 *Generatim*; Tùm quoad *Modum imitandi*: qui (dùm poëta recitat) *Narratiuus* est; dùm personę interloquuntur, Dramaticus:

DE *Poësi* autem eâ, quæ Narrando munus suum obit, & *Solo* imitatur Metro, perspicuum est, [1] *Primò Poëtam*, Fabulas Constituere oportere, eodem, quo in Tragœdijs, Modo; vt sint Dramaticæ *scil: i. quæ in Scenam deducantur, aptæ, Interloquentibus mutuò Personis*: 2. [b] Et vt circa Vnam *sint* Actionem, Totam *illam*, & Perfectam, quæ Principium habeat, Medium, & Finem; [a] quò *ipsa*, (vt Spectanti Animal Vnum & Totum;) propriam *Audienti suamque* excitet Voluptatem. 3. [c] Neque *verò* vllatenùs vt sint, *tanquam* Historiæ vsitatæ; quibus Expositionem fieri necesse est, non Actionis Vnius, sed *Factorum* Vnius-Temporis; *eorum scil:* quæcunque Eodem *Tempore*, circa Vnum, Pluresve, *sive homines, seu populos*, evenêre; ita vt singula, non alitèr, quàm Sors tulit, ad invicem se habeant. 4. [d] Quemadmodùm. n. per Eadem Tempora *(Olympiade 75,)* Et in Salamine, commissa fuit *Athenienſium* navalis-pugna *contra Xerxem*; [e] & in Siciliâ, Carthaginiensium prælium: Quæ *tamen bella*, nequaquam ad eundem tendebant Finem: 5. [f] Sic & in Temporibus, quæ Deinceps *se* excipiunt, alteri aliquando succedit alterum; ex quibus *tamen naturâ disiunctis*, vnus nullus efficitur Finis. 6. [g] Hoc autem ferè facit Poëtarum vulgus, *vt ab Historicis scribendi exemplum petant*. [h] Quamobrem, (vtì pridèm dixi [b],) etiam hâc parte, præ cæteris, Divinus apparere Homerus debet; vel quià neque Bellum *Troianum*, quamvis principium haberet ac finem, aggressus est versibus Totum canere; (Nimiò. n. Magnum,

[a] Cap. 4. p. 2 ad 11.

[b] Cap. 4. pa. 12.

[b] Tùm in *Constitutione* Rerum: quæ circa vnam-Actionem esse debet Perfectam & Cohærentem:

[c] Non (quo more historię scribi solent,) circa Actiones Plures, quę vno-tempore, vnius pluriumve operâ gestę sunt: ità vt nec seriatim Copulari queant, nec ad eundem referri Finem:

[d] Tempore inqu: gestę sunt, vel Vno Simplicitèr; vt, si à pluribus agantur, diuersis in locis: velut (Herod. lib. 7,) Naualis pugna propè Salamina: vndè fortunę Athenienſum auctę: ([e] Et Pedestris pugna Carthaginiensium: vnde gloria Siculis parta.)

[f] Vel Vno-ex-Consequenti: vt, si ab jisdem gerantur eadem, altero alterum subsequente.

[g] Hoc vitio laborabant Veteres: quos, num poëtę sint, nescias, an Historici:

[h] Vnum excipimus Homerum; qui cœlitus hanc hausit ambrosiam: siquidem totum Ilij bellum historicè complecti noluit, (quià nimiò immensum:)

num, nec simùl *omni ex parte* Conspectu-Facile [c] evasurum fuit ;) [i] vel quià, tametsi magnitudine se modicè haberet, *immodicâ saltèm* perplexum foret varietate : [k] Nunc autem, *quò hæc vitaret incommoda*, Vnam *belli* partem [d] quùm *è reliquis ad scribendum* auferret, Episodijs ipsarum *partium* vsus est multis ; velut Navium Catalogo, & alijs *nonnullis* ; quibus distinguit Poësin. 7. [l] Alij verò *Poëtæ*, circa Vnum-*Virum* [e] versantur, & circa Vnum-Tempus, & Actionem-Vnam ex multis partibus, *quasi Fabellis*, *conflatam :* velut, qui Cyprica confecit, & Iliadem-Pravam. 8. [m] Idcirco ex *vtroque opere*, Iliade & Odyssêâ, vel Vna Tragœdia componi potest, *vel* ad summum, Duæ ; *sc: Excidium-Ilij*, *& Reditus-Vlyssis*. 9. [n] Ex Cypricis autem, *eliciuntur* Multæ ; & ex Parvâ-Iliade, plures, quàm octo ; velut, Armorum-Iudicium *Æschyli* ; Philoctetes *Sophoclis* ; Neoptolemus *Theophyli* ; Eurypylus ; Mendicatio ; Lacænæ *Sophoclis* ; Ilij-Direptio *Achatis-Argivi* ; Reditus-classis : Sinon *Sophoclis* ; & *Euripidis* Troades. ¶ 10. [o] Prætereà, *Fabularum* Species [f], Epopœïæ easdem esse oportet, quæ Tragœdiæ : Aut enim Simplicem, aut Implexam, aut Moratam, aut Patheticam oportet esse : 11. [p] Et Partes *seu Formas*, exceptis Melopœïâ & Apparatu, easdem. Etenim Peripetijs, *i. Mutationibus-subitis*, *perindè* ei opus est, *ac Tragœdiæ* ; nec non Agnitionibus, *quæ Poëma-Implexum reddant* ; & Passionibus, *i. Casibus-acerbis :* [q] Prætereà, Sententia, & Elocutio, vt rectè se *illi* habeant, æquum est ; *quò Poëmatis Granditati respondeant*. 12. [r] Quibus omnibus Homerus vsus est, & *omnium* primus, & *accuratè* satis. [s] Vtrumque n. eius Poëma, *sic* constitutum est ; Ilias quidem, *vt* Simplex, & Patheticum ; Odyssea verò, *vt* Implexum *quid* (Agnitio

[c] *Ca. 4. p. 6.*

[d] *Cap. 4. pa. 12.*

[e] *Cap. 4. pa. 10.*

[f] *Cap. 10. pa. 14.*

[i] Nec (quanquam modicum fuisset) nisi Episodijs Formisque Dramaticis adornare maluit.

[k] Sed in eo bello, vnicam suscepit Iram-Achillis ; eiusque partis breuitatem, mirâ Episodiorum suauitate locupletauit :

[l] Cæteri contrà, (historico more) Vnius-Personæ Actionem narrant Multimembrem ; cuius quælibet pars, alterius fiat corpus fabulæ.

[m] Itaquè (ni vtrosque conferre pigeat,) In huius Poëmatis, ecce Actiones-Simplices ;

[n] In illorum, non nisi Multiformes, atque in Fabula suâ, (vt illi autumabant) vnâ, plurimas latentes.

[o] Conuenit etiam Epicæ cum Tragœdia : Tùm penes *Fabularis Species* 4^r de quib. ca. 10. p. 14.

[p] Tùm penes *partes Formales* ; Fabulam sc: ac Mores,

[q] Et Sententiam, atque Elocutionem.

[r] In quibus mira Homeri laus, vt vetustate ; ità & artificio cæteris antecelluit omnibus.

[s] Siue species illas Fabularum (quas perpoliuit) cogites,

tio enim, per totum, ei *crebrò ſparſimquè ineſt* :) & *vt præclarè* Moratum. [t] Adhæc, Elocutionis & Sententiæ *Bonitate*, ſuperavit omnes. ¶ 13. [v] Differt autem Epopœïa, & Conſtitutionis-Longitudine, et Metro g. 14. [x] Ac Longitudinis quidem Terminus ſufficiens is eſt, quem anteà dixi: *Eiuſmodi*, enim *eſſe* oportet, vt *vnico intuitu*, et Principium conſpici poſſit, et Finis [h]. [x] Atque hoc quidem fiet, ſi Conſtitutiones-*Noſtræ*, *quàm* Veterum [i], minores evadant, [y] eoquè pervenerint incrementi, quantum eſt Tragœdiarum *omnium*, quæ Vnius *Diei* Auditione concludi ſolent. 15. [z] Habet autem Amplum quiddam, quo magnitudinem extendat, Epopœïa, et quidem de proprio *ac ſuo*. [a] Nam in Tragœdiâ, haud Multas, quæ ſimùl gerantur, imitari contingit Partes, ſed eam duntaxat, quæ *verſatur* in Scenâ, *ſtudioque* Hiſtrionum *nititur* : [b] At in Epopœïa, quiâ Narratio *illa* eſt, Permultas Partes effingere, ſimùlque ad finem perducere licet: ex quibus (cùm *Rei quâ de agitur*, Propriæ ſint,) *magnoperè* augetur Poëmatis Moles. 16. [c] Quare hoc Bonum ſortitur *Epica*, *primò* ad Magnificentiam, *quâ triumphat* : [d] Deindè, vt et is, qui Audit, *variè* mutetur, et *eius, qui Dicit*, oratio, Epiſodijs dilatetur *inter ſe* Diſſimilibus: Cùm. n. ſtatim id ſatiet, quod Simile eſt [k]; facit, vt Tragœdiæ, *præ faſtidio*, exibilentur è Scena. ¶ 17. [e] Metrum autem Heroïcum, [f] experientiâ *Indice*, *periculoque huius rei facto*, *Granditati* quadravit *Epicæ*. [g] Nam ſi quis Imitationem *eius* (quæ Narratione conſtat) alio Metro Vno [h] faceret, Pluribuſve inter ſe mixtis; Quàm indecorum appareret? 18. [f] Quippe Heroïcum, et Stabiliſſimum inter metra, et Elatum eſt maximè. Quamobrem et Linguas, et Tranſlationes, *præ alijs Poëmatibus*, maximè admittit: Nam et Imitatio Narrativa,

[t] Siue elegantiam verborum, Sententiarum-granditatem.

[v] Epica autem à Tragœdia 2^bus *diſſonat*, [x] *Longitudine Fabulæ*: Cuius Terminus quidem ſeu Finitio, ea eſſe debet, vt vno quaſi adſpectu, & Initium aſſequâre, & extremum.

[x] Id quod facilè fiet, ſi & veterum Fabularum immenſitas, contrahatur breuiori Poëſi:

[y] Nec Fabulę tuę Molę ulteriùs creſcat, quàm τριλογίαι vel τετραλογίαι illæ (i. 3^ue quatuorve tragœdię) quæ vnis Deorum ludis agebantur in ſcena.

[z] Extenſio autem Epicæ, cur multò productior ſit, quàm Tragœdię, cauſa in promptu eſt:

[a] Illic. n. Partes Actionis, (quiâ hiſtrionis poſcunt operam) non niſi paucę ſimul aguntur, pauciſque in locis:

[b] Epica (quiâ Narrando fit) plures, pluribuſque locis-geſtas, diſtinctè percurrit; facilè ſe modò ad hanc, modò ad illam transferens.

[c] Ex quâ Narrandi-Varietate, duo redundant Commoda: vnum, vt Grandius inſurgat Poëma:

[d] Alterum, vt Epiſodiorum diſparitate, & recreetur audienti animus, & dicenti ornetur Oratio.

[e] Differt etiam Epica, *in Metro*: Hexametrum illi imprimis congruere,

[f] Doenit conſenſus veterum; quibus hoc vnum arriſit, poſthabitis cæteris:

[g] Confirmat etiam Diſtinctio: Quiâ, [x] Nullum aliud Simplex capedit genus:

Siquidem

[f] Hexametrum, (ob tarditatem pedum) Poëſi huic peridoneum ſit; quippe magnifica & grani.

[g] 1. *Rhet.* ca. 11. p. 30.

[h] *Cap.* 4. p. 6. & 8.

[i] *Ca.* 4. p. 11

[k] *Ca.* 2. p. 34

rativa, eximia *præstansque* est inter cæteras. ε Iambicum verò et Tetrametrum, *omninò* ad Motum proclivia sunt: Hoc quidem, Saltationi *exprimendæ* [l], illud Actioni-*Histrionicæ* idoneum. 19.[2] Præterea, *Quantò* absurdius *foret*, si quis *Metra* ipsa commisceat [m], vt Chærêmo, *in Centauro suâ* [n], *nunc hoc, nunc illo, claudicans pedum genere?* 20. Quamobrem Prolixiorem *Rerum*-Constitutionem, nemo alio *vnquàm Metro*, quàm Heröo, complexus est: Sed (quemadmodùm *suprà* dixi) quid *Epicæ, quid cæteris* congruat, Natura ipsa docuit, *Magistro Vsu* dijudicante.

l Ca. 2. p. 24

m Ca. 1. p. 8.
n Ca. 1. p. 13

ε Iambicum & Octonarius, (quià mobiliores versus,) hic saltationi Dithyrambicæ ; illud, Dramaticis-Interloquijs natum.

2 Multò minùs admittenda plura metrorum genera: quandoquidé si varij atque inæquales incedant pedes, Poëma, quod illis nititur, vacillet, necesse est.

Epopœiæ extruendæ Methodus. CAP. XVI.

De Epopœiæ Fabricâ, Præcepta varia, vnâ cum Homeri laudibus, qui ipsa prodidit, connecta: 1[m], *a part.* 1[a]. 2[m], *a part.* 3. 3[m], *a part.* 6. 4[m], *part.* 7. 5[m], *a part.* 8. 6[m], *a part.* 11.

HOmerus autem, cùm in alijs multis dignus est, qui laudetur, tùm *vel in eo* maximè, [1] quòd Solus inter Poëtas, Quid ex Suâ, *Quid sub Alterius* Personâ fingendum sit, non ignoret. Ipse enim Poëta, quàm Pauciſſima, *ex suo quasi ore* dicat, oportet; Siquidem secundùm hæc, *(quæ suo edit nomine)* ne Imitator *quidem* est. 2. [a] Ac alij *Poëtæ*, per omnem *Poëmatis* partem, ipsi *se* Actioni immiscent; Pauca verò, *sub Aliorum Sermone* imitantur, Pauciſque in locis: [b] Homerus *contrà*, cùm Paucula Præfat° sit, extemplò inducit Virum aut Mulierem, aut aliquam aliam Rem, *Personamve* [c] Moratam: Neque omninò quicquam Morum-expers *ostendit*, nihilque non ornatum Moribus. ¶ 3. [2] Ac in Tragœdijs quidem, id quod ADMIRABILE est,

De Epici Poëmatis, i. Homerici, cõstitutione, præcept. 6. 1. Narratiuo Modo sic imitetur epicus, vt ne nimium ex sese narret: vt plurimùm enim personis Dramaticè inseruire, æquum est.

a Quæ res, Epicorum antiquissimis, fusque deque habita. Insciè. Quis nescit?

b Homero contrà, religio fuit, paucis (Proœmij loco) prænarratis, Personas fabulantes inducere;

c Singulisque suos adaptare Mores.

2. Præc. Actioni-Tragicæ probè congruit, id quod Admirabile est;

effingere oportet; [d] sed in Epopœia contingit citiùs, *commodiùsque recipitur id*, quod RATIONE VACAT; (Cuius operâ et vi, id evenit maximè, quod Admirabile est;) 4. [e] Propterea, quòd *in Epicis, nos Auribus, Narrantem excipimus*, non intuemur, *quasi in Theatro*, Agentem. Quandoquidem illa, *apud Homerum*, (vbi Hectorem insectatur *Achilles*) *sine vllâ reprehensione Narrantur*; si in Scenâ Agerentur, apparerent vtiquè insulsa: vtputâ, *Hinc, Græci stantes, nec hostem fugientem insequentes: Illinc, Achilles, ne illum vulnerarent, innuens*: Quæ certè singula, in Epicis latent. 5. [f] Admirabile autem *omne*, iucundum est: Cui rei signum est, quòd omnes, qui *rem gestam* Nunciant, "*Eam Admirabilem esse*, addant: quasi *hoc pacto*, quò *gratiores sint*, Gratum *quid Auditori* facientes. ¶ 6. [i] Maximè autem, etiam alios *Poëtas* docuit Homerus, FALSAS RATIONES, quo modo oportet, dicere. Est autem hoc, Paralogismus [a], *seu Fallacia quædam*.

[a] *Lib. Elenchor. c. 5. p. 6 & 7. & Rhet. 2. ca. 26. p. 11*

1ª *Deductio, à Positione Antecedētis, ad Consequentem*: { *Pluvit: ergo Terra madefactâ est* }

2ª *Deductio, à Positione Consequētis, ad Antecedentem*: { *Terra madefacta est: ergo Pluvit.* }

Vtreq; contingentes & falsa.

[g] Arbitrantur enim homines, cùm, si τὸ Prius est, aut fit; τὸ Posterius quoquè *sit, aut* fiat; etiam *vice versâ*, si τὸ Posterius est, *vel fit*, τὸ Prius esse, vel fieri. Hæc autem Deductio *Secunda, à Posito Consequenti ad Antecedentem*, Falsa est: [h] Quãobrem porrò etiam Prima Deductio, *à Posito Antecedente ad Consequentem*, Falsa erit, *non Illatiua*: Verùm, si τὸ Prius sit, non necessariò *seu syllogisticè*

[d] At in Epicâ, procedit rectiùs: quippe, quæ tutiùs admittit παράλογον, quàm Tragœdia.

[e] In illa. n. spectantium oculis proponuntur omnia: vt, siquid insit absurdi, id palam se prodat: In epicis Narratur tantùm, non Adspectu dignoscitur. Vt, illud de Hectore, Iliad. 22.

[f] Sin autem id, quod Admirandũ est, poscat Epica; etiam id, quod Audienti Iucundum.

[i] Præc. Mentiatur Poëta: Cedo. Modò astutè, & in rem suam. Sic Sophisticè sæpè Homerus, fallacias texit à Consequenti, in 2ª figurâ: vt Odyss. 18. Nutrix, dùm pedes Vlyssi lauat, ex cicatrice agnoscit: i. à Consequenti & Signo.

[g] Atque hoc Captionis genus, facilè imponit imperitis. Semper. n. illi. Consecutionem retroagi autumant: Quod nec in Omnibus, nec Semper fit: vt posito Consequenti, sequatur Antecedens:

[h] Vndè etiam (vice versâ) fit, vt ratiõ à posito Antecedenti, ad Consequens, sit παραλογιστὶς i. falsa & inanis:

logisticè sequitur, τὸ Posterius esse, aut factum esse, aut adjectum fore. [i] Quia. n. animus noster, hoc (*quod Consequens est*) Verè Esse cognovit; falsò indè ratiocinamur, etiam Primum illud, Verè *ac simplicitèr Esse*. ¶ 7. [4] Sed et illa potiùs, quæ Impossibilia, et *Auditori interìm* Verisimilia sunt, eligere *oportet*, quàm quæ Possibilia, sed Parùm Apposita ad Persuadendum. ¶ 8. [5] Neque *verò* Sermones ex ijs, quæ Ratione Carent, partibus Constituere decet: sed maximè quidem, vt né insit quicquam, quod Ratione Vacet; [k] sin minùs *hoc detur*; *saltem* Extra Fabulæ-Constitutionem [b] *ponatur*: (velut, in Oedipode, *illud*, *Quòd nesciat*, *Quomodo Laïus*, *cui hæres ipse erat*, *diem obijsset*:) [l] In Dramate autem, nusquàm gentium; sicut in Electra, ij qui, quid in Pythijs *gestum sit*, nunciant; [m] aut in Mysis, is qui sine voce *vllâ editâ*, *tàm longo itinere*, ex Tegea *Arcadiæ oppido*, in Mysiam pervênit. 9. [n] Quare illud si dicant, "*Nisi tale* ἄλογον *finxissent*, Interituram *sibi* fuisse Fabulam; Quàm pulchram? Ridiculum *id quidem*, *ad eosque excusandos parùm vtile*. [o] Ab initio enim, non oportuit Constitui tales, *quibus aliquid* RATIONE-VACVVM, *opus esset*. [p] Sin Constituerit *quis*, *eoque pacto Res Posita*, Consentanea magis apparuerit, admitti *sanè par erit*, etiamsi Absurdam [c]: 10. [q] Quoniam et quæ in Odysseâ, Ratione destituuntur; (*de Vlysse ad Ithacæ littus Expositione*;) perspicuum est, ne tolerabilia quidem futura, si malus Poëta finxisset. Nunc autem alijs Bonis, *atque Elegantijs*, Poëta contegit, quasi condimentis ei, quod Absurdi inerat, *vbiquè* adspersis. ¶ 11. [6] Elocutione autem Laborare maximoperè oportet, in Partibus *Fabulæ* Ignavis, *ijs sc.*: quæ neque Moratæ sunt, neque Sententijs munitæ. [r] Contrà enim, Elocutio

[b] Ca. 8. p. 12

[c] Ca. 7. p. 22

[i] Ratio à consequenti, Cur inanis.

[4] Præc. Vt Hyperbolas, quæ Audienti arridenti, magis eligat, quàm τὰ ἄτοπα, quę repugnant. Vt quorum Mores excolere vult, eorum ancilletur Opinioni.

[5] Præc. A principio ad exitum fabulę, ne Absurdi quidpiam attexas:

[k] Sin rei difficultas id poscat; Summouendum saltem, extra Fabulam: vt, in Oedip. Tyr.

[l] In mediâ autem Actione, non ferendum. Vt, in Electra Sophocl.

[m] Et in Mysis.

[n] Itaquè perinepè quidam: [Se coactos finxisse *Absurdum*: ne exitu suo frustrata, periret fabula.]

[o] Primùm. n. ab initio quid opus fuit tali Fabulâ?

[p] Deindè; Si talis iam Constituta sit; eaque, Posito illo Absurdo procedat rectiùs: nihil est quòd vitium illud expauescas.

[q] Hoc idem factitauit Homerus. Odyss. 13: Vbi tanta τῦ ἀλόγου Macula: Vt elegantiarum, quicquid posset, affunderet illuc poëta; quod quidem necessarium illi malo, vel obscurando, vel Compensando videretur.

[6] Præc. Elocutionis Cultus, summo vsui est, vbi Sententia defecerit, ac Mores:

[r] In illis autem, Cultura immodica, nec posita suo loco, officiat

Poëſi, nedum iuvet.

cutio valdè Splendida, cùm Mores inobſcurat, tùm Sententias.

De Problematis, ſeu Reprehenſionibus Poëtarum; & Solutionibus.

CAP. XVII.

Poëtæ, Scriptorum genus ſunt, quod facilè Obtrectatores invenit; quibus nec Imperitorum morſiunculæ, leves; neque Philoſophorum, (ipſiuſque Platonis) cenſura, non gravis. Nunc igitur, cuius ingenium optimis præceptis, vitæque fructuoſis imbuit, Poëtæ, inquam, boni vt conſulat dignitati; de Problematis ſeu Dubijs Adverſariorum proponit dicere; hoc eſt, de Zoilorum Criminationibus, quibus vellicantur Poëtæ, atque imprimis Epici: (veræne illæ videantur, necne?) nec non de Solutionibus, quibus releventur. Præmiſſis ergo 3bus rerum Generibus, ſeu Formis, quæ ad Criminum Amotionem faciant; a part. 2a: 1o Docet, Crimina alia, ſolvi ex Formis 3i generis, a part. 7. Alia, ex Formis 1i, a part. 13. Alia, ex Formis generis 2di, a part. 18. Deindè, Crimina omnia, cum eorum Solutionibus, reducit ad Summaria quædam Capita, a part. 28. Anacephalæoſis tàm Criminationum, quàm Solutionum, a par. 34.

DE *Obtrectatorum* Problematibus, *eorumque* Diſſolutionibus, ex Quot Qualibuſque Formis, hôc qui conſiderant pacto, manifeſtè *rem* teneant. ¶ 2 a Quandoquidèm enim Poëta, Imitator eſt *quidam*; ſicut & Pictor, vel quivis alius Imaginum Opifex: Semper ex ijs, quæ numero tria ſunt, *(ſi conſilium eius attendas)* vnum aliquod vt imitetur, neceſſe eſt. Aut enim 1 Qualia *olim* ERANT, vel *adhuc* Sunt, *vt nihil mutet*; Aut 2 Qualia vulgò ipſa AIVNT, vel Eſſe Videntur, *vt opinionem ſequatur*; Aut 3 Qualia ESSE OPORTET, *vt exemplar abſolutum det.* 3. 2 Hæc autem *omnia* Enunciantur Elocutione,

Propoſitio, tàm Criminationum, quibus vexantur Poëtæ, quàm Solutionum.

---

a Præmittit autem Fundamenta, ſeu Rerum-Poëticarum genera 1a: 2um, *in Rebus*, Perſoniſque, quæ exprimuntur; (3b ſc. Formis.)

1 Quales exiſtant.

2 Quales eſſe perhibentur.

3 Quales eſſe oportet:

2um Genus, *in Elocutione*, quâ Res

Elocutione, præsertim Linguis & Translationibus: *Aliæ* etiam permultæ sunt Passiones *atque Ornamenta* Elocutionis; *Extensiones, Immutationes, &c.* (Quæ quidem omnia Poëtis, *pro arbitratu vsurpanda*, concedimus.) 4. [3] Prætereà verò, non eadem Rectitudo Politicæ est *Scientiæ*, quæ Poëticæ; (*Illa. n. absolutè Vera*; *hæc Nonnullo Errore implicata*;) paritèrque nec aliarum Artium, & Poëticæ. 5. [b] Ipsius autem Poëtici *studij* Erratum, est duplex; [c] vnum, Per Seipsum; Per Accidens, alterum. Nam si Imitationem præeligat rei, cui perficiendæ, præ imbecillitate haud suppetit, ipsius *Poëtæ* Peccatum *in Arte Suâ* est *& Per Se*: [d] Illud autem, cùm Præelegerit-Minùs RECTÈ; sed *tamen, Vel Rem sumpserit exprimendam Falsam*; *vt*, "*Equũ qui gradiendo, vtrumq; simul crus dextrum attollat*: 7. [e] Aut, *si quid* peccati *admittatur* secundùm Quamlibet Artem; veluti, Medicinam, aut aliã *aliquã, ex quibus res suas mutuatur Poëta*: 8. [f] Vel cùm Res Impossibiles, *rationisque expertes* commentus sit. Hæc inquam *Errata*, qualiacunque fuerint, *Poëticæ sunt Ex Accidenti quidem*, non PER-SE *ipsam*. ¶ 9. [g] Quare in Problematibus, quæ Obijci solent, ex horum *Generum Formarumque* intuitu, Solvenda sunt. [i] Primùm enim, si Res, quæ penes ipsarum artem sint Impossibiles, finxerit, peccatum admisit: 10. [h] Sed rectè fecerit, si *eo pacto* Finem consequatur suum, *quem vsitatâ artis illius viâ non attigisset*. Finis enim *Fabulæ*, *antè* dictus *is* est [a], veluti, si tali re *(quæ fieri non potest)* fictâ, aut Partem illam *(in qua fictio est)* aut aliquam aliam, ad Consternandos-Animos Accommodatam fecerit. Exemplo sit Hectoris-Insectatio; *in qua*, *quod Impossibile atque Absurdum est, stuporem gignit*. 11. [i] Verumtamen *absque tali Peccato*, si Finis *ipse*, aut magis

[a] *Cap. 7. à pa. 15. ad finem.*

illę omnes Enunciantur; vt Linguis, Metaphoris, &c.

[3] Genus, *in ipsa Arte* Poëtæ: cuius *Imbecillitas* apparet, respectu aliarum artium perfectiorum habito; ac Politicę imprimis: cui ipsa suo modo mĩistra est.

[b] *Errata* autem, (quibus labi contingit) acta sunt: (vnde formæ 3ę:)

[c] Alia. *n.* ipsius artis *Per-se* (quæ Forma 1ª est:) vt cùm materiam tractandam assumpseris; quam præ ingenij tenuitate adornare non potes:

[d] Alia *Per accidens*: idque vel cùm Materia ipsa, quæ eligitur, in errorem impulit: (quæ Forma 2da est) Siuè quia desumpta sit ex aliâ scientiâ, cuius Poëta non perdidicit res:

[e] Siuè quòd Erroti aliquid in ipsis præextiterit scientijs, quod Poëtæ eligenti imponit.

[f] Vel cùm consultò Res-Impossibiles & ἀλόγως arripiat Poëta: vt sine quibus Fabula ad finem, quem optat, non peruenisset: (quæ Forma est 3a.)

[g] Ex præmiss: *Criminationum* omnium *Solutiones* petas licet.

[i] Quod *ad* 3um *genus*: [1] Si ex Formâ 3ª obiecerint: [Aliâ te ex arte differentem, id protulisse Absurdi, quod illius præcepta, non ferent:]

[h] Excusandum: Contra regulas quidem illas peccâsse te: Sed *Quanto bono?* Vt indè consequerêre Poëmatis Finem; h. e. Consternationem eorum qui audiunt. Hoc pacto Impossibilium Fictionẽ tolerari, & Poëtæ condonari meritò posse.

[i] Quanquam, quiâ semper offendit meritoque displicet, quomo cunque peccare; monendus es; siquâ

eundem finem, ſeruatis illis regulis, modò attingere liceat, ne facilè aſſueſcas in hac culpâ labi.

gis aut *paullò* minùs ineſſe contigerit; *nihiloquè minùs* contra Artem eam, quæ de his eſt, peccatum ſit; haud Rectè ſe habet, *neque herclè Excuſari poteſt*. Oportebat enim, ſi quâ contingeret, omninò nuſquàm Errari. 12. [2] Prætereà, Vtrum-*tandem* Peccatum *gravius?* Num, *quod admiſerit Poëta* ſecundùm Artem *Suam*, an *ſi quid titubatum ſit*, quoad Accidens-Aliud? Minus. n. *id culpæ* eſt, *velut*, in cervorum ſpecie, ſi Fœminæ cornua (*quæ imprudenter affixit*) ineſſe ignoret, quàm ſi *eam ſine cornibus, vt eſt*, Malâ *minimequè Poëticâ* Imitatione deſcriberet. ¶ 13. [k] Adhæc, [1] ſi *Poëtæ* vitio vertitur, non eſſe Vera *quæ effinxit*: [l] *Occurrendum tamen*; *Finxiſſe*, Qualia *eſſe* OPORTET; velut etiam Sophocles dicebat; "*Se quidem, quò magis prodeſſet, Res Perſonaſque, Quales eſſe Oportet*; *Euripidem, non niſi, Quales ſint, effingere*. Quamobrem *id* hâc viâ ſolvendum eſt. 14. [2] Quòd ſi neutro modo, *nec quæ* VERA *ſunt, finxit, nec Qualia eſſe* OPORTET; *dicendum*, quòd ITÀ AIVNT; velut ea, quæ de Dijs *ex Opinione Vulgi narrantur*. 15. [m] Forſan enim, nec fas dicere, Quòd Melius ſic *ſe habeant*; neque quòd *ex rerum naturâ* Vera Sint; ſed "Quòd, *neſcio* quî "Evenit, *vt ſic autument*: (Quemadmodùm Xenophanes *Eleates* divit;) "verùm his, nihil *ineſſe* Certi. 16. [3] Fortaſſe autem nec, *Quòd* Meliùs-*Ità*, *dici poteſt*; ſed quod *Tunc-Temporis*, *Ex-More*, *ſic fuit*: velut, quæ *memorantur* de Armis *militum-Diomedis*:

"——————*Cuſpide mixæ*
"*Imâ haſtæ ſteterant*;—*In circulo ſc: ferreo humi defixo.*

[n] Id enim tunc, inſtituti, *Græcis* fuit; quemadmodùm etiam nunc dierum Illyricis, *qui veterem retinent Morem*. 17. [4] De illo autem, PVLCHRÈ ne an ſecùs, aut Dictum à quoquam ſit, aut Factum; [o] conſide-

---

[2] Si ex formâ 2ª criminentur [Alterius res Artis (quam minimè calluiſti,) indoctè te docuiſſe.] Minuendum hoc: Comparatè ad formâ 1ªm. Leuius id ſci: veniâque dignius haberi; quàm ſi propriâ tuâ in Arte cecidiſſes. Eam. n. Offenſam, quis eſſe neget inexcuſabilē?

[k] Quod ad 1um genus: [1] Si ex formâ 2ª inſimulent: [Falſa te docuiſſe, & præter hiſtorię fidem:]
[l] Recurrendum eſt ad formam 3ªm: Te, non quod fieret, finxiſſe, ſed quod fieri expediret: h. e. (quod cap. 4. p. 14. dixit) præſtantius quiddam, & quaſi exemplar ſecutũ eſſe.
[2] Si ex formis 1ª & 2ª, arguant: [Nec vera te, nec præſtantiora attuliſſe.]
Referes te ad form. 2ªm, i. ad Famam: "Ita communi opinione iactari: vt, ſi vitium illud ſit; vulgi rumoriſque vitium ſit, non tuum.

[m] Huic ſolutioni, affine erat illud Xenophanis Phyſici, de naturâ Deorum diſputantis &c. de q° vid. Sext. Empiric.

[1] Si ex formâ 3ª inſimulent: [Id fingi, quod minimè Oportuit: Jocurres ex formâ 1ª; veritatem, te, temporumque priſcorum inſtituta ſequi. Velut, Iliad 2. Dormiente exercitu, lanceę (quò ad manum ſint) ferreo inſtrumento figuntur: cùm potiùs directè aduerſùs hoſtem ſtare debuiſſent:

[n] Verùm hoc non Erratum poëtæ, ſed rudis illius ætatis Mos fuit.
[4] Si ſpeciatim ex eadem formâ 3ª, coarguant: [Perſonam, quæ inducitur, dixiſſe vel feciſſe minùs Rectè.]

o considerandum est, non solùm intuendo in ipsum, quod Factum vel Dictum; *Cuius generis sit*, Studiosum ne, an Pravum; p Sed in 1 Agentem quoquè vel Dicentem, *& in eum* Erga Quem *is dixit, vel fecit*; aut 2 Quando; aut 3 Quo Medio; aut 4 Cujus Gratiâ: velut, aut Maioris-Boni *causâ*, vt fiat *veniatque ad nos*; aut Majoris-Mali, ne fiat. ¶ 18. q Quæ ad Elocutionem verò *spectant*, *Crimina*; *his modis* intuentem solvere oportet: r veluti, per Linguam; *illud Homeri*,

" οὐρῆας *quidem primò pestilentia perculit*——For-tassè. n. *per* " ὀρῆας, non " *Mulos* intelligit, sed " *Castrorum-Custodes*, *qui excubias agunt*. Et r Dolonem *(dum ait)*

" *Qui sanè, secundùm* εἶδος *quidem, erat malus*——Non " Corpore-Incomposito fuisse *notat*, sed " facie-Turpem. Siquidem Cretenses, εὐειδὲς, *non id quod Corpore Pulchrum est*, vocent; *sed* quod Facie-Speciosum. s Et, *vbi Achilles Patroclo, convivium legatis apparanti mandat:*

" ζωρότερον *autem illis merum misce*,——Non Meracius, *vt temulentis*, *misceri* vult; sed Festinantiùs, *vt occupatis*. 19. 2 Per Translationem autem, dictum est illud;

" *Alij quidem Dijque, & homines,*
" *Dormiebant vniversam noctem:*——

t Et illud *de Agamemnone varia-cogitante,*
Sive quando campum-Troianum adspiceret: v Et *paullò post*;

" *Tibiarum fistularumque vocem, tumultumque in castris.*

x Et illud,

" *—Omnes dij, Iovem simul sunt secuti.*

Nam " Omnes pro " Multi, per Translationem, dictum est: quoniam Omne, est Multum quiddam; y et illud *(de Sydere Arcto ab Vlysse conspecto:*

" *Sola Ursa, expers Oceani-lavacrorum*——*i. Borealibus*

o Vendicabis: Tùm ex communi-Ratione Boni: Quòd ità fecerit dixeritve, vt Oportuit:

p Tùm ex Circumstantijs (quæ facto hærent) 1 Personę sc: quę fecit, & in quem:
2 Temporis, quo gestum:
3 Instrumenti, quo fecit:
4 Finis consilijque eius, qui fecit. His. n. vt status, magnopere commutantur dicta atque facta.

q Quod *ad 2um genus*: Si ex Poetarum vocibus, quasi ansâ, arreptis [Absurdè eos sensisse] dicat: Facilè liberantur illi, ex varijs Locutionum formis.

r *Per Linguam*: vt Iliad. 10, obiectio de Mulis: [Cur potissimùm corriperentur peste?] diluitur: Quia ὀρῆας, vox peregrina, Custodes hic notat, non Mulos.

r Et Iliad. 10, Cur Dolon fingitur Ἰδὲ κακός, cùm mox appelletur Magnus Cursor. i. Egregiâ-Compositione instructus? Sed scias: Cretensi vocabulo, sic illum dici: quia vultu sit turpis, non corpore.

s Et Iliad. 9o, An Achilles, sapientissimus virtutis, cum grauitate opus esset, propinaret Meracius? Nunquam faceret. Sed externo iussit vocabulo, ζωρότερον, i. Citiùs id facere.

2 *Translatio* poëtam subleuat, vt Iliad. 2: Numquid verisimile est, Omnes Deos hominesque totam stertisse noctem? Sed per Totam, intelligas Magnam-Partem: Metaph. à Genere ad Speciem.

t Et Iliad. 10: Miteris, Agamemnonem regem, modò hostium intueri castra, modò naues inuisere: Sed metaphoricè, Adspiciens, dixit. pro Animo-Cogitans:

v Et mox, Fistularum Vocem (καὶ αὐλωρόλογγ.) pro Sonum: & Tumultum pro Vocem.

x Et Iliad. 1; Ad Æthiopas Dij sequebantur Iouem: An omnes? (Ità cœlum fuisset sine dijs:) Sed Multi.

y Et Odyss. 5. 145. [Solum vrsæ sydus, Borealibus nunquam occidit.] Quis diceret? Sed Solum metaphorica-Trajectione, cepit, pro maximè-Conspicuo, vulgique opinione Noto.

alibus nusquam occidens,) per Translationem dicitur: Quod enim Notissimum est, *quasi* Solum est.

20.[3] Per Accentū autem *purgatur*; quemadmodùm Hippias Thasius, solvebat illud, *quod Iupiter, Somnio mandabat; vt Agamemnoni nunciaret.*

" Διδόμεν δὲ ἐι, *vt victoriam inde gloriamque reportet.*

2. Et illud *de Metâ, quam Achilles in cursu equorum fixit;*

"—*Hoc quidem lignum non computrescit imbre.*

21.[4] Per Divisionem autem, *seu Interpunctionem, excusantur illa:* velut, *cùm* Empedocles;

" *Extemplo autem (mutato cursu motu) immortalia nata sunt, quæ priùs, in Chao illo, didicerant immortalia esse;*

" *Mixtaque, priùs quæ pura.*——— 22.[5] Per Ambiguitatem verò, hæc; *vt, cùm Vlysses in Expeditione-Nocturnâ, Diomedem monet, vt properet:*

" —*Præterijt autem iam maior portio noctis, i. duarum noctis partium:*

Nam illud " πλέων, *Plus*, ambiguum est; *quià vel ad Tertiam Noctis Partem referri debet, vel absolutè legitur.* 23.[6] Ex Consuetudine verò Locutionis, *non ex Veritate, penduntur nonnulla:* veluti, " Dilutum, *seu Aquâ-Temperatum, etsi vinum non sit, vulgò* tamen aiunt esse " Vinum: [a] Vnde *& illud, de tibiâ Achillis, (quam Agenor hastâ perculit) à poëta* dictum est:

"—*Ocream recens fabrefacti Stanni;*

pro " *Ferri: eâdemque ratione,* " *Fabros, qui non nisi Ferrum exercent,* " *Aurarios* vocant. [b] Vndè etiam *ab Æneâ, genus suum venditante,* Ganymedes, " *Iovi Vinum ministrare,* dictus est; cùm *tamen Dij,* non Vinum, *sed Nectar* bibant. Hic verò, etiam per Translationem purgari, *& ab insectatione defendi* posset. *Siquidem vnius mali, remedia sæpè plura.* 24.[7] Qu netiam, quando Nomen *aliquod,* Subcontrarij quidpiam videtur innuere, in eâ, quæ prolata est, *sententiâ;* QVOTMODIS

[3] *Accentus* quoque Solutionem parit: Cùm, mutato vocis sono, longè alius elicitur, quàm qui reprehenditur, sensus. Vt Iliad. 2°, Iupiter ad somnium: Non, *dídeμεν, damus,* inquit: (sic. n. falsis promissis ductaret Græcos.) sed *dídeμεν* 1ª " Tu nuncia, nos illis *gloriam dare.*

[4] Et Iliad. 23. 843. De ligno arido, non ait ᵃ, *Vbi:* (id n. falsum, sibique contrarium:) sed ᵇ, *Non* corrumpitur, &c.

[4] *Ex Divisione* nascitur solutio: quoties sententia aliter interpuncta, alium edit sensum, quàm putabat is, qui arguit. Velut, in 2do versu, non ad vocem [*Priùs*] (quod obtrectator voluit,) sed ad [*Mixtaque*] fit interpunctio. Sic. n. sensus quadrat.

[5] *Anceps nominum significatio,* Reprehensionem diluit: velut, Iliad. 10: non dicit, " Plusquam duas partes noctis, elapsas esse, sed maiorem partem duarum.

[6] *A consuetudine sermonis,* veniam postulat Poëta: Nimirum, Quià sic loquitur Vulgus.

[a] Vt Iliad. 10: Stannum, vt materiam, conficiendis quidem ocreis ineptam, posuit tamen, ex vulgi more, pro Chalybe seu Ferro.

[b] Sic Iliad. 19: Dijs, qui solo vtuntur Nectare, vinum tamen propinari dicitur.

[7] *Inspectio Notionū-Multiplicium,* Poëtam adiuvat: Cùm id, quod Subcontrarietatem præ se ferebat, ex Notione-aliâ inventâ, excusationem parat.

MODIS *id* significet, attendere oportet: *vt, si quis Significatuum superſit, quo Repugnantia tollitur; is Poëtæ tribuatur.* [c] velut, *de laminis Achillei ſcuti; quarum duas cùm penetrâſſet Æneæ Spiculum; tertia, reſtare dicta eſt,*

"——— *Quâ ferrea ſubſtitit haſta;*

Quòd ejus *interpoſitu* prohibita eſſet. 25. [d] Hoc autem "[Quotupliciter-Dicitur, *Attendere; Aptumque Significatum* "*Tribuere*] ſic quodam modò abſolvetur; [1] potiſſimùm *quidem*, ſi quis *de re propoſitâ* judicium faciat, quoad *Significatum* illum, qui *Objicientis-Senſui* ex Adverſo eſt: 26. [2] Vel *ſaltem reſponderit ità*, vt Glauco *Sophiſta* dixit: "*Quòd homines nullâ ratione ducti,* "*quædam, quaſi Præſupponere ſoleant, Damnatiſque aliorum ſuffragijs, veluti præiudicio* "*facto, Concludere; Iidemq*, *quaſi* "QVOD IPSIS VIDETVR, *decreverint; reprehendant, ſi quid* "*ipſorum exiſtimationi Subcontrariũ ſit.* 27. [e] Atque hoc *errore* imbuta ſunt ea, quæ de Icario *feruntur, Penelopes patre.* Ipſum. n. Laconem fuiſſe, arbitrantur *plerique*: Pro Abſurdo igitur, *Homeri* illud *habent*; "*Cum illo Telemachum*, "*quando Spartam*, *inveſtigandi-patris-causâ*, "*veniret, minimè congreſſum fuiſſe.* [f] Hoc autem fortaſſè ſe habet, ſicut *populi* Cephalenij aiunt: "*A ſua. n., gente, vxorem duxiſſe Vlyſſem*, perhibent; "*ſocerumque eius, Icadium, non (vt* "*vulgus putat) Icarium, fuiſſe.* [g] Problema autem, quod propter *Poëtæ* Peccatum, *ex Artis inſcitiâ fit*, conſentaneum eſt *Solvere.* * (*Deſyderantur quædam.*) ¶ 28. [h] Omninò quod Impoſſibile eſt, (quò excuſari queat) [i] vel ad Poëſin, vel ad id quod Melius, vel ad Opinionem, *ſeu ea quæ Aiunt*, reducendum eſt. Ad Poëſin. n. *redigi debet, quià Poëſeos gratiâ*, eligendum potiùs eſt,

[c] Vt Iliad. 20. 745:—τὴν ῥ' ἴφθιμο, non ſignificat, [Cui inhæſit:] niſi pugnantia loqueretur: (nihil n. illic adfixum eſſe conſtat:) Sed [Qua] vetita eſt Pertranſire:] Quo ſenſu, nihil pugnæ.

[d] Præcepta hic duo. 1. Vt ſiqua ſignificatiuncula obiectionem faceſſat, eam, ex actione contrariâ, eleues:

[1] Id ſi minùs liceat; vt, cum Glaucone, pertinaces incuſes hominũ mores: Quibus ſua ſic placet opinio, vt quaſi Iudiciorum domini, aliorum ſententiam ne audiendam putent.

[e] Exemplo ſit opinio illa, de Icario Penelopes patre: Lacedæmonium illum fuiſſe. Itaque Odyſſ. 4ª, Telemachum increpant; qd Lacedæmonem veniens, aui ſui oblitus ſit, à quo de patre Vlyſſe certior poſſet fieri:

[f] Sed Opinionem iſtam, opinio tollit contraria: vt auus Telemachi, non Lacon, ſed è gente Cephaleniâ, neque Icarius, ſed Icadius cognomento fuerit.

[g] Quid quòd hæc eadem obiectio, (quià Homerum fefellerat Hiſtoria,) eludi poterit, vt ſupià, par. 7?

[h] *Reprehenſiones* Aduerſariorum ſummat in notat: Alias ſolui & expurgari poſſe: 1. n. Reprehenſio τῶ ἀδυνάτου, refutatur 3 modis: Reuocando ſc. vel ad Poëmatis finem: quò vt peruenitet, confinxit ea ſe: quæ naturæ diſſentiunt: (Pecudes loqui; homines in arbores conuerti, &c.

est, quod Persuasioni-Aptum [b], quàm quòd Ineptum : tametsi hoc fieri potest, illud non potest. 29. [1] Tales autem *Res Personasque fingi decet, non modò* quales Zeuxis [c], *absque moribus ornatuque* pinxit ; verùm etiam *reduci* ad Melius. Etenim, *in omni Imitatione*, *quod* pro Exemplari est, *reliquis omnibus* antecellere oportet. 30. [k] Ad ea quæ [2] Aiunt, *rediguntur hæc, quæ dixi* ; & [1] illa, quæ Sine-Ratione sunt. 31. Ergo, & ita *Solvenda* ; [2] & *præterea*, Quià, *Quod Ratione Vacat*, Præter Rationem quandoquè non est [d]. Verisimile n. *est* etiam *id*, *quod* Præter Verisimile *est*, fieri : *Alioqui quicquid Verisimile est, certum atque exploratum foret.* 32. [3] Subcontraria verò ejusmodi, quæ dicta sunt ; sic consyderare *oportet*, quemadmodum Confutationes in Disputationibus *fieri solent* ; Si *id quod* pro Contrario *arguitur*, *videatur esse* Idem, & ad Idem, & Simili-Modo *se-habens*. [1] Quare in Poëticis, etiam *Personam* ipsam animadvertas, *oportet* ; & Ad-Quas Res ipse *respiciens*, *illa* dicat : *Videndumque, an Eâ in Re*, quod Prudens Præceperit, *secutus sit*. 33. [m] Iusta autem Reprehensio, *quamque excusare nequit* Poëta, est & Vacuitas-Rationis, & Improbitas : quandò *sc* : *Poëta*, *in aliquâ parte*, dùm nulla premat necessitas, [n] aut eo quod Ratione-Vacet [e], vsus sit ; vt Euripides illo, in Ægeo ; aut [o] Pravitate-*non-credendâ*, vt *idem Euripides*, *Pravitatem induxit* Menelai, in Oreste [f]. ¶ 34. [p] Ac Reprehensiones quidem *Poëtarum*, ex quinque adducunt Formis *seu Generibus summis*. Nam *reprehendunt* aut [1] tanquam ea, quæ Fieri-non-Possunt ; aut [2] quæ Ratione-Carent ; aut *quæ* [3] Pernicioſa, *seu Improba* ; aut [4] Subcontraria ; aut [5] tanquam ea, quæ à *Poeticæ vel alterius* Artis Normâ ac veritate discedunt. [q] Quarum *omnium* Solutiones,

[b] *Cap. 16. pa. 7.*

[c] *Cap. 3. pa. 10.*

[d] *Cap. 10. pa. 25.*

[e] *Cap. 8. pa. 12. & ca. 16. p. 8.*

[f] *Ca. 8. p. 7.*

[1] Vel ad Melius ; i. Absolutum-rei-Exemplar : quod quò proponeret, ea q[æ] præter supraùè naturam essent, necessario finxit ;

[k] Vel ad opinionem communè : cui refragari noluit.

[2] Reprehens. τῶν ἀλόγων, excusatur bifariam : [1] Quòd Famam secutus sit ;
[2] Quià ne id quidem præter rationem est, vt quod rationi dissentit, aliquando fiat.

[3] Reprehensio subcontrarietatis, (quam in vocabulis protulisse arguitur) ex conditionibus Dialecticorum illis elui potest ; [An idem, ad idem, & eodem modo :]

[1] Videat ergo, qui poëtam sic vexat, [1] An Eadem-Persona loeuta sit cum eadem :
[2] An ad Easdem-Res intenderit animum, cùm diceret :
[3] An in eo verbo, authoritate fretus sit Prudentis-Viri.

[m] Alias reprehensiones, notat eleuari non posse : 4[am] sc. τῆς ἀλογίας, & 5[am] τῆς κακοηθείας : Cùm Poëta, absque vlla necessitate,

[n] Vel, quod Absurdum est, protulerit ;

[o] Vel quod cum incredibili-Improbitate coniunctum.

[p] Ἀναιρέσεις dictorum : *Reprehensiones*, 5[æ] fuisse :

1.

2. 3. 4.

5.

[q] *Solutiones*, (ex 3[bo] formarum

Solutiones, ex antèdictis *Formarum* Numeris, *seu Specialibus Differentijs*, considerandæ: *Omninò* autem comperiuntur numero duodecim.

generibus petitas) fuisse 12: Tres, 1ⁱ generis 3, 7, 2ᵈⁱ; & duas 5ⁱ.

Collatio Poëseως-Epica cum Tragœdia.

CAP. XVIII.

Problema ex Platonis 2° leg. [*An Tragœdia, præstet Epopœiæ?*] 1°, *Disputatur negativè; a par.* 2ª: *Deinde, Demonstratur Affirmativè, pro dignitate Tragœdiæ; a part,* 5ª.

Quæstio [An Tragica imitatio, præcellat Epicæ ?]

VTra verò sit melior, Epica an Tragica Imitatio, dubitare posset quispiam. [1] Si enim *Imitatio*, quæ minùs Onerosa est, Melior sit; 2. [a] Hujuscemodi autem sit ea, quæ pertinet ad Spectatores-Meliores: [b] Perspicuum *est*, eam quæ omni modo, (*Numero, Sermone, & Harmoniâ*) imitatur, Onerosam fore, *& proindè Pejorem*. [c] Tales enim *Imitationes*, quasi *spectatores* (nisi Actione tuâ Scenicâ adjunctâ) haud satis rem sentiant, Multimodâ Motione moventur: [d] velut, inepti Tibicines, qui *non confisi Imitationi-Tibiæ*, volvunt se *circumquaquè*, si Disci-Circumactionem fingant; & Scyllam si *naves attrahentem* cecinerint, Præcentorem suum *ad se* trahunt. 3. [f] Ac Tragœdia quidem, hujusmodi *Imitatio* est; [g] Quemadmodùm etiam Histriones Prisci, (*quorum simplicior parciorque gestus*) eos qui posteà subsecuti, *plus satis Gesticulatorios* putabant. Etenim Myniscus *Histrio*, Callipidem, (*qui ætate minor*) tanquàm plus nimiò gesticulantem, *contumeliosè* vocabat Simiam. [g] Sed & talis opinio etiam de Tyndaro *Histrione* fuit. [h] Sicut autem Iuniores isti, ad *Grandiores* illos se habent; Ità vniversa-*Tragœdiæ*-ars, ad Epicam; *eodemque versatur in crimine.*

[1] Disputatur *negativè*: idque præmissis his:
Si superior Imitatio illa, quæ spectanti minùs molesta:
[a] Qualem libentiùs intuentur Prudentes-Viri:
[b] Inferior certè ea, quæ Gesticulando Nimia.

[c] Rat. consequentiæ: Quis n. illum ferat, qui te quasi tardè intelligentem obtundat, nimiâque motione importunus, nunquam satis monitum putet?
[d] Nonne idem videtur is, quod insulsi tibicines, qui sono tibiæ, quasi re infeliciter expressâ, ridicule suum admouent gestum?

[f] Ex Præmiss. par. 1ª, Tragœdiæ perspicitur culpa, nimiopere gestiendo, saltando, &c.
[g] Quo nomine, etiam Histriones ipsi, cum ætate, & gravitate antecederent, irrisêre Iuniores suos, vt sequiores Pantomimos. Ex quo genere Callipides fuit, &
[g] Tyndarus-Mimus.

[h] Ergo nec Iuniores isti, præ suo gestu; nec Tragica, i. imitatio-Mimica, tanti pendenda est.

crimine. 4. [i] Atque hanc quidem pertinere ad Spectatores, aiunt, *Prudentes, & graves*: (Quamobrem Gestus, *quibus inflectantur*, non desyderant:) [k] Tragicam verò, ad *Malè-Moratos*, *ac* viles: Cùm igitur hæc, *Apparatu* sit, *Gestibusque* Onerosior, Deterior profectò videri debet. ¶ 5. [l] Ac primùm quidem Accusatio *hæc*, *de Onere-Motionum*, Histrionicæ est, non Artis-Poëticæ; [m] Siquidem Supervacaneis *rem* Signis, *nimioque Gestu*, ornare potest, non modò is, qui *eam*, interposito aliquando cantu, Recitat; (quod Sosistratus fecit:) sed & is, qui Recitando, continentèr Canit: Sicut Mnasitheus Opuntius. 6. [n] Deindè, nec omnis *absque discrimine* improbanda Motio: [o] Siquidem neque *omnis* Saltatio; sed *quæ* Improborum *duntaxat*; Quod & *histrioni* Callipidi dabatur vitio, & hodiè *quibusdam* alijs: Quasi Mulieres imitentur *illi* Non-Ingenuas; *earumque Motus*, *Matronis tribuant honestis*. 7. [p] Adde, quòd etiam absque motu *Scenico*, Tragœdiam suum-Munus exequi, sicut Epica, potest [a]. E solâ namque Lectione, Qualis sit, manifesta est; *vt facilè de ipsa iudicium feras*. Si igitur alijs *rebus omnibus* præstet; hoc quidem *Motionum Onus* (*quod tantum offensiunculæ parit*) vt ipsi insit, non esse necesse. 8. [q] Deindè, [r] quoniam omnia illa habet, quæ Epica; *Fabulam sc:*, *Mores*, *Sententiam*, *Elocutionem*, *&c.* Nam & Metro *etiam aliquo* licet vti, si velit, *(sc: Iambo.)* 9. [s] Et insuper (neque exiguâ *sui* parte) *adornatur* Apparatu & Musicâ; quorum accessu, *affatim ipsi* celeberrima conciliatur Voluptas. 10. [t] Deinde, & *Summam* quoque Evidentiam habet, cum in Agnitione, tùm in Operibus *singulorum dramatum Proprys.* 11. [u] Præterea, quia Terminus Imitationis

[a] Ca. 3. p. 20

[i] Ex part. 2ª, collaudatur Epica, quæ Auditores poscat temperantes & graues: quibus ad benè viuendum, absque gestu vllo, persuasio facilis, arrecta mens.

[k] Tragicam contrà spectant ij, quorum hebetes sensus, omni, quo possis motu, extimulandos necesse est.

[l] Iam *Affirmatiuè*, pro dignitate Tragœdiæ: Cui, quæ *de motu obiecta* sunt, *dalnimus* rat. 3ᵇ.

[m] Neque in Motionum ille excessus tam Tragœdiæ est, quàm histrionum imprudentiæ. (Potest in eadem etiam Epicæ adspergi macula; siquis illam motu minùs necessario Recitet.)

[n] Nec verò omnis incusanda Motio: Sed q^æ Delicata & Personarũ Nequam:

[o] Ne saltatio quidem damnatur omnis, (quædam. n. personarum grauium est:) sed Pyrrhica, puta. vel Hyporchematica, &c. Quantò minùs histrionum illa repudianda Motio, præsertim honesta?

[p] Quid, quòd Tragœdia, cui Motũ omnem dempseris, etiam absque Theatro lecta, perficiat, quod vult? nec minùs hercle, quàm imitatio Epica?

[q] *Ostensiue* quoque Tragœdiam anteponimus, rat. 3ᵇ. [r] Quià cùm omnibus adornetur partibus, quib. Epica;

[s] Tùm duas, peculiares habet, easque pergratissimas: Apparatuum lenocinia, & Cantum.

[t] Quià luculentèr (in Agnitionibᵘ, Peripetijs, &c.) omnia ponit ante oculos. Quæ nisi Memorando, nõ ostendit Epica.

[u] Eidem quoque Fabulæ, contra-

tionis-hujus *Minor eſt*, minorem-longitudinem *ſiniens*. Quod enim confertìm magis, *ſimulque totum* eſt, jucundiùs *propinatur*, quàm quod fuſum eſt, multoque tempore, *quaſi dilutum*: Dico autem, veluti, ſi quis Oedipodem Sophoclis, tot verſibus, quot *conſtat Homeri* Ilias, conſtitueret; *Tragœdia hæc, quæ antèà perplacuit, præ tædio flaccеſcens, amitteret ſuavitatem ſuam.* 12. [4] Prætereà, minùs Vnica *ac Simplex* (quæcunq; illa ſit) eſt quælibet Epicorum Imitatio. Cui rei ſigno eſt, quòd ex Imitatione-*Epicâ* qualicunque, complures enaſcantur Tragœdiæ. [p] Quare *ſic colligo: Si Scriptores-Epici*, Fabulàm (*quod oportet*) confecerint Vnam; ea *certè* [q] ſi breviuſculè explicetur, versùs extremum extenuata; [r] Sin cum Metri-Longitudine provehatur, quaſi diluta *& languida vbiquè* appareat, neceſſe eſt. [s] Quòd ſi, *vt ferè ſolet*, plures *diſtinctaſque Fabulas complexi ſint*; velut, *ex.g.* ſi è pluribus Actionibus conſtent; haudquaquam erit *Imitatio*-Vna: [t] Sicuti & Ilias, & Odyſſæa, hujuſcemodi partes habet permultas [b]; quarum *quidem ſingulis*, quaſi *totidem Fabulis, etiam Iuſta* ineſt Magnitudo ſua. [v] Quanquam hæc ipſa, *Homeri ſtudio*, quantum poteſt, optimè Conſtituta ſunt; & Imitatio *nimirùm*, ſunt Actionis-vnius, quàm maximè *potuit Vna-Actio in tanto opere ſervari.* 13. [5] Si ergo *Tragœdia*, & his omnibus *Bonis (quæ dixi) Epopœiæ* præſtet, & Proprio etiam artis Opere: (vtraſque n. non quamlibet, ſed illam, quam ſuperiùs dixi, perficere Voluptatem decet.) Manifeſtò efficitur, eam Præſtantiorem fore: Siquidem *multò* potiùs, quàm Epica, conſequatur Finem ſuum. 14. [x] Ac de Tragœdiâ quidem & Epopœiâ, cùm Ipſis *vniversìm*, [y] tùm *Sigillatìm* de ipſarum Formis,

b *Cap.* 10. *p.* 22.

ctior eſt: Quicquid autem dulce, tantò dulcius, quantò citiùs comprehenderis, modò ne imminutum & curtum.

4 Imitatio illa, magnipendenda, quæ Simpliciter vna: Epopœia verò, minimè omnium vna & ſimplex.

p Nam Epicus, ſi vnam (qualis Tragœdiæ eſt) contexat Fabulâ:

q Aut brevitate nimiâ, turpiter in angustum desinet;

r Aut prolixitate debitâ provectus, abſumet vires ſuas:

s Sin autem ex pluribus (vt ſit) Actionibus compegerit poëma; multimembris iam naſcitur, non imitatio ſimplex:

t Quâ quidem in parte laborant etiam Homeri opera: quorum ex vnitate perexigua laus:

v Nec tamen id Poëtæ vertendũ crimini: Sed profectò, nec aliter expediri res potuit, nec aliâ viâ, ad Iuſtam Magnitudinem pervenirì.

5 Ac Finem-ſuum vtræque appetunt poëſes: At magis adipiſcitur Tragœdia. Hic n. Miſericordia Metuſque Maior: vnde Efficacior VITIORVM κα'θαρσις.

x Epilog. dictorum, tam quæ vtrique Poëſi communia:

y Quàm, quæ propria alterutri.

ac Partibus, Quot sint, Quo pacto differant; tùm Quæ Causæ sint ejus, quod in Poëmate BENÈ est, aut secùs; tùm de Reprehensionibus, & Solutionibus, tot *habes quæ* dicta sunt.

FINIS.

Emen-

Emendationes Contextus Græci.

VErsionem, quam vides, dùm meditarer, compoſui me ad Græcam Editionem Fred. Sylburgij: quam typis ille Wechelianis expreſſam, ex trium Editionum (Baſilienſis, Camotij, Victorij) collatione emendauit. Vt enim illi, ex Codicib. calamo ſcriptis, plurimorum locorum emendationes collegerant; Ita is, illorum ope ac fide fretus, complura ſanavit, nonnulla etiam ſic adnotavit, vt judicium Lectori permitteret. Tanti ergo viri & monitu, & exemplo inductus, ex ejuſdem Lectionibus Varijs quæ loca vlteriùs emendanda arbitrarer, indicare jam volui. Ne diſſimulem, etiam aliorum ingenia atque animadverſiones, mihi ſubſidio fuiſſe: Riccoboni, Caſtelvetri, Caſauboni, atque animæ acutiſſimæ Daniel. Heinſij. Quæ quidem non alio conſilio palàm feci, quàm vt diſcrepantiæ conſtaret ratio, ſicubi Verſionem hanc minùs conſentientem comperias cum Codice Græco; ſimulque appareret Lectori, nihil Nos ἐν τῷ ἑνὶ Summi Philoſophi, temerè vel inconſultò immutare voluiſſe.

Paginâ 224, *Verſu* 24, ἐποίησε Κένταυρον. (*Sic Athenæ l.* 13. *c.* 9. *Chæremonis* Κένταυρον *citat.*) *Victor.* V. 28, *Pro* μίμων, *lego* νόμων. & v. 15. *pro* μίμος, νόμος. (*Nomus, Cantilena ad Citharam tibiámve cantata. Plato* 5. *Leg.* & *Ariſt. Sect.* 19, *Probl.* 8. *Nomon de Apollinis pugnâ cum Serpente Pythone, memorat Pollux, li.* 4 *c* 10. *Sueton. in Nerone*; "*Priuſquàm inchoatum Nomon abſolveret.*) *Vict.*

P. 225, v. 3, *Pro* ἅις *lege* οἷς: *Sic. n. Suprà locutus eſt* (224, 1.) ἑτέροις μιμεῖσθαι: & *infrà* (225, 21) ἐν τοῖς αὐτοῖς μιμεῖσθαι; *Vict.*

V. 7, *Scribe* χειρονας, ἢ καὶ τετάρτες. *Vict. ex* 3^b. *Mſcript.* V. 17, ἐν τῇ αὐτῇ δὲ διαφ. *Vict.* v. 26, *pro* πάντας, *ſcribe*, πάντα. & v 27, *pro* πράττοντας, πράττοντες: & v. 28, & *ſeqn.* v. *pro* λεῶντας, *lege* λεᾶντες. *Ita. n. emendavit Iſ. Caſaubon, li* 1. *de Satyra, ca* 3. *vbi doctiſſimam huius loci expoſitionem viæ.*

P. 226, v. 5, *leg.* χιωνίδα: (*Chionidem. n. teſtatur Suidas; Comicum Athenienſem fuiſſe, veteris-Comœdiæ Poëtam, anniſque* 8. *docuiſſe ante bella Perſica. Cuius hæ memorantur fabulæ: Heros; Mendici; Perſæ, ſeu Aſſyrij. Athenæus quoque lib.* 3, *locum citat* ἐκ χιωνίδα πλωχοῖς.

P. 227, v. 16, *Locum mancum ſic reſtitue.* παραφανείσης δὲ τῆς τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας, ἐπὶ ἑκατέραν. *Ità Vict. ex* 2^bus *Mſcr.* v. 22, *ſcribe* αὐτη. & *mox, ita diſtingue: κωμῳδια. καὶ. Vict.*

P. 228, v. 27, *Dele* μετὰ λόγα, *vt gloſſema inutile & aliunde advectum.*

Pag 229, v. 1, *leg.* ἡ μὲν γὰρ. *Vict.* v. 9. *leg.* τῆς ἐν ἑξαμέτροις μιμητ. *Vict. ex* 3^b. *Mſc.* V 14, *leg.* ἀπαγγελίας. *vt & ſupr.* 228, v. 28. V. 15, *ſcribe Dat. caſu*, τῷ περαιν. *Vict.* V. 16 *pro* μέλος, (*quod idem ſignificat cum præcedente vocabulo* ἁρμονία) *leg.* μέτρον. *Vict.* & *Caſtelv.*

P. 230. v. 16. *leg.* εἰ δὲ ἄνευ μέν πράξ. *Madius*, & *Vict. cum* 2^bus *Mſcr.*

P. 231, v. 10. *leg.* ὅτι ἔστι δῆλον, ἐν περαιρεῖται. *Vict.*

Emendation.

P. 232, v. 16, leg. κατ' ἀυτῶ. Vict. V. 23, leg. τῷ γ' ἐνὶ συμβάιν. Vict. ex Mscr.

P. 235, v. 20, post. ἔχῃ, interfere particulam ἢ. Vict. ex plurib. Mscr. v. 26, Restitue, ἐωτὲ δὴ ἢ ἀναγ. τ. ἐ. ἀ., ἀναγνωρίσῃς, ἀι μὲν. Paccius, Madius, Vict. ex antiquiss. Codd. scr.

P. 237, v. 7, pro φαίνεται, lege ἔσαι. Vict. ex Mscr.

P. 238, v. 18, lege ἐλέᾳ: more parigllaborum: vt suprà, 235, 24. Vict.

P. 239, v. 23, lege, διὰ γάρ τοῦτο. Vict.

P. 240, v. 10, Distingue post παρ' ἐχων. Vict. V. 13, lege Μελανίππη. Camot. V. 25 lege τὸ ἓν τῷ διθυράμβῳ: Singulari numero. Nam vnum tantùm absonum, in ea Fabulâ conspicitur, non plura. Vict. ex Mscr.

P. 241, v. 3, lege τὰ παρὰ τὰς. Vict. ex lib. script. V. 23, scribe, vt appellativum, μερικὸν, cum minusculo κ. Significat κ.acum seu radium textorium: quod mulierum texentium instrumentum esse constat. Vict. V. 24, lege, τῷ ἀιδέᾳ, dandi casu & mox, ἢ ἐν Κυπρίοις. quæ in Cyprijs: subaudito ἐπεγγράψαι. Vict. ex Codd. scr. V. 28, leg. χοηφόροις. i. Fabulâ Æschyli, cuius bona pars adhuc superest.

P. 242 v. 2. Dele particulam ἐω. Vict. & Camot. V. 5, leg. Φινίσι. i. Fabulâ, cui Phinei regis nata nomen dedêre. V. 20, leg. ἐπιπλιμῆξαι Καρνίνῳ. Madius, & Vict V. 26, pro ἐξεταστικοὶ, malim ἐκπλητικοὶ. Vict. ex Mscr°. quodam.

P. 243, v. 23, leg. εἰς ἀτυχίαν. v. 10. malim ἐωιθέντα: vt 233, 23, & 25. V. 25, le. τάττε προσπεπραγμένα. Vict.

P. 244, v. 2, leg. Φορμιδίες, cum penult. acutâ, à Φόρμιγξ. V. 6, le. ἕκαστον. Vict. ex omnibus Mscr. V. 9, post προτείνῃς, Vict. ex libr. calamo exaratis commod.ssimè restituit totum hoc membrum; καὶ δι' ὅτου ἔρηται, πολλάκις, μεμνῆσθαι: Idemque à Madio quoque vi-

Græci contextus.

sum addit. V. 15, Dele commation [ὁ Μήδειος] Victor. & Mad. ex Codd. vetust. V. 26, scribe, ἢ εἰ ῥῆσιν. Et mox, ἀρμόττει, pro ἁρμόττῃ. Victorij Codd. scripti. V. 28. post διδόντες, interpone δοκεῖν μᾶλλον. Madius ex ingenio: Acutè & commodè.

P. 246, v. 7, leg. ἄνευ τοῦ α δὲ ἐστι συλλαβὴ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ α. οἷον——. Robortell. ex codice pervetusto. V. 11, pro ἢν quam, lege ἢν nisi. Victor. V. 13, lege σημαντικῶν δὲ, ὡς εἶπ, cum distinctione interpositâ. Vict. ex Mscr. V. 18. pro ὑποκειτὰ leg. ὑποκειτικά. Vict. & Basili in margine.

P. 247, v. 9. Aut legend ἐκ μὴ σημαίν. aut pro eodem, subtili Græcismo dixit μὴ ἐκ σημαίν. V. 24, lege. "—τάμνειν ἀτρεῖ χαλκῷ".

P. 248, v. 13, pro ἀλλ' οὐν, emenda, ἀλλ' ἕοικεν. Victor. ex quibusd. script. quem vide. V. 14, Distingue post τινων, non post καλόμενον. V. 17. leg. κεχρημένου ἢ τοῦ ὀνείου. Vict.

P. 249, v. 26. pro χάριν leg. χάριν. Hensius.

P. 251, v. 8, pro μὴ ὁμοίας, leg. μηδαμῶς. ex coniectura. V. 23. pro Κυπριακὰ, leg. Κυπρικά Vict. ex Mscr.

P. 252, v. 15, leg. πολλὰ μέρη μιμ. Vict. V. 26, leg. κινητικὰ, passivè, i. Mobilia, seu, vt moveantur, apta: Sic apud Plutar. de 1° frigido.

P. 253, v. 2, pro ἀυτὸ leg. ἀυτῇ. Vict. ex Codd. scrip. V. 9, pro ἀνάλογον scrib. ἀ'λογον. & mox διὸ ὅ, pro διὸ. Vict. Nos etiam totum illud (διὸ ὅ συ. μα. τὸ θαύμ.) Parenthesi inclusimus. V. 11, le. ἔστει, pro ἔστα. V. 18. le. ἀλλ' ὅλε τόδε. Vict. Codd. scr. V. 28 pro mĕdoso ἐνδέχεσθαι, scribe ἐνδέχεσθαι. Eodem sensu vsurpatur ἐνδεχόμενος, 8. Topic. Vict. Mscr: & Basilian. Margo.

P. 254. v. 3, leg. ἀφανίζῃ. Vict. & interpretes ferè omnes. V. 16, & 17, Locus corruptissimus, pro ἢ μὲν, & ἢδὲ, leg. εἰ μὲν & εἰδὲ. Vict.

Emendation.	Græci contextus.
Vict. Henſius poſt μμήζωζ, *feliciſſimè ſcribit,* καζ' ἀδιωαμίαν, ἀυτῆς ἢ ἁμαρτ. *Ut interponat præpoſitionem* καζ', *nec poſt* ἀυτῆς, *ut anteà. ſed poſt* ἀδιωαμίαν *diſtinguat.* V. 18, *Poſt vocem* προβεβλημένα, *diſtinguendum eſt commate, non puncto.* V 20 *leg.* ἢ εἰ ἀδύνατα. *Vict.* V. 26, *Pro* ἔ μὲ τοι, *leg* ἐ μὲ τοι. *Vict.* V. 27, *Diſtingue poſt* ἁμάρτηται, *non poſt* τέχνῳ.	*ternis omiſſis. Subinde ſupplet Henſius, hemiſtichion (quod deerat) addito ex Iliad.* 1. καὶ "——— θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔσαντο.
P. 255, v. 7, *pro* ὃ φασι τάδε, *leg.* ὃ σαφῆ τάδε. *Ità Victor. ex Xenophanis carminibus; apud Sext Empiric.* "Κὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὐδεὶ ἀνὴρ ἴδεν——*&c. Ex quibus mutuatus hæc videtur Ariſt.* V. 22, *lege,* "Αὐλῶν συριγγῶν'——, ὁμαδόν'——. *Ità. n. brevitatis amans Magiſter, non totum Homeri verſum, ſed præcipuas citavit partes, al-*	P. 256, v 4, *leg.* εἴη δ' ἄρ τότε, *omiſſâ negativâ. Victor. Mſcr. veteres.* V. 9. *pro* ἔνιοι, *le.* ἔνια. *Vict. & Camot.* V. 16, *Diſtinctìm ſcribe* δὶ ἁμάρτημα, *ſubaudito verbo* εἶναι. V. 27, *Scribe haud dubitanter,* τῷ ἐν Αἰγεῖ, ἢ τῇ τοιηρίᾳ. *Vict. Mſcr.* V. 28, *leg.* τὰ μὲν ὄν. *Vict. Codd. Scr.* P. 257. v. 13, *leg.* τωδάρα ἦν. ὡς δ' ὅτοι. *& mox,* ἡ ὅλη. *Vict. ex conject. & Codd. Scr.* V. 19, *leg.* διὰ ὅλου. *Vict.* V. 23, *leg.* ποιεῖ τὸ ἀυτῆς. *Vict. Sic & in Magn. Moral.* 64. 1. "σωτελεῖν τὸ ἀυτῆς ἔργον. V. 26, *Dele notas Parentheſeos.* V. 27, *leg.* καὶ ἔτι. *Vict. Mſcri.* V. 28, *ſcribe,* δὶ ἧς αἱ ὁδοναὶ σωισαῦται. *Vict. ex Cod. veteri.*

Auctorum hoc libr. ab Ariſt. citator. Nomina.

A

Achatis Argiui, Ilij Direptio, Pag. 59
Æſchylus, 8,56
Eiuſd. Choêphoræ, 38
Niobe, 43
Philoctetes, 56
Phinides, 38
Phorcides, 42
Prometheus, 42
Siſyphus, 44
Agatho, 20,36,43,44
Ariphrades, 56
Ariſtophanes, 5
Aſtydamantis Alcmœon, 31

C

Carcini Amphiaraus, 39
Thyeſtes, 36
Chærêmo, 3
Chonnides, 5
Cleopho, 4
Crates, 10

D

Dicæogenis Cyprica, 37

E

Empedocles, 3,51:68
Epicharmus, 10
Euclides priſcus, 55
Euripides, 28,34,56
Eius Ægeus, 70
Creſphon, 33
Helle, 33
Iphigenia in Aulide, 34
In Tauris, 23,33,37, 38,40
Medæa, 31,35
Melanippe Sophe, 34
Niobe, 43
Oreſtes, 34,70
Philoctetes, 65
Vlyſſes in Scylla, 34

G

Glauco Sophiſta, 69

H

Hegemo Thaſius, 4
Herodotus, 15
Hippias Thaſius, 68
Homerus, paſſim citatur:
Eius Iliad.
1. 46,67, bis. Odyſſ.
2. 50,67,68. 4. 69.
5. 53, bis. 5. 67.
9. 67. 8. 37 bis, 53.
10. 67 ter, 68 bis. 9. 56.
17. 56. 13. 63.
19. 68. 20. 37.
20. 66,69. 21. 56.
23. 68. 24. 50.

M

Magnes, 5
Mnaſitheus Opuntius, 72

N

Nicocharis, 4

P

Philoxenus, 4
Phormis, 10
Plato 2. Leg. 71
Polyïdis Iphigenia, 38, 40
Protagoras, 46

S

Socratis Fabellæ, 3
Sophocles, 5, 8, 66
Ejus Antigone, 32
Electra, Myſi, 63
Oedipus Tyrannus, 22,
Philoctetes, 23,31,35,38
Tereus, 37
Soſiſtratus, 72
Sophronis Mimi, 3

T

Theodectis Lynceus, 22,42
Tydeus, 38
Timotheus, 4

X

Xenarchi Mimi, 3
Xenophanes Eleates, 66

Hiſtriones, Callipides, Tyndarus-Mimus. Myniſcus. 71.

Pictores, Polygnotus, 4,14
Pauſon, 4
Dionyſius, 4
Zeuxis, 14,70

Deo Tri-Vni Gloria.